

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nova generacija

V čl. javnem življenju se že dalj časa pojavlja neko gibanje, ki je še nedavna bilo brezimenno, vendar pa že počasi poraja politične posledice. Narodni, socialni in gospodarski problemi vedno bolj zajemajo vse sloje naroda, posebno pa doraslo mladino. Ustanovitve republike pomeni za sedaj vladajočo generacijo izpolnitev sanj celih pokolenj, končni cilj njihovega političnega hoteja. Stvorila je in uredila državo po svojih najboljših močeh in prepričanju in ji z uvedbo demokracije dala osnovno linijo. Danes vlada le še iz politične preteklosti in s pomočjo železne strankarske discipline. Izgubila je vsled prevelikega angažiranja na vladnih in drugih političnih poslih stik z življenjem, ki kroži izven birokratične sfere. Mladina, ki jo niso znali vladajoči krogi nikakor pritegniti, se je odtuževala miselnosti starih, njena sveža ekspanzija je ni mogla trajno držati ob strani in dospelajoč v trezno močkost, vidi nalogo rei publicae v popolnoma drugih smereh kot vladajoča generacija. Med njima je prepad v pojmovanju o bistvu in smotru države in naroda. Te nove smeri so se rodile že pred leti in so živele, ter se med krizo demokracije razširjale tiho in neopazeno.

Proti generaciji starih, ki si je razdelila vse ugodnosti nove države, odrasla štirinajst letnikov mladih volilcev, ki so prišli prepozno za agrarno reformo, prepozno za dobra mesta, ki so vsa zasledena po otrocih in nečakih revolucije. Državni aparat reducira, ustavlja priliv mladih, gospodarska kriza omejuje industrijo, nekatere panoge uklinja, nezaposlenost preti postati kronična, racionalizacija kmetijstva stalno goni prebivke vasi v mesta, število študiranege proletariata neverjetno narašča, priložnost k delu izginja in nova generacija začena biti brez upanja na izboljšanje; polasiča se je globoka nezadovoljnost.

Z geslom »omejiti se je treba«, prihajajo ob sedanjih gospodarskih krizi k lačni mladini siti posevalci dobička revolucije. Zaključek agrarne reforme vidi zadolženi kmet v obliki novega graščičanskega plemstva na preostankih veleposestev, delavskih množic ne vodijo njim enaki, lačni, izmozgani, ampak njih obogateli »tovariši«, ki se danes prištevajo k vrsti gornjih deset tisoč, okuženi po amerikanški korupciji. Iz teh socialnih korenin raste razočaranje, ki ga hoče izkoristiti na deželi fašizem, v Pragi pa liga Střibnerna, ki sta oba podobna političnim strujam preteklosti, ker sta iz njih bila izvržena. Povsod se čuti nekaka depresija, ki utrjuje prepričanje, da je treba ne samo novih idej, simbolov, smeri, ampak tudi novih ljudi, kajti kapital zaupanja, ki so ga ljudske množice imele in nudile vsem vladam republik, je izčrpan, in vodstvo vladajočih ne črpa danes več svoje sile in moči iz javnega mnenja, temveč iz strankarskega sistema, ki se je izcimil v velesilo. Bližnja bodočnost prinese novo razpredelbo razmerja politične moči med meščansko desnico in socialistično levico kot posledico sprememb v socialni strukturi čl. ljudstva, ustaljenja novih razmer, ko nastopa poveljna generacija ob zmanjšanih možnostih proizvodnje, dela, in sploh življenjskega uveljavljanja. Politični izraz teh socialnih in pokolenjskih sprememb je evropski fašizem, ki v različnih državah zajema iz različnih virov, ter se poslužuje različnih metod. Gotovo je ohranil velik vpliv tudi komunizem, ki je zavestno protidemokracijski, in kateremu se more zapraviti edino le avtoritativno gibanje. Mladina, ki je v dobi desetih in več let stopala v vir političnega življenja, vidi demokracijo, kakršna je v praksi, ki pa je za cele svetove oddaljena od demokracije, kakor si jo ona predstavlja, kajti v rokah mogotcev se je demokracija spakovala, in ni bila dovolj močna, da obračuna z različnimi formami izkoriščevanja, korupcije in demoralizacije.

V Českoslovaški ni socialnih sil, ki bi bile tradicionalno neprijateljske demokraciji, ker ta je bila zaželjena po rodovih iz stoletja v stoletja, za njo je českoslovaški narod krvavel v vseh vojnah srednjega in novega veka, dokler mu je ni s svobodo rodila svetovna vojna. Javno nezadovoljstvo se ne obrača proti demokraciji, ampak proti napadnemu tolmačenju demokracije, kar hoče izrabiti Střibny in Gajda, da se masšuje, ker se niso izpolnile nade užaljenega samoljubja in koristitva.

Sredi tega kaosa se je pojavil starina senator V. Klofač, vodja narodno socialistične stranke. Ta njegov pojav dokazuje, da živo čuti in ume opazovati gibanje ljudskih nezadovoljnih množic. Vaclav Klofač je v zadnjem času govoril in pisal veliko o tem novem hotenju mladine, ter je hotel gibanje ujeti v jadra svoje strankarske barke pod krilatim geslom »druge republike«, ki naj pomeni likvidacijo politike »prve republike« in nekako pomenja znaní Hitlerjev »Das dritte Reich«. Klofač zahteva vlado močne osebnosti, ki vlada na svoj riziko, na svojo odgovornost in s pomočjo svoje avtoritete, neodvisne od strank in njihovih kapric. Po njegovem mnenju je način parlamentarne dela zastarela, parlament sam se je nekako preživel, senat pa naj se pretvori v gospodarski svet strokovnjakov, dočim bi posle vodil diktator s pomočjo nekakšnega »vojnege kabineta«.

Razumljivo je, da so ta izvajanja zbudila v českoslovaškem javnem življenju, ki je notorično zaljubljeno v svojo demokracijo, močan odpor, na katerega Klofač nekoliko sramežljivo odgovarja, da ne lomí palice nad demokracijo, ampak da opozarja le na majhne Kreuglerje in na različne politične pustolovce v dobi prvih trinajst let republike, v kateri da so bile različne improvizacije opravičljive, katere pa je treba danes zaustaviti z odstra-

MacDonald in Herriot edina V mednarodno politiko je prišel nov duh — Treba je preprečiti katastrofo Evrope

London, 13. junija. AA. Davi sta angleški ministri predsednik Ramsay MacDonald in zunanji minister sir John Simon odpotovala iz Pariza na ženevsko razorožitveno konferenco. Tudi francoski premier se je odpeljal v Ženevo z istim vlakom.

Verjetno je, da bosta oba državnika na vožnji nadaljevala svoje večerajšnje in predvečerajšnje razgovore, ki so bili po izjavi obeh bodrilni, zadovoljivi in mnogo obetajoči. Seveda so bili popolnoma preliminarne značaja in nekaj uvod k razgovoru, ki se bodo ta teden začeli v Lausannu.

MacDonald je rekel v snočni izjavi zastopnikom listov, da so bili razgovori, ki jih je imel s francoskim premierjem, informativnega značaja in docela neuradni; bili so nekako »mišljenje na glas«. Državnik sta poskušala v svojih razgovorih dogati, v koliko se njuno gledanje sodobnih problemov sklada med seboj, da se bosta laže razumela v Lausannu. Primerjava njunih stališč je pokazala, da gredo njune misli po večini v isto smer.

Na podoben način pride v prihodnjih dneh do izmenjave misli tudi z državniki drugih držav.

Francija in Anglija, je nadaljeval MacDonald, imata živo željo, da se lausannska konferenca konča z uspehom in da obrodi praktične uspehe, ker le tako je upati, da pride v doglednem času do gospodarskega zboljšanja na svetu. Izčrpno smo proučili vsa vprašanja, ki bodo na dnevnem redu lozanske konference. Pri tem pa ni bilo nobenih pogajanj, niti kompromisov. Primerjali smo samo stališča in ugotovili, da imava jaz in Herriot iste nazore. Oba sva prepričana, da bo lozanska konferenca rodila koristne in praktične rezultate. Trdili se bomo, da najdemo pravično in praktično rešitev o vprašanjih, o katerih bomo razpravljali na lozanski konferenci, da preprečimo evropsko katastrofo.

Snoči izdano uradno poročilo naglašja, da so razgovori med obema državnikoma pokazali, da stoji MacDonald in Herriot na istem stališču, kar upravičuje nade v pravično in uspešno rešitev lausannskih vprašanj in prav tako tudi v okrepitev zaupanja med narodi in ohranitev miru na svetu.

Glavna vprašanja, ki so bila pri teh razgovorih na dnevnem redu, so: reparacijski kompleks, problem vojnih dolgov, prihodnje faze razorožitvenega problema in gospodarska in denarna kriza, v prvi vrsti glede na Evropo.

Tukajšnji listi soglasno ugotavljajo, da so se angleški in francoski nazori v večini problemov tako približali drug drugemu, kakor že dolgo ne.

»Times« pravi: Zdi se, da vlada nov duh, ki stremi po absolutno realistični ureditvi komplici-

ranega reparacijskega problema, problema o vojnih dolgovih in morda nič manj kompliciranega razorožitvenega problema. List domneva, da je MacDonald pokrenil vprašanje očrstitve političnega zaupanja med evropskimi državami, kar bi

Konkretni predlogi Anglije in Francije

Absoluten moratorij 6 mesecev — 15 do 20 letno mirovanje nadaljnega oboroževanja — Posojilo Avstriji kakor tudi kreditna pomoč državam Male antante

Pariz, 13. junija. tg. Razgovori med Herriotom in Mac Donaldom ob koncu tedna so imeli po soglasnem mnenju pariških političnih in diplomatskih krogov popoln uspeh. »Petit Parisien« piše, da bosta šli Anglija in Francija roko v roki. V reparacijskem vprašanju se bo Hooverjevo moratorijsko leto podaljšalo z novim moratorijem, ki bo trajal najbrže 6 mesecev. Ta moratorij pa bo absoluten, to je, ne da bi bila Nemčija obvezana h kakršnimkoli, četudi samo fiktivnim plačilom. S tem bi se zavezanice odrekle celo tudi knjižnemu plačilu nezavarovanih delov Youngovih anuitet na mednarodno reparacijsko banko. Francija in Anglija ne bosta že v Lausannu anulirali reparacij, temveč se bodo v času moratorija začela pogajanja z Ameriko. Govori se, da Herriot za protiuslugo za to ni več vztrajal pri zahtevi, da bi se obdržal efektiven saldo za Francijo. Kar se tiče razorožitve, mislijo predvsem na mirovanje v oboroževanju za 10—15 let, pri čemer pa se morajo izdatki za oboroževanje zmanjšati za 5—10 odstotkov. Gotovo

še najprej omogočilo zreduciranje vojnih proračunov. Države bi se morale v Ženevi odkrito izjaviti, da se bodo za določeno dobo odrekle orožja kot sredstva za medsebojno obračunavanje, naj pride karkoli.

ofenzivno orožje, posebno bombna letala, se mora mednarodno prepovedati, države, ki so se udeležile mirovnih pogajanj, naj podpisajo splošen mirovni manifest. Misli se na to, da bi se Avstriji takoj dala kreditna pomoč 170—200 milijonov šilingov, pri čemer je vračunan angleški kredit 100 milijonov šilingov za avstrijsko narodno banko. Ostanek bosta dali Francija in Italija, pa tudi nevturalne države, Avstrija pa bo morala ponovno dati izjavo, da ne misli na priključitev k Nemčiji. Na ta pogoj je polagal Herriot posebno važnost. Ta finančna pomoč Avstriji pa bo tvorila del celotnega načrta za sanacijo podonavskih držav, ker Francija ne more dati Avstriji novih kreditov, ne da bi uvaževala kreditnih želj svojih zavezanec in držav Male antante. Kar se tiče zadnjega vprašanja, se zdi, da Mac Donald ni popolnoma francoskega naziranja. Tudi se ni jasno, ali se je staval za avstrijsko kreditno pomoč kot pogoj načrt za sanacijo vseh podonavskih držav.

Naše stališče v Lausanni

(Od našega belgrajskega urednika)

Belgrad, 13. jun. 1. Nocoj odputuje predsednik vlade in zunanji minister dr. voja Marinković na čelu naše delegacije na reparacijsko konferenco v Lausanne, ki se odprla 16. junija. Stališče, ki ga zavzame naša vlada, je tako jasno, da ga ni treba več ponavljati. Zadnji politični dogodki v Nemčiji so vendar tudi to stališče nekoliko spremenili. Kraljevina Jugoslavija želi v Lausanne izvoziti svoje reparacije. To je temelj, katerega naša delegacija ne bo zapustila. Ako bi se velesile in Nemčija med seboj pobotale, tako da bi se za vse bo dočle čase izbrisale reparacije in mednarodni vojni dolgovi — predlog, o katerem pa Amerika zaenkrat še neče slišati — bi bila kajpak najidealnejša

rešitev za vse države. Toda kljub temu bo naša država še morala vztrajati pri svojih zahtevah, toda v tem slučaju bi se mnogo lažje pobotala direktno z Nemčijo, ki bi bila pripravljena nuditi nadomestilo. Razpoloženje naše delegacije je optimistično, čeprav niti sama ne prikriva, da je uspeh konference v prvi vrsti odvisen od stališča, ki ga bo zavzela nemška delegacija takoj v začetku. Ako Nemci izjavijo, da ne plačajo nobenih reparacij več, potem se lahko pripeti, da bo konferenca še isti dan zaključena. Predsednik vlade namerava obiskati tudi Ženevo. V Lausanne kakor tudi v Ženevi se bo sestal z državniki zapadnih velesil in s svojimi tovariši iz male antante.

Uspeh ljubljanskega velesejma

Kljub gospodarski krizi smo mogli letos prirediti velesejem v docela neokrnjenem obsegu, saj so bili vsi razstavní prostori popolnoma zasedeni. V teku sedanje prireditve se je ponovno utrdil dober glas o njej in vera v njeno bodočnost. Še bolj razveseljivo pa je dejstvo, da je letošnji velesejem tako glede obiska kakor glede kupčij dosegel popoln uspeh.

Razstavilcev je bilo skupno 652, od teh 504 domačih iz vse države. Nekatere stroke razstavnega blaga so tudi letos pokazale pomemben napredek domače produkcije in prinesle mnogo novih predmetov, v katerih bomo v kratkem postali neodvisni od inozemstva. Omenjamo n. pr. samo pohištveno razstavo, ki je dosegla že tako popolnost, da kaže, kakor da sploh ni mogoče doseči še kaj več. Velik napredek je pokazala tudi naša tekstilna industrija. Tudi v drugih številnih panogah

domače obrti je pokazal velesejem velik napredek domače produkcije.

Tako postajamo vedno bolj neodvisni od tujine in naša gospodarska osamosvojitve napreduje. Po posameznih panogah izkazujejo pomembnejše zaključke te-le naše slovenske industrijske panoge: strojna industrija v donavski, savski, vardarski in primorski banovini, kovinska industrija v drinski, savski, donavski in primorski, fotografija v primorski, savski in vrbaski banovini, radio in elektrotehnika v primorski in drinski banovini, avtomobili in ostala vozila v savski in primorski, plestarstvo v donavski, primorski, savski, moravski in drinski banovini, vezivo, čipke in cerkevne potrebšine v savski banovini in Belgradu, usnje v savski, primorski, donavski banovini ter Belgradu, glasbila v savski, zetski, drinski, vrbaski in donavski banovini. So pa panoge, ki so napravile

nitvijo podlih ljudi, ki da so povzročili krizo zaupanja, ki ima z gospodarsko skupen koren — zgnilo moralo. Njegova »diktatura« naj bi le bila uvod v republiko socialne pravičnosti in moralne odgovornosti. Kakor se vidi, se je čehoslovaški senator veliko učil pri italijanskem »duceju«.

Zdi se, da mladina snubitev gospoda Klofača hvaležno odklanja, ker hoče uresničiti, kakor vse generacije pred njo, svoj lasten življenjski ideal in ker starim politikom sploh nič ne zaupa. Vendar v nečem pa prav gotovo soglašja nastopajoča generacija z izvajanjí senatorja Klofača, in sicer v temeljni zahtevi javnega življenja, da oni, ki stojijo na čelu vlade, nosijo za svoja dela osebno odgovornost. V dejstvu, da še premagane vlade (meščanska koalicija), postane takoj zopet šef nasledujoče vlade, ki je popolnoma drugače sestavljena po svojem duhu in smotru, ter je s prvo v diametralnem nasprotju, ona ne vidi niti pravičnega niti pametnega sredstva za vzgojo demokracije. Idejo vladine politike in nje realizacijo vidi simbolično v njenem predsedniku, ki ne sme biti izven iz naravnega zakona premaganja.

V zadnjem času so se vršila zborovanja mladinskih organizacij vseh političnih strank, ki so hotele spoznati pravo stanje radikalizirane mladine. Na vseh zborovanjih so nastopili voditelji strank, ki so namah »razumeli« mladino in si prisvajali v njenem imenu postavljati programe v »novem duhu«. Vendar, ko se je gladina »navdušenja« poglobila, kajti mladina je gmotno še

vedno odvisna od močnih koncentriranih strankinih organizacij, se je videlo, da vodstvom strank ni uspelo gibanja usmeriti v svojem pravcu. Dogodki v sosednji državi »tretjega cesarstva« so prišli za mladino nekako prehitro, ne more jih dobro prebaviti. Pokret hitlerizma je našel v mladini jako močen odmev, ker njo danes ne zanima ne socializem, ne razredni boj, ne kulturni boj, ne državni socializem, ne likvidacija odvečne industrije, ne poljedelski krediti, ne demokracija in tudi ne diktatura, ampak hoče se ji kruha, dela, udejstvovanja. Zato pa tudi ni več odpora proti pokretu, ki obljublja izpolnitev teh zahtev. Tajna sila Hitlerjevega uspeha — vlečenje delavstva v svoje, za delavca ne predložene organizacije — vleče. Ta gibanja, ki so še nekako podtalne vode, se nikakor ne smejo zamenjavati z Gajdovim fašizmom, ki je skozi in skozi neresno in zmedeno početje bodisi užaljenih pustolovcev ali pa fantastičnih prenapetih, katerim manjka politične zrelosti in duhovnega temelja. Danes je gotovo, da pod mirno gladino javnega življenja vre eruptivna moč mladine, ki neuporabljena in neregulirana preti napraviti veliko škodo narodu in državi, če se ob pravem času ne poskrbi za pravičen priliv mladih moči k državnemu krmlju. Danes se mladina z gladom bori za državno politično moč, ki naj ji da kruha, težji položaj pa bo nastal, če ji nerazumevanje potisne drugo bolj učinkovito pa tudi bolj nevarno orožje v nerodne roke.

I. V. Majce, Praga.

kupčije po skoro vseh banovinah v državi, kot n. pr.: fina mehanika, sportni predmeti, poljedelski stroji in orodje, pohištvo, tekstilna industrija in konfekcija, galanterija, kemična industrija, stavbna industrija itd. Naravno je tudi, da je bilo izredno veliko zaključkov za našo banovino, ki prednjači v odjemu naše proizvodnje.

Skupno število obiskovalcev je doseglo skoro 100.000. Iz oddaljenih krajev države in inozemstva je prišlo s sejmsko legitimacijo nad 11.000 oseb. Največ obiskovalcev je prišlo med temi iz naše banovine: 42,7 odst., nadalje iz savske banovine 13,4 odst., iz donavske banovine 9,6 odst., iz Belgrada, Zemuna in Pančeva 8,7 odst., iz moravske banovine 7,2 odst., iz primorske banovine 3,9 odst., iz vrbaske 2,8 odst., iz drinske 2,5 odst., iz vardarske 0,9 odst. in iz zetske 0,3 odst. Inozemci so tvorili 7,6 odst. vseh teh obiskovalcev. Prišli so zlasti iz Avstrije, Italije, Nemčije, Madjarske, Francije, Anglije, Českoslovaške in Poljske.

Veliki uspeh, ki ga je pokazal XII. velesejem, je sad intenzivnega in velikega dela te organizacije, kateri načeluje predsednik g. Fran Benaš, ravnatelj pa je dr. Milan Dular. Iniciativnosti ter energičnemu delu le-teh je pripisovati, da je letošnji velesejem pokazal tako lepe uspehe. In tako računamo, da bo tudi XIII. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani, ki bo leta 1933 v prvem tednu junija, pokazal še lepše uspehe.

Ze sedaj pa opozarjamo našo javnost na jesensko prireditve, ki bo od 3. do 12. septembra pod devizo »Ljubljana v jeseni«. Po dosedanjih izkušnjah sodeč, smemo pričakovati, da bo tudi na tej razstavi več posebnih razstav, ki bodo brez dvoma vzbudile veliko zanimanje.

Senat se je zopet sestal

Belgrad, 13. junija. 1. Danes dopoldne se je po daljšem odmoru sestal senat, k rednemu zasedanju. V začetku so bila prečitana vsa obvestila, ki so tekom preteklih dveh mesecev bila naslovljena na senat. Med drugim je bila tudi konvencija, katero je narodna skupščina v svojih treh zadnjih sejah sprejela. Nekateri ministri so nadalje sporočili, da je nova vlada podpisala zakone, katere je senat pred odhodom na zadnje počitnice izglasoval. Na današnji seji se je določil dnevni red za prihodnjo sejo, ki je najavljena za jutri dopoldne. Na jutrišnji seji se bodo izvolili senatski odbori za proučevanje zakonskih predlogov o konvencijah z Romunijo, Českoslovaško, Avstrijo in Švico. S tem je bil dnevni red senatove seje izčrpan in je bila le-ta tudi takoj zaključena.

Pogubni sadovi Papenove vlade

Ostra reakcija domokracije in nemških dežel — Nemci se ne bodo odpovedali državljanskim svoboščinam

Berlin, 13. junija. Komaj nekaj tednov je minilo, odkar je bil kancler Brüning prisiljen podati ostavko, in že se je pokazalo, kako usodno napako je napravil feldmaršal Hindenburg, ko je pod pritiskom Hitlerja in vojaških krogov izrekel nezaušne bližine so v tistih usodnih dnevih izjavljali, da je Hindenburg imel dober namen, preprečiti, da bi se Nemčija razkrala v dva nezdružljiva tabora, v katerih bi stali na eni strani Hitlerjevi narodni socialisti, na drugi demokratske stranke. Ta razkol naj bi preprečila nekakšna nadstrankarska izven parlamentarna vlada generalov in »strokovnjakov«. V govoru, ki ga je imel novi kancler von Papen v gospodarskem svetu v soboto, je dejal, da je treba združiti vse sile z namenom, da se prerodi Nemčija.

Dogodki dokazujejo, da bo ostalo le pri Hindenburgovih namenih in Papenovih besedah. V Hindenburgovem koraku so videli demokratske stranke, med temi predvsem centrum, afont proti demokraciji in stremiljenje za uvedbo ali vojaške ali Hitlerjeve diktature. Takoj po svojem nastopu je vlada napovedala preklic prepovedi Hitlerjevih udarnih čet. Ta napoved je izzvala pričakovano reakcijo in takoj se je pričela gibanja »železna fronta« republikanske Reichsbannerja. Po impozantnem obhodu, ki ga je »železna fronta« priredila v Darmstadtu, je Karel Höllermann izjavil časnikiarjem, naj se nikdo ne moti o trdni volji nemškega delavstva, da se upre reakciji. Nemški delavec ni prinesel bogastva iz svetovne vojne, prinesel pa je s seboj državljanske pravice. Teh pravice si ne bo dal vzeti brez boja, brez resničnega boja v dobesednem in najbolj trdem pomenu! S tem, da je Hindenburg vrgel Brüninga, je razbil tudi doslej enotno zunanje-politično fronto nemškega naroda. Poleg tega se je v službo Hitlerja, ki ga sedanji režim očitno podpira, postavila tudi protestantska cerkev in nevarnost kulturnega boja je tu, je zaključil govornik.

Kakšno razpoloženje je v centru, je razvidno iz brzojavke, ki jo je poslalo vodstvo centruma za Porenje predsedniku republike in notranjemu ministru: »Napovedani preklic prepovedi Hitlerjevih udarnih čet se glasi brzojavka, da se bodo notranje politične napetosti stopnjevale do pravega vrenja. Ako se zopet pojavijo uniformirane čete narodnih socialistov, si bo drugi del nemškega naroda osnoval lastne obrambne organizacije in dosedanje utrdilo. Centrum opozarja vlado v zadnji uri na odgovornost, ki bi si jo nadela v takšnim ukrepu.

Papenova vlada utegne poslati nevarna celo za obstoj nemške države. Poskus vlade, da bi za Prusijo na mesto ministrskega predsednika imenovala komisarja, je dvignil vso južno Nemčijo, ki se nikakor ne mara odpovedati avtonomiji dežel. Pred svojim odhodom v Berlin je predsednik bavarske ljudske stranke Schäffer opozoril berlinsko vlado, da nemška država lahko obstoji samo, ako ostane zgrajena na avtonomiji dežel. Ako je bilo

miniranje Brüningovega kabineta velikanska državno-politična napaka, je bil razpis volitev vprav greh. Hitler je odgovoren za Brüningov padež. — Morda niso parlamenti dobri, je dejal Schäffer, toda najslabši parlament je tisočkrat boljši kakor vsaka klika.

O sestanku ministrskih predsednikov vseh nemških dežel, to je nemškega državnega sveta, pri kanclerju Papenu, ni sicer bilo izdano uradno poročilo, vendar je splošno znano, da je von Papen vprav izzval članke državnega sveta in z njimi polemiziral v odgovor na izjave predsednika bavarske stranke Schäfferja. Na predlog centra je bila prva seja prekinjena in tudi pozneje niso privedle do pomirjenja med Papenom in predstavniki nemških dežel. Da bi avdiencia, za katero so prosili ministrski predsedniki Bavarske, Vrttembergške in Badenske in se je večerja vršila pri predsedniku republike, razčistila položaj, ni verjetno, ker je tudi predsednik republike pričel zgubljati na svojem dosedanjem ugledu.

Za jutri je napovedana objava nove zasilne naredbi, ki bo naložila nova bremena nemškemu narodu, predvsem delavstvu in uradništvu. Naredba bo predvsem zadela socialno zavarovanje in bo uvedla nov davek na stalne nameštence. Za uradništvo bo znašala, po zadržilu nekaterih listov 1,5 odstotkov dohodkov. Socialna politika nove vlade je v bistvu kapitalistično usmerjena. V tem smislu se je nehoti izjavil tudi von Papen v svojem govoru na omenjenem zborovanju gospodarskega sveta, ko je dejal, da je treba socialno zavarovanje prepustiti predvsem delodajalcu, torej ne več državi, ta se ga bo seveda skušal otresti.

Berlin, 13. junija. tg. Pri večerjanjem sprejemu južno-nemških ministrskih predsednikov pri Hindenburgu je bila dana izjava, da ukinitve prepovedi napadalnih oddelkov narodnih socialistov ne pomeni enostranskega favoriziranja narodnih socialistov, ker bo vlada v bodoče vršila strogo kontrolo o vseh politično-strankarskih, vojaških in sličnih organizacijah, s čimer se ne bo izrekla potrditev napadalnih oddelkov narodnih socialistov v bivšem smislu.

Začetek volivne borbe

Pariz, 18. jun. AA. Po poročilu iz Berlina so nemške stranke že začele agitirati za nove parlamentarne volitve. Tako je imela nemška državna stranka večerji zbor, ki mu je prisostvoval tudi bivši finančni minister Dietrich. Stranka je sklenila, da se bo z vsemi silami borila proti vladni kanclerji Papena. Državna stranka je pripravljena sodelovati, tako naglašava v posebni resoluciji, pri ustanovitvi nove stranke, ako bi ta stranka zagovarjala osebno svobodo in socialno pravičnost in ki bi se istočasno borila proti plemenski diktaturi in levčarskemu socializmu. S tem v zvezi poroča »Moniteur am Morgen«, da ni izključeno, da bo nova stranka v najkrajšem času ustanovljena in da bo vodstvo te stranke prevzel Eckener.

Italijansko-grška antanta

Belgrad, 13. jun. 1. Iz Aten poročajo, da je bila večerja na najsvetanejši način otvorena tako zvana »Casa italiana«, ki naj postane ognjišče in žarišče italijanske kulture v Grčiji. Italijanskih svetčanosti so se poleg najvažnejših predstavnikov vseh grških ministrstev udeležili tudi italijanski poslanik v Atenah Bastianini, italijanski prosvetni minister Giuliano in celokupna italijanska kolonija v Grčiji, kateri so bili stavljeni posebni brezplačni vlaki na razpolago, da je mogla prisostvovati slavnosti. Ob otvoritvi je najprej govoril italijanski poslanik v Atenah, ki je v svojem govoru posebno poudaril uvaževanja vredno dejstvo, da obstojajo trdne prijateljske zveze med Grčijo in Italijo. Obenem je smatral za svojo veliko dolžnost, da se v imenu italijanske vlade in italijanskega naroda zahvali vsemu zunanjemu ministru Mihalokopulosu in prosvetnemu ministru Kafanda.

Zastopnik

šeta vlade dr. A. Kramer

Belgrad, 13. junija. AA. Ker se bo predsednik ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve dr. Vojislav Marinković nekaj časa mudil v inozemstvu, je bil z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra za zunanje zadeve na podlagi čl. 11 in 12 zakona o ustroju vrhovne državne uprave imenovan za zastopnika predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra dr. Albert Kramer, minister za trgovino in industrijo.

Hrvati na grobu Ante Starčevića

Zagreb, 13. junija. Z. Večera in danes je obiskala ogromna množica Hrvatov grob Ante Starčevića v Sestinih. Čeprav je danes delavnik, so velike skupine avtomobilov in pešcev odšle v Sestine ter položili mnogo cvetja na grob velikega hrvatskega boritelja.

Pred novo parlamentarno dobo v Romuniji

Bukarešta, 13. junija. Z. »Rador« uradno poroča, da je parlament razpuščen in da bodo zborniške volitve 15. junija, senatske pa 20. junija. Narodna skupščina in senat bosta sklicana k redni seji 30. junija.

Venizelos diktator

Atene, 13. junija. tg. Nepotrjene vesti pravijo, da namerava Venizelos proglasiti diktaturo in odginiti nove volitve, ki so določene koncem avgusta. Oblasti so eksemplarčno kaznovale in kazensko premostile 30 častnikov letalskega oddelka, ki so pripravljali žarstvo.

Vpokojitve učiteljev

Belgrad, 13. junija. 1. V resoru prosvetnega ministarstva so bili vpokojeni: Marija Kratner, učiteljica v Kamniku, škufca Janko, učitelj v Ljubljani, in Hribernik Karel, učitelj v Vratah, okraj dravogradski, in sicer s 16. oktobrom 1931.

risu (zdej je razumljivo, zakaj je »bivši zunanji minister Mihalokopulos odložil svoj obisk v Belgradu«) ki sta se najbolj zavzemala in doprinesla tudi veliko osebnih žrtv, da se je uresničila ta velika italijanska zamisel. Vsi grški listi prinašajo za uvodnih mestih dolge članke o italijansko-grškem prijateljstvu in sodelovanju obeh narodov in obeh kultur v bodočnosti.

Oficijozna »Hestia« gre celo tako daleč, da piše, da pomeni ta »Casa italiana« izhodišče nove grške politike na Balkanu in v Sredozemlju, ki se bo vršila v znamenju italijansko-grškega prijateljstva, ki je bilo zapečatenost že na mnogih predhodnih konferenčnih sestankih in ob priliki podpisovanja raznih pogodb, sedaj pa je dobilo svoj najlepši in najzatrnejši izraz v otvoritvi italijanskega kulturnega središča v centru grške kulture, v Atenah.

Finančna kriza v Italiji

Rim, 13. junija. AA. Parlamentarna proračunska komisija je izdala poročilo, iz katerega se vidi, da se zaloga vedno večalja bolj krčijo, ker je zunanja trgovina kakor izpodrežana. Proračunski primanjkljaj je spet narasel, brezposelnost pa se je v zadnjih dveh mesecih podvojila.

Vprašanje lesnega izvoza

Dunaj, 13. junija. AA. Korbiro poroča: Mednarodna lesna konferenca je bila zaključena s sporazumom, ki so ga podpisali zastopniki Avstrije, Letonske, Poljske, Romunije in Jugoslavije. Sporazum predvideva razne omejitve lesnega izvoza.

Obsodba fašistične kampanje proti Jugoslaviji

Bukarešta, 13. junija. AA. »Lupta« priobčuje daljši članek o kampanji italijanske tiska proti Jugoslaviji in obsoja to početje. List imenuje tako delo, da ni »vredno italijanske kulture in da ne spada v sedanji čas.

Poljski učenjak v Belgradu

Belgrad, 13. junija. 1. V Belgrad je prispel znameniti poljski učenjak, vseučiliški profesor dr. Leo Slawinski. V Jugoslavijo je prišel z namenom, da prouči razne možnosti aktivnejšega sodelovanja na znanstvenem polju med predstavniki poljskih in jugoslovanskih najvišjih znanstvenih zavodov. Časnikarjem je izjavil, da so znanstveni pionirji vsakega zblizanja med narodi. Znanstveniki stojijo izven političnih interesov in kot zvesti služabniki znanosti najraje premostijo zapreke, katere politiki mnogokrat smatrajo za nepremostljive. Profesor dr. Slawinski pričakuje, da bo njegov obisk rodil obilo sadov in da bo pripravil pol k sodelovanju med jugoslovanskim in poljskim narodom tudi še na drugih poljih. Dr. Slawinski bo obiskal še ostala kulturna središča Jugoslavije.

Dunajska vremenska napoved: Bistvenih motenj do sedanjega vremena ne bo.

Navdušen sprejem francoskih bojnikov

Ljubljana, 13. junija.

Na poti iz Jugoslavije nazaj v domovino so se francoski bojovníki, ki so se zadnja dva tedna mudili v naši državi, ustavili tudi v Ljubljani. Naše mesto je ob tej priliki ponovno z vsem srečem pokazalo svojo vročo ljubezen do Francije in do bivših francoskih bojovníkov na solunski fronti. Nocojšnji sprejem francoskih bojovníkov se je spremenil v pristržno manifestacijo francosko-jugoslovanskega prijateljstva in zavezništva.

Francoski bojovníki, ki so se mudili te dni v Dalmaciji, Črni gori, Bosni in Hercegovini, v Belgradu in v Zagrebu, so dospeli v Ljubljano z nocojšnjim brzojavkom ob 20.32. Na kolodvoru jih je pričakovalo številno občinstvo, dalje posebna četa dobrovoljcev, skupina rezervnih častnikov, vojni invalidov in drugih vojni organizacij, skupina dam, med katerimi so bile nekatere v narodni noši, ter številni odličniki, med katerimi smo opazili div. generala Hila, podbana dr. Pirkmajerja, župana dr. Puc, zastopnika dobrovoljcev Jeraja, zastopnika Glasbene Matice dr. Zircovca in druge. Slovesnemu sprejemu je prisostvoval tudi francoski konzul Neville.

Ko je dospel vlak, so zavrli viharji klincev v pozdrav, vojaška godba pa je zaigrala maršaljezo. Tudi gostje so odgovorili s pozdravnimi vzkliki. Na peronu jih je sredi velike množice pozdravil s primernim francoskim nagovorom župan dr. Dinčko Puc, ki je izrazil srečo, da jih more pozdraviti v imenu mesta Ljubljane. Mesto Ljubljana je bila dostikrat tesno zvezano z zgodovino Francije. Spominjal se je Napoleonove Ilirije, katere glavno mesto je bila Ljubljana in potem vsega kulturnega razvoja našega mesta in dežele, za katerega ima Francija znatne zasluge.

V lepem daljšem govoru je pozdravil v francoski drage francoske sobojevnike g. Jeras v imenu organizacije dobrovoljcev, rezervnih častnikov,

Resolucije konference balkanskih pravnikov

Belgrad, 13. junija. 1. Balkanska konferenca je danes nadaljevala svoje delo in popoldne izpela svoj program. Pri tej priliki so bile predložene nekatere resolucije, ki so bile sestavljene na sami konferenci. Prva resolucija, ki je bila predložena danes popoldne plenumu, zahteva, da se morajo najprej temeljito proučiti vsa pravna vprašanja, s katerimi bi se najprej moglo priti do unifikacije, in v tem pogledu se nahaja na prvem mestu vprašanje ekstradicije. Resolucija zahteva, da se mora glede ekstradicije ustvariti medbalkanska konferenca, ki bo uveljavila ista načela za vse balkanske države. Resolucija nadalje izraža željo, da se proučijo tudi vprašanja pravne pomoči v območju balkanskih držav. Zadnja točka prve resolucije govori tudi o trgovini z ženami in otroci. Resolucija zahteva, da se takoj izdela posebna konvencija na temelju mednarodne konference iz leta 1921 in na podlagi načrta Zveze narodov iz leta 1931. Podkomisija za privatno pravo je isto tako predložila drugo resolucijo, ki se nanaša predvsem na privatno, menično in čekovno pravo in izraža željo, da se proučijo iz posameznih narodnih motivov sledeča vprašanja: vprašanje državljanstva, vprašanje ženitbenega prava, vprašanje nasledstva, vprašanje obligacijskega prava, vprašanje trgovskih družb, menično in čekovno pravo ter vsi predpisi, s katerimi naj se regulira trgovina z menicami in čeki ter naposled še izvršba inozemskih sodnih sklepov. Vsa ta vprašanja bodo prišla na dnevni red bodoče balkanske pravniške konference.

Zmaga ekstremistov v Čile

London, 13. junija. tg. Ekstremno krilo revolucionarjev v državi Čile, ki jih vodi polkovnik Grove, je pristilo začasno vlado Davila k odstopu. Ekstremisti so bili nezadovoljni s pomirljivimi izjavami, katere je dal »Davila glede vladnih načrtov o trstu dušika, kateri je v glavnem v rokah Angležev. Polkovnik Grove je bil imenovan za vodjo vlade junte.

Nov uspeh Japoncev v Mandžuriji

Tokio, 13. junija. AA. Iregularna kitajska vojska pod poveljstvom generala Ma je doživela v severni Mandžuriji nov hud poraz. Japonske čete so jo vnovič polotkle. Poveljniki japonskih čet pričakujejo, da bodo čete generala Ma sedaj položile orožje.

Hoover bo zopet kandidiral

Washington, 13. junija. Z. Na kongresu republikanske stranke, ki se prične v torek v Chicagu, bo ponovno kandidiral Hoover. Republikanci bodo imeli na programu tudi borbo proti prohibiciji.

Zopet volitve na Irskem

Dublin, 13. jun. Z. V političnih krogih govori, da bo de Valera najbrže razpustil parlament in razpisal nove volitve s parolo: ali za ali proti prisegi zvestobe angleškemu kralju. Valera je sklenil razpustiti parlament radi tega, ker je senat vložil veto proti temu zakonskemu členu. Volitve bodo najbrže v začetku julija.

Nova blamaža ameriške policije

Newyork, 13. jun. AA. V Lindberghovi aferi se doznava, da se je služkinja Violet Sharp na večer, ko so ugrabili Lindberghovega otroka, odpravila v avtomobilu z neko svojo prijateljico in mladi možem, čigar identičnost so ugotovili — ime mu je Ernest Brinkert — na izlet. Ta ugotovitev dokazuje, da je bila policija s svojimi sumničnjki, češ da je služkinja sodelovala pri ugrabljenju otroka, v zmoti. Lindberghova žena in vsa ostala služinčad so bili ves čas prepričani, da je Violet nedolžna. Zato pravijo, da je njen samoumer posledica policijskih izpraševalnih metod.

Frobenius v Afriki

Berlin, 13. junija. AA. Znameniti afrolog prof. Leo Frobenius je prispel v Tripolis, odkoder se bo napotil v dozdaj še neznane predele Sahare. Izpopolniti hoče svoje dosedanje preiskave predgovinskih tvorb v južni in zapadni Afriki. To bo deseta ekspedicija prof. Frobeniusa v Afriko. Najprej se bo napotil s svojo ekspedicijo do Murzuha, ki leži kakih 1095 km južno od morske obale, to je na skrajni meji te italijanske kolonije.

vojni invalidov in drugih vojni organizacij. Go vrnik se je spominjal nekdanjih junških bojev in skupnega trpljenja ter vzklil trajnemu zavezništvu in prijateljstvu med Francijo in Jugoslavijo. Po obeh govorih so zadoneli viharji vzklili Franciji in francosko-jugoslovanskemu prijateljstvu.

Skupina pešev je nato zelo lepo in čuvstveno zapela pesem »Iz bratskog zagrljaja«. Pesem je francoske goste zelo ogrela, da so ji pričeli spontano aplaudirati.

V imenu Glasbene matice je francoske goste pozdravil dr. Zirovnik, ki je izražal hvalečnost te institucije francoskemu narodu za iskren sprejem jeseni 1. 1929 na francoskih tleh.

Vsem govornikom je odgovoril in se zahvalil za prekrasen sprejem voditelj skupine g. M. Dauliac, predsednik združenja »Poulu d'Orient« v La Maine. Spominjal se je žrtve za Napoleono Ilirijo, žrtve za svobodo Francije in Srbije, žrtve za zedinjeno Jugoslavijo ter dal duška »svojemu in vseh gostov navdušenju nad lepoto in svobodno, močno in zedinjeno Jugoslavijo. Njegov govor je bil sprejet z viharjimi akklamacijami.

Med sviranjem maršaljeze, francoskih in jugoslovanskih koranic, se je razvil nato spreved do hotela »Miklič«, pred katerega pročeljem je tisočglavo občinstvo priredilo navdušene manifestacije Franciji in francosko-jugoslovanskemu prijateljstvu. Gostje in domači odličniki so imeli v hotelu skupno večerjo. V hotelu so gostje tudi prenočili. Jutri si ogledajo Ljubljano, ob 1 položju venec pred ilirski spomenik, popoldne pa se odpeljejo z avtomobilom na Bled, kjer ostanejo do četrtka jutraj. Nato se odpeljejo čez Jesenice in Beljak domov.

Iskreno ljubljene goste pristržno pozdravljamo na naših slovenskih tleh in želimo, da bi njihov obisk še bolj utrdil vez ljubezni med našim in francoskim narodom!

Stanje Narodne banke

Pravkar objavljeni izkaz o stanju Narodne banke z dne 8. junija ne kaže na aktivni strani znatnih izprememb.

V podlogi se je zlato povečalo za 0,3 na 1768,8 milj. Din, devize pa za 1,9 na 242,85 milj. Din, nasprotno pa so valute padle za 3,2 na 0,3 milj. Din. Tako malo valut doslej naša emisijska banka še ni imela. Skupno je podloga neznatno padla, in sicer za 1,0 na 2006,9 milj. Pač pa so devize izven podloge narasle za 2,2 na 83,6 milj. Stalno se dviguje količina niklastega kovanega denarja v blagajni Narodne banke. Konec leta 1931 je znašala šele 38,8, sedaj pa po najnovejšem izkazu znaša že 49,2 milj. Din. Med posojili je dodatno padel za 4,7 na 1980,6 milj., dočim je lombard nadalje narasel za 2,4 363,1 milj.. Prejšnji predjudimi državi so bili zaradi obresti za izdane blagajniške zapise povečani za 0,3 na 1805,05 milj. dinarjev.

Med pasivi je zaradi potreb ultima narasel obrok bankovcev nad 5 milijard Din sicer za 67,3 na 5008,9 milj. Din. Na drugi strani pa so se obveznosti po vidu zmanjšale za vsoto 72,5 milj. na 544,8 milj. Gibanje teh računov pa ni bilo enotno: državni računi so celo narasli za 2,5 na 12,9 milj. Din, pač pa so bili zmanjšani žiroračuni za 68,2 na 506,95 milj. in računi državnih gospodarskih podjetij za 6,8 na 24,9 milj. Din.

Obveznosti banke z rokom nadalje naraščajo: za 10,7 na 1350,6 milj. Din.

Skupno so vse obveznosti banke z obtokom bankovcev vred padle za 5,2 na 5553,66 milj. Zaradi tega se je skupno kritje neznatno povečalo, in sicer od 36,12 na 36,13%, znatneje pa je naraslo samo zlato kritje, in sicer od 31,72 na 31,75%.

Iz sportnega sveta

Nürnberg, 13. junija. AA. Nogometni klub »Bayern« iz Monakovega je v nedeljo zmagal pred 60.000 gledalcev po razburilivi tekmi nad klubom »Eintracht« iz Frankfurtha 2:0 in si tako priboril prvenstvo Nemčije.

Pariz, 13. junija. AA. Waterpolo tekma med Francijo in Nemčijo, ki so je igrali v Düsseldorfu je končala z nemško zmago v razmerju 3:2.

V času »razorožitve«

Rio de Janeiro, 13. junija. AA. Vladni dekret odreja nakup 33 vojni ladij v inozemstvu.

DENAR.

Denar je zakonito menjalno sredstvo. Njegovo zbirališče in razhodišče so **denarni zavodi**. Ti so posredovalci med bogatimi in revnimi, so regulatorji denarnega prometa, so podporniki gospodarstva, obrti, trgovine in industrije.

Zato ne odteguj denarnim zavodom! Ne dvigaj ga po nepotrebnem! Ne kupuj stvari, ki jih ne rabiš nujno! Ne zapravljaj denarja iz strahu, da bi izgubil veljavo! Ne drži denarja doma in ne skrivaj ga! Z vsem tem škoduješ sebi in drugim. Zgubo imaš na obrestih in podpiraš gospodarsko krizo, ki tepe tudi tebe.

Dinar veljave ne bo izgubil. Inflacije ne bo! Bodi torej pameten! Ne daj se begati! Varčuj in nalagaj **denar** v denarne zavode!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA V LJUBLJANI izplačuje nove vloge, naložene od 15. maja letos naprej, brez zadržka in v vsakem nesku ter jih obrestuje po običajni obrestni meri.

† Robert Kollman

Ljubljana, 13. junija.

Včeraj zjutraj malo pred šest, je na poti od doma na Večni poti v mesto zadela na Vrtači sreča kap g. Roberta Kollmanna, znanega ljubljanskega veletrgovca in velikega slovenskega mecen. O njegovi nagli smrti smo poročali že v naši včerajšnji izdaji.

S smrtjo Roberta Kollmanna je zapustil vrste naših podjetnikov eden najvplivnejših, najbolj spoštovanih in tudi najbolj uglednih mož. Pokojnikovo delovanje ni obsegalo samo podjetniške strani, temveč je imel pokojni Robert Kollman zelo vidno vlogo tudi v vsem našem družabnem življenju, zlasti pa v našem finančnem svetu. Rodil se je 5. septembra 1872 v Ljubljani, kjer je bil njegov oče že znan in ugleden trgovec. Studiral je realno ter se je po maturi trgovsko kvalificiral pri očetu. Pri nekdanjem kranjskem 17. pešpolku je bil rezervni poročnik. Trgovino je po očetu prevzel leta 1902. V Mestni hranilnici, kjer je bil njegov oče od leta 1904 do 1908 predsednik, je prišel v upravo leta 1909. Od leta 1913 pa do 1921 je bil podpredsednik Mestne hranilnice, od leta 1923 pa do 1926 večkratni gerent. Nekaj časa je bil tudi upravni svetnik Prve hrvaške štedilnice, pri Narodni banki pa je bil cenor.

Pokojnikovo mecenstvo je bilo znano. K Narodni galeriji je pristopil kot ustanovnik z zneskom 100.000 Din, podpiral pa je tudi mnoga dobrodelna in prosvetna društva ter je tudi neposredno mnogo razdal potrebni. Bil je velik prijatelj slovenske umetnosti in naklonjen našim umetnikom.

Osebnost je pokojnik užival splošno spoštovanje. Bil je odkritega, prijaznega značaja, ves kavalir in gentleman. Svoje podjetje je razvil do velike višine, njegovo uslužbenstvo pa se ga spominja zaradi njegovega koncilijantnega nastopa in velike pravilnosti kot vzora vsakega delodajalca. Odlikovan je bil z redom sv. Save III. in IV. stopnje.

Pokojnik ni bil poročen. Zapušča sestro gospo Marijo, poročeno Blinc, in več sorodnikov.

Svoje blago srce je pokazal pokojnik tudi v svoji oporoki, ki navaja celo vrsto društev in ustanov, katerih se je pred smrtjo spomnil ponovno: Ta društva so: Narodna galerija, Ciril-Metodova družba, Trgovski dom, pevski društva »Slavec«, »Ljubljana« in »Ljubljanski Zvon«, godba Vič-Glince, zavod Marijanišče, zavod Lichtenhurn, dijaška kuhinja »Domovina«, ljudska kuhinja, otroška bolnišnica, Prostovoljno gasilno društvo v Ljubljani, Gasilno društvo Vič, Olepševalno društvo Vič, Mladinsko zavetišče na Viču (Vincencijeva konferenca), Dečji dom v Ljubljani, Vincentinum, Vincencijeva konferenca v stolni župniji, ubožni slepci Slovenije, Sokol I. Tabor, Sokol II. Višina volil še ni znana in bo še objavljena.

Pogreb blagega pokojnika, ki je še v svoji oporoki pokazal tako darožljivo srce, bo danes iz hiše žalosti na Mestnem trgu 7 na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga bodo položili v redbinsko grobnico. Naj mu sveti večna luč in blag mu bodi spomin!

★

Redki so naši trgovci, ki bi dajali s tako polnimi rokami za dobrodelne in kulturne namene. Naše kulturne in druge institucije se ne morejo dosti pohvaliti s številnimi dobrotinami, zato je prav, če pokažemo na svetle zgled drugod.

Preteklo leto je praznovala svojo 60letnico belgrajska trgovska omladina, katere glavna skrb je vzgoja trgovskega naraščaja. Dobili smo obširno knjigo, kjer je popisana vsa njena zgodovina in v njej smo našli seznam dobrotinikov te institucije. V desetine milijonov gredo darila posameznikov in ni trgovca, ki se ne bi pred svojo smrtjo spomnil vsaj z večjim zneskom omladine, da ne govorimo o onih, ki so ostali brez potomcev, pa se vse premoženje zapustili v dobrodelne in kulturne namene. Poglejmo belgrajsko univerzo, kako bogata je ravno radi daril srbskih trgovcev. Srbski trgovci so se vedno zavedali, iz kakšnih razmer so prišli in so vedeli, da se za velik del svojega premoženja imajo zahvaliti tudi drugim faktorjem. Mecenstvo je v srbskem narodu pokazalo doslej najlepše rezultate. Zato ne bi bilo prav, da se pustimo osramotiti od Srbov!

Pri nas imamo mnogo gospodarskih družb, ki darujejo že sedaj v splošne namene znatne zneske. Toda, kolikor poznamo njih vodnike in lastnike, bi bili pripravljeni prispevati še mnogo več, če pri nas dobrodelnost ne bi bila tako obdavčena. To je sicer paradokso, toda resnično. Darila in naklone se pa ne priznavajo kot odbitne postavke in jih štejejo v davčno podlogo ter morajo zanj družbe plačevati davke, ki dosegajo znaten odstotek darovane vsote. To velja za darila, ki niso v neposredni zvezi s poslovanjem podjetja, kar pa se zelo pazljivo zasleduje od davčnih organov in ocenjuje dovolj ozkosrčno. Tako prihajamo do tega, da potrebne naše institucije ne dobivajo daril, ki bi jih drugače dobile. Zato je nujno potrebno, da se tozadevni davčni predpisi izpremenijo ali pa, da se vsaj obremenitev zniža. Tako bi imela od tega korist davčna uprava, ki ima sedaj manjše dohodke zaradi omenjenih vzrokov. Še večjo korist pa bi imela od tega dobrodelne, socialne, kulturne, znanstvene, literarne in druge institucije. Vsa dobrodelnost v večjem obsegu pri družbah, ki so zavezane javnemu polaganju računov, bi dobila večji obseg, saj so ravno te družbe v stanu nakloniti v take namene največje zneske.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Istodob. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Zahtevajte ceniki!

Požari uničili šest domačij

Metlika, 13. junija.

Sinoči ob 9 je nastal v Križevski vasi pri Metliki požar, ki je v eni uri uničil do tal dve domačiji: Pavlovičevo in Štefaničevo. V naglici so rešili le nekaj pohištva, obleke, živine in prašiče. Drugo je vse pogorelo. Tudi neki mlinar iz Krivoglavice se je nevarno opeknel. Krito je bilo vse s slamo. Škoda je cenjena na 135.000 Din. Ogenj je nastal po neprevidnosti.

Ptuj, 13. junija.

V soboto 11. t. m. popoldne je izbruhnil požar v Braunšvaugu. Goreti je začel pri posesniku Ferliču; ogenj se je razširil nato na sosednja poslopja, in sicer posesnika Kosirnika, Lize Meglič in Katarine Forstner. Na lice mesta so prihiteli gasilci iz Ptuja, Podove, Gorice in Sv. Jan-

ža. Radi pomanjkanje vode pa so imeli pri gašenju požara težko stališče. Imenovanim posesnikom so zgorela tako stanovanjska kakor gospodarska poslopja, ki so bila vsa iz lesa in krita s slamo. Škoda je precejšnja skoraj na 80.000 Din ter je le deloma krita z zavarovalnino. Spet se je pokazala nujna potreba večjih zbirališč za vodo, ki bi bila za slučaj požara pri rokah.

V nedeljo 12. t. m. sta nastala v ptujski okolici zopet dva požara. Ob 3 popoldne je izbruhnil ogenj pri posesniku Skuku v Lancovcavi ter mu uničil stanovanjsko poslopje. Škoda znaša 20.000 Din, zavarovan pa je bil le za 2500 Din.

Tudi v Župečji vasi je v nedeljo gorelo. Ptujski gasilci so odhiteli na pomoč, vendar so se na pol poti vrnil nazaj, ker so domačini med tem ogenj že pogasili.

Križarji sv. Frančiška in sestre sv. Klare v Novem mestu

Novo mesto, 12. junija.

Danes teden se je vršila v frančiškanski cerkvi v Novem mestu lepa in ginljiva slovesnost. Pred oltar božji je stopila mlada četa dečkov in deklic. Dečki s križi na prsih in prepasani z belimi pasovi, deklice v belih oblekah. Prednjačilo je sedem dečkov v posebni, popolnoma beli uniformi z velikim križem na prsih (glej sliko). — Kaj pomeni ta četa, ki se je razvrstila pred oltarjem Gospodovim, pred katerega je stopil vsem Novomeščanom zlasti pa mladini dobro poznani in priljubljeni g. p. Krizostom Sekovanič iz Ljubljane ter v ljubkih, navdušenih besedah nagovoril zbrano mladež? — Ta mladina, ti otroci so Križarji. Zveza malih frančiškanskih križarjev in sester sv. Klare, katere se imenuje tudi bratovščina pasu sv. Frančiška. Ta bratovščina ali zveza je popolnoma in strogo cerkvena in verska organizacija ter je za Novo mesto nekaj novega in posebnega. V resnici pa ta bratovščina ni prav nič novega, kajti že leta 1585 je bila ustanovljena v cerkvi sv. Frančiška v Asisiju po papežu Sikstu V. Njeno področje je duhovno

po tje — praktično křtjanstvo v pravcu in smislu katoliške akcije, katere zaščitnik je sv. Frančišek. Tudi sedanji papež Pij XI. priporoča to bratovščino v svoji okrožnici z dne 30. aprila 1926 »... zato, da se mladina že v nežni dobi navadi živeti po načinu sv. Frančiška, v duhu ljubezni in miru, katerega svet tako pogreša...« Pri vzgoji današnje mladine je ta bratovščina zares nujno potrebna, zelo koristna in priporočljiva, in mladini naj se nikar ne brani vstopiti vanjo. Saj se mlad človek že itak prehitro lahko pokvari. Tudi prah, ki se je dvignil ob ustanovitvi te bratovščine v Novem mestu, se bo, upamo, kmalu polegel. Ta dan je bilo v to bratovščino sprejetih 47 dečkov in 36 deklic, skupaj 83, kar je za Novo mesto zares presenetljivo število. Vsi otroci so učenci deloma osnovne, deloma meščanske šole ter nižje gimnazije. Otroci so bili vsi navdušeni za novo organizacijo in zelo ginljivo pogled je bil na vrste otrok v cerkvi, ko jih je sprejemal v bratovščino in jih blagoslovil g. p. Krizostom pred oltarjem Omega, ki je rekel: »Pustite male k meni...«

Struga Ljublanice je oživela

Ljubljana, 11. junija.

Kilometer suhe struge Ljublanice od St. Petra do Kodoljevega je zadnje dneve izredno oživel. Podjetje »Slograd« je doslej že zaposlilo okrog 130 delavcev in iz struge pod obema vodmatškima mostovima doni daleč naokrog ropotanje pnevmatičnih dlet in brnenje motorjev, ki gonijo kompresorje. Pa tudi v gornjem delu suhe struge za bolnišnico je dosti dela. Po levem bregu, katerega bo treba regulirati in kjer je treba razširiti strugo, teče telefonski in telegrafski vod. Tega sedaj predstavljajo na že regulirani desni breg. Preložiti bodo morali okrog 50 žic. Po levem bregu struge kopljejo delavci skoro v vsej dolžini teren in ga izravnavajo tako, da bodo mogli položiti tračnice za ozkotirno železnico. Na levem bregu, nekako v sredi med starim čevljarškim mostom za bolnišnico in vodmatškima mostovima stoji že pripravljen ogromen kompresor, ki bo dovajal pnevmatičnim dletom komprimirani zrak. Ta še ne obratuje, pač pa dva manjša kompresorja ob vodmatških mostovih. Najživahnejše je brez dvoma v stru-

katkem pa bo prispela še druga lokomotiva in takrat bo obratovalo kar 70 vozičkov oz. malih vagončkov, ki so že pripravljeni. Delavci bodo delali v dveh partijah noč in dan. Vsaka skupina delavcev bo štela približno 200 mož, tako da bo na ta način podjetje »Slograd« dalo lepemu številu brezposelnih dela in zaslužka. Pri sedanjih delih so odkrili tudi zanimivost, da leži v sedaj izsušenem delu struge, nekako od starega čevljarškega mostu za bolnišnico navzdol, še stari tir, ki je ostal v strugi iz leta 1914. Sicer smo vsi vedeli in videli, da je tir ležal v strugi po mestu, nižje doli pa je bila struga vedno tako polna, da tira ni bilo mogoče opaziti. Pred svetovno vojno je desni breg reguliralo in poglabljalo češko gradbeno podjetje Čechovička, in ko je prišla mobilizacija, je seveda delavstvo šlo v vojsko, priprave pa so ostale v strugi. Ta stari tir je ponekod celo dvojen in ima kretnice, vendar najbrž ne bo za nobeno rabo več.

Posebno skrb pa dela sedaj Ljubljančanom Ljubljana, ki je zastala v reguliranem delu struge

gi v bližini obeh mostov. Tam razbijajo na levem bregu z dleti skale in napeljujejo tir. Skale tudi razstreljujejo, in sicer navadno opoldne in na večer, ko ni tako velikega prometa in tudi ne toliko radovednežev. Razstreljujejo radi varnosti bolj majhne skalnate gmote; kljub temu pa lete skale precej daleč in visoko, dasi jih oblože pred izstreljevanjem še z butalami in vejami, ki nekoliko zadržijo silovitost eksplozije. Začasni tir ozkotirne železnice je že napeljan pod obema mostovima in naprej na levi breg nad mostova, kjer se razcepi in gre nazaj pod obema mostovima, tako da bodo, ko bodo začeli odkopavati breg lahko delali v vsej dolžini. Že do sedaj so položili okrog 1 km dolg tir, ki se vzpenja po desnem bregu in pride za Mladinskim domom na cesto, odkoder gre naprej po bregu in v velikem krogu zavije za barakami, ki stoje v nekdanjih groznih jamah, katere bodo z izkopom iz Ljublanice zasuli. Že pri napeljevanju tega tira se je moralo umakniti 6 zaslinih barak.

V ponedeljek bodo začeli z malo lokomotivo in vozički voziti izkopani material iz struge. V

Do polne veljave pride
naravna lepota in barva
Vaših las, ako redno
negujete lase
s Pixavon-Shampooom

zato bo počasi naraščala in se bo vodna gladina dvignila tako visoko, da bo le še prav malo manjkalo, da ne bi tekla čez zaslini jez. Stala bo torej v vsej strugi Ljublanice najmanj 30 cm visoka plast vode, ki se je med nočjo natekla. Nato bodo zopet odprli zatvornice v Grubarjevem prekopu in voda bo hitro odtekala naprej in prav tako iz regulirane Ljubljanične struge. Ta vodni val pa bo potegnil za seboj precejšen del broze in umazanije, ki se bo čez dan natekla v strugo. Kadar bo potreba, bodo pa izpustili vso Ljubljano kar naravnost skozi mesto in čez sedaj izsušeni del struge tako, da bo Ljubljana odnesla vse, kar se je nabralo na dnu. — Podjetje bo na vsak način pazilo, da bodo te neugodnosti čim manjše. Pripravljeni smo, da bo na ta način tudi dobro rešen problem čiščenja struge, ki bi poleg smrdu lahko povzročil še kakšno bolezen.

Izjava mestnega fizika g.dr. Rusa

Ljubljana, 13. junija.

Zaradi neznosnega vonja, ki prihaja iz zajezene struge Ljublanice, smo se obrnili na g. mestnega fizika dr. Mavricija Rusa, ki nam je dal naslednjo izjavo: »Vonj iz Ljublanice je zlo, ki ga morajo Ljubljančani za nekaj časa, dokler trajajo regulacijska dela, pač potrpeti. Ljubljana mora biti zajezena, sicer ni mogoče del nadaljevati. Niso samo fekalije, ki se zbirajo v strugi in ki povzročajo takšen vonj, temveč tudi vse tisto, kar se je v strugi v teku dolgih let nabralo, vsa plesen in trohnoba, ki se je sedaj dvignila. Da pa se prepreči še nadaljnji neprijetni vonj in da se Ljubljana vsaj malo izčisti, bodo Ljubljanice danes odprli, tako da bo vsa ta nesnaga odtekla. V strugo bo v Trnovem izpuščena tudi čista Ljubljana, tako da bo struga izprana in bo neznosni vonj odstranjen. Ze jutri izgine torej ta nesnaga iz struge. Seveda se bodo potem zopet zbirale fekalije in drugo v strugi in bomo pač morali od časa do časa zopet očistiti strugo. Kakšne nevarnosti epidemij v Ljubljani ni, ker so vse epidemične bolezni pojenjale. Tudi delavcem, ki delajo v strugi, je s posebnimi in vidnimi napisi strogo naročeno, da si morajo pred vsako jedjo — kar je sicer samo ob sebi umevno — dobro roke umiti, prav tako tudi delovodjem in drugim, ki so zaposleni v strugi. Upam, da je storjeno vse, da zdravje Ljubljančanov, ki je bilo vedno ugodno, tudi sedaj ni ogroženo.«

Obljuba g. fizika se je izpolnila že popoldne in nesnaga se je popoldne že odtekla.

Izpred dr. sodišča

Belgrad, 12. junija.

Včeraj zjutraj so pripeljali policijski agenti iz Ljubljane v posebnem vagonu brzovlaka v preiskovalne zapore državnega sodišča: bivša državna poslanca Janeza Brodarja in Janeza Streina, bivšega oblastnega poslanca Antona Umnika, posesnika Jerneja Vombergarja, župnika v Kranju Matijo Škrbca, misijonarja Josipa Godina, kaplana v Komendi Ivana Platiša in kaplana v Dolu pri Ljubljani Josipa Hostnika. Navedeni gospodje so v preiskavi zaradi znanih dogodkov zadnjega časa. Preiskava proti njim je bila v glavnem zaključena že v Ljubljani, vendar pa jih bo državno sodišče ponovno zaslišalo. Kdaj se bo vršila razprava, se še ne ve.

Smrtni padec z buke

Sv. Jurij pod Kumom, 12. junija.

Poseselnik Franc Brinovec iz vasi Jesenove ravni, ki je oddaljena četrte ure od Sv. Jurja, je šel te dni popoldne okrog petih v gozd obiskavati buke za stelo. Ker se dolgo časa ni vrnil domov, je njegova žena rekla svojem sinu, naj gre pogledat za očetom. Fant pa ni šel, ker je mislil, da je oče šel v goro v svojo zidnico, kjer je večkrat ostal čez noč. Ko oče do 11 ni bilo domov, ga je fant le šel iskat. Vzel je svetilko in preiskal velik del hoste, pa ga ni našel. Ko se je drugo jutro začelo svitati, je fant ponovno šel iskat očeta. Kmalu ga je našel — toda mrtvega. Brinovec je že obiskal dve buki, tretjo pa le napol. Očividno je padel z drevesa in nato strmoglavil kakih 30 m globoko v strugo. Pokojni Brinovec — star je bil 76 let — je bil zelo dobrega srca in zato splošno priljubljen. To je pokazal tudi pogreb, katerega se je udeležilo izredno veliko število ljudi. Naj mu sveti večna luč!

Ljubljana

Znižali smo cene vsem oblačilom Oglejte si zalogo!

J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

Štiri družine iz Vestfalije

Ljubljana, 13. junija.

Ponovno smo morali že poročati o brezposelnih izseljencih, ki so jih nemške oblasti izgnale iz Vestfalije nazaj v domovino. Te dni je zopet prišla v Ljubljano skupina takih bednih, revnih izseljencev. Obmejni komisariat na Jesenicah je telefoniral izseljenski komisarij g. ravnatelju Finku, da so dospeli na Jesenice štiri družine naših izseljencev, ki so povsem brez sredstev in ki jih bo treba odpraviti v domače kraje. Izseljenski komisar se je za pomoč obrnil na ravnatelja mestnega socialnega urada g. Čiuho, ki je z njemu lastno dobrosrčnostjo ukrenil vse potrebno za dostojen sprejem izgnanih izseljencev. Ko so prišli izseljenci v Ljubljano, so povedali, da že dva dneva niso nič gorkoga jedli. Mestni ječar Jezovšek jim je takoj preskrbel kompletno kosilo, ki so ga ubogi ljudje s olajno pojedli. Izseljenci so pa imeli le malo časa. Opoldne so prišli z vlakom čez podguro uro pa so morali že dalje, ker je bilo v Ljubljani nerodno zaradi prenočišč. Zato so imeli ravnatelj g. Fink, uslužbenec socialnega urada g. Osterc in mestni ječar g. Jezovšek dela čez glavo, da so vsem preskrbeli potrebne listine, kosilo in tudi vse lepo popisali, kakor je potrebno. Vendar pa, ker je šlo za naše ljudi, ki so se po dolgih letih vrnili v domovino, so se res zelo potrudili.

Bile so to štiri družine. Prva družina je štela z očetom in materjo ter otroci šest članov in je bila iz Hraustnika, druga družina je štela sedem članov in je odšla v Sibenik, tretja družina, ki je prav tako odšla v Sibenik, je štela pet članov, četrta družina, ki je štela šest članov, je odpotovala v Zagreb. S seboj so imeli mnogo priloge, kakor posteljnine, obleke in celo pohištvo. Ljubljanski gospodje so sami pomagali nakladati priloge v vagon. Denarja pa ni imela niti ena družina nič, ker so ljudje pač vse svoje prihranke že porabili. Tako je usoda teh trpinov, ki so dali svoje najbolje tu, in da se morajo praznih rok vrnati v domovino.

Isti dan, ko so odpravili te štiri družine, je imela odgonska postaja še drugo delo. Odpravila je dve ciganski družini, skupno osem oseb, v pristojni kraj, to je v St. Vid pri Stični in v Zagreb.

Revdina, ki je razpredla svojo mrežo po vsem svetu, daje sedaj mestnemu socialnemu uradu in odgonski postaji mnogo bridkega dela in skrbi.

KAVA dnevno sveža pri
LEGAJ. Miklošičeva c. 18
specerija, delicata, zajutkov

Resnična zgodba z velesejma

Ljubljana, 13. junija.

Ta zgodba ni izmišljena, temveč se je prav tako res zgodila na sedanjem velesejmu, čeprav izgleda, da si jo je izmišlil navihani šalivalec.

Na velesejmu je razstavlja svoje plinske aparate in peti tudi mestna plinarja ljubljanska. Prihajale so gospodinjice in njihovi možje, ogledovali so aparate, žene so hvalile lepo blago, možje pa so vsi vihali nosove nad cenami, kakor pač povsod na velesejmu, kjer so se žene navduševale, možje so pa imeli dolžnost poravnati račune. Med ogledovalci je bil pri oddelku mestne plinarne tudi starejši človek. Malo kmečko je res izgledal, no, pa tudi v mestu se dobe takli, in še prav soliden vtis gospodarjev napravilo na človeka. Mož se je pričel zanimati za aparate in povpraševal prijazno gospodinjico od plinarne po ceni tega in onega aparata. Plinska peč se mu je zdela malce predraga, a mož je takoj pokazal, kako rad bi jo kupil. Prišel se je pogajati za ceno in glihati, boljše kakor vsak Ribničan. Gospodinjica je malce popuščala, pa ne preveč, samo toliko procentov je popustila, kolikor ji je bilo predpisano. »Boste takoj plačali?« je vprašala. »Tako, zato mi pa še nekoliko zbijte ceno!« Gospodinjica je popustila še za blagajniški skonto. Cena je bila dognana. Gospodinjica in mož sta si krepko udarila v roko, čez, da je kupčija sklenjena. Tedaj je gospodinjica, vesela ene ugodne kupčije, več, zapisala naslov moža. Pri imenu se ni ustavila, samo tam, ko ji je mož povedal, da naj dostavi plinsko peč v Zaplano nad Vrhniko, je začudeno pogledala. Nekaj se ji ni ujelo. Tako daleč pa še nikoli niso prodali peči. »Pa imate v Zaplani plin?« je vprašala moža. »Mi ga boste pa v vrelah pošiljali?« se je mož nasmehnil, še enkrat stisnil strmeči gospodinjici roko in odšel v drug paviljon.

☉ Pogreba gospoda R. Kollmanna, ki bo danes popoldne ob štirih izpred hiše žalosti Mestni trg 7, se udeležijo tudi Vincencijeva družina in vabi vse gospode delavne člane ljublj. konference, da se čim številneje udeležijo žalnega sprevoda.

☉ Pevci »Ljubljane« se zberejo danes ob 3/4 na Mestnem trgu št. 7 k pogrebu blagopokojnega gosp. Roberta Kollmanna.

☉ Prosvetno društvo v Trnovem proslavi v soboto 18. jun. in v nedeljo 19. jun. 25 letnico svojega plodnosa dela med prebivalstvom trnovskega župnije. Bogat spored proslave obeta nuditi prijateljem požrtvovalnih trnovskih delavcev obilo užitka pa tudi zabave. Na predvečer v soboto, 18. junija bo ob osmih koncert godbe »Sloga«. Ob pol 9 pa uprizorijo na prostem na obširnem dvorišču društvenega doma v Karunovi ulici 14 družinski igralci učinkovito Finžgarjevo ljudsko igro »Naša krta«. Na dan proslave same v nedeljo 19. junija bo ob 6 zjutraj v trnovski župni cerkvi služba božja za umrle družtvenike. Ob 10 dopoldne se zbere društveno članstvo na jubilejnim obnem zboru. Ob 11 dop. pa bo koncertirala »Sloga« pred trnovsko cerkvijo. Popoldne bo ob 4 na dvorišču društvenega doma najprej preskrbljeno za duševni užitek z lepim sporedom slavnostne akademije, nato pa se bo razvila ljudska zabava z najraznovrstnejšimi vabami. Trnovčani pričakujejo, da bodo mogli ob slavnostnih dneih pozdraviti kot goste vse svoje številne prijatelje iz Ljubljane in okolice.

☉ Cerkev sv. Kristofa v Ljubljani bomo v kratkem povečali. Zato bodo morali vsi spomeniki z grobov za cerkvijo pro. Lastniki nagrobnih spomenikov teh grobov imajo do 30. junija čas, da jih odstranijo in da poskrbe za te svoje grobove. Po 30. juniju, ko se bo začelo delo povečanja, jih bo odstranilo podpisano društvo, ako bi jih lastniki ne. Prosimo vse, da se takoj zgledajo v pisarni duhovniškega urada na Dunajski cesti št. 52 med 9 in 10 dop. ali 5 in 7 zvečer. — Društvo za zidavo cerkve sv. Cirila in Metoda pri Sv. Kristofu v Ljubljani.

☉ Požitniške kolonije zveze borcev in strazark. 3. prihodnjega meseca prične fantovsko taborenje. Torej le še malo časa je za premišljevanje. Ker je verjetno, da bo v drugi polovici tega meseca prispelo mnogo prijav, številu pa ni neomejeno, pišite takoj po prospekte na Vrhovni stan ZBS, Ljubljana, Posavskega ulica 9.

☉ Razglas. Poštno ravnateljstvo v Ljubljani razpisuje pismeno licitacijo za nabavo 682 parov čevljev. Licitacija bo 1. julija t. j. ob enajstih v pisarni ekonomskega oddelka poštnega ravnateljstva v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2.

☉ Novih stojnic ne dovolijo. Na mestni magistrat prihajajo še vedno nove prošnje za razne stojnice na živilskem trgu, največ za branjarje sadja in zelenjave. Mestno tržno nadzorstvo pa take prošnje odločno odklanja, ker je trg že prenapolnjen, številu branjev pa čez in čez zadostuje za ljubljansko prebivalstvo. Tudi bi preveliko število branjev povzročilo le draginjo, ker bi vsaka hotela pri malem izkupičku pač nekaj zaslužiti.

☉ Znižani dohodki in konzum. Običajno znižane plače in dohodki državnim in drugim javnim in zasebnim nastavljenem se poznajo občutno tudi na ljubljanskem trgu. Konzum sočivja je nazadnje zadnja dva tedna skoraj za 30%, konzum mesa pa skoraj še bolj. Družine so pač prisiljene v še večje varčevanje in ker ne morejo več varčevati druge, varčujejo tudi že pri železdu. Zaradi znižanja dohodkov je torej zopet udarjen naš kmet, glavni producent živil. — Na drugi strani pa zaradi slabega povpraševanja in močne ponudbe cene sočivja stalno padajo, pač pa se držijo krepko ceno mesa, ker kmetje ne prodajajo več živine za tako slepo ceno, kakor so jo spomladi in pozimi.

☉ Kontrola živil na trgu. Poročali smo, da je uvedlo mestno tržno nadzorstvo letos ostrejšo kontrolo mleka, namenjenega za ljubljanski konzum. Vzorec sumljivega mleka jemljejo letos kar pri mitnicah in jih dajejo potem v preiskavo državnemu higienskemu zavodu. Letos so skupno odvzeli na mestnih mitnicah 187 vzorcev mleka, od katerih je bilo 153 preiskanih. Med temi je bilo 47 vzorcev slabega mleka, torej razmeroma malo. 34 vzorcev pa še ni bilo preiskanih. Smetane je bilo odvzetih 14 vzorcev in preiskava je ugotovila 3 slabe vzorce. Masla je bilo odvzetih 6 vzorcev, ki so bili vsi dobri, mlečnega praška 1 vzorec, ki je bil dober, kakava 2 vzorca, prav tako oba dobra. Začimbe je bilo odvzetih 12 vzorcev, ki so bili vsi dobri, ocvirkov 1 vzorec, ki je bil slab, moke 1 vzorec, ki je bil dober, malinovec 1 vzorec, prav tako dober, kisa 2 vzorca, ki sta tudi bila oba dobra. Živila, ki jih konzumiramo ljubljanci so torej skoraj vsa v ugodnem stanju.

☉ Pogreb pritlikavega artistja Veljkovića. Pogreb, kakor ga morda že dolgo nismo videli v Ljubljani, se je vršil včeraj dopoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice. V soboto namreč je v bolnišnici umrl artist Vladimir Veljković, ki je bil visok samo 60 cm in ki je došel na ljubljanski velesejem, hoteč tu nekaj zaslužiti s svojo malo postavbo. Pogreba so se udeležili vsi pokojnikovi stanovski tovariši, ki se trenutno mude v našem mestu, k pogrebu pa je prihitela tudi velika množica občinstva, ki ga je privabila seveda radovednost. Pokojnik je bil v beli krsti, ki pa je bila še nekoliko prevelika. Preden so krsto zaprli, so pokojnika, ki je bil oblečen v frak in cilindar, še enkrat fotografirali, njegovo družico, nekoliko višjo Kate pa je nekdo dvignil, da se je mogla posloviti od pokojnika. V sprevodu je šla cirkuška godba na deset glasbil, tem temi godbeniki so bili tudi trije cigani. Godba je igrala prav glinljivo. Mala Kati seveda ni mogla iti peš, temveč se je peljala z avtom za krsto. Občinstvo se je razšlo po večini že pred prelazom, stanovski tovariši pa so krsto spremili do pokopališča. Pokojnik je bil pravoslavne vere in je verske ceremonije opravil prota Budimir Gjorgjevič. Na grobu so tovariši pokojniku, še enkrat zaklicali »Zbogom Vlado« in grob se je zagrnil.

☉ Nočno službo imata danes lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9.

☉ Profesor dr. Alojzij Zalokar je zopet začel redno ordinirati popoldne od 2—3 v Maistrovi ulici št. 6.

— Napetost, nepravilno vretje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba in prsni, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« grenčico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presenetljive uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ludeh, ki veliko sede. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kulturni obzornik

»PRODANA NEVESTA« NA PROSTEM

Sprememba veseli človeka. Tudi neprestanega poslušanja raznih oper v istem prostoru, na istem odru, se naveličamo, če ni stvar posebno privlačna. Zadnje soboto in nedeljo je pa naša gledališka uprava poskrbela za prijetno izpremembo. Po lanskem zgledu, ko so na prostem igrali »Gorenjskega slavka«, so uprizorili letos v Tivoliskem parku Smetanovo »Prodano nevesto«. Otroško igrišče za Tivoliskim gradom je kot nalašč za take prireditve: lep, s peskom nasut »parter« z naravnimi »balconi« in »galerijami«. Dobro bi bilo, ko bodo igrišče na novo popisali, da ga zadaj nekoliko dvignejo; zdi se da visi nekoliko nazaj. Potem bodo tudi začni gledalci v »parterju« dobro videli in bo odpadlo neprestano vstajanje. Predstava se je popolnoma posrečila. Ne bom našteval imen vseh 15 glavnih igralcev in igralk, ki so nastopili in vsi svoje vloge izbornostno rešili. Omenim samo Kecal, ki ga je izvršno podal g. Križar.

Neizgovibno je, da v odprtem prostoru glasba in petje nekoliko trpita in se mnoge finese izgubijo. Zato je pa režiser g. O. Šest poslušalce bogato odškodoval s tisoč duhovitim domisleki, ki jih sicer na odru ni moglo izvesti. Ze gibanje na odprtem prostoru nudi igralcu čisto drugačnejše možnosti kot na odru, kjer je treba vsak korak točno preračunati. Zato je Vašek brez skrbi zlezel na pristno drevo in s pomilovanjem mislil na Rusalko, ki mora čepeti na obtesanem storu. Kecal se je kot pravi mešetar pripeljal z resničnim konjčkom. Vaščani so nežirano balinali na mehkih pesku kot so to vajeni na gostilniškem vrtu. Tudi Gašperček je postavil svojo budo in razkazoval strmečemu občinstvu svoje čarovnije. Balet

Uredba o borzah dela

Belgrad, 13. junija. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je v soglasju z ministrskim svetom in v sporazumu s finančnim ministrom predpisal uredbo o izpremembah in dopolnitvah uredbe o organizaciji posredovanja dela z dne 26. novembra 1927. leta.

Po teh izpremembah se za posredovanje dela za vse vrste delavstva brez razlike spola in za ureditev delovnega trga v kraljevini Jugoslaviji ustanove s sredstvi delavskih zbornic borze dela z osrednjo upravo za posredovanje dela v Belgradu kot njihovi centrali.

Bivše borze dela in borze dela, ustanovljene po aprilu 1927. leta, se smatrajo kot javne borze dela, oziroma kot njihove podružnice. Samoupravni organi javnih borz dela so upravni odbori.

Upravni odbori obstojajo iz predsednika, njegovega namestnika, ki ju določa minister za socialno politiko in narodno zdravje na predlog bana iz vrst višjih strokovnih državnih uradnikov s fakultetno izobrazbo, in iz zastopnikov in enakega števila namestnikov delavskih in delodajalskih zbornic kot članov.

Upravni odbori volijo iz svoje srede za svoje izvršilne organe ravnateljstva javnih borz dela, ki jih tvorijo tri osebe in sicer predsednik upravnega odbora ali njegov namestnik, kot predsednik ravnateljstva in po en zastopnik delodajalskih zbornic.

Upravni odbori se sestanejo največ enkrat mesečno, ravnateljstva pa največ enkrat tedensko.

Pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje se ustanovi osrednja uprava za posredovanje dela, kot osrednji organ javnega posredovanja dela v kraljevini Jugoslaviji.

Ta uprava bo sodelovala s pristojnimi oblastmi pri nadzorstvu nad posredovanjem privatnih ustanov za posredovanje dela.

Vse svoje posle vrši posredno preko javnih borz dela in in njihovih podrejenih ustanov ali pa neposredno.

Javne borze dela so v načelu samoupravne javne ustanove, ki lahko kot pravne osebe prevzemajo obveze in si pridobivajo pravice.

Uredba dalje ugotavlja pristojnost osrednje uprave za posredovanje dela. V njen delokrog spada izdelava proračunov in sklepni računov, javne službe posredovanja dela, vodstvo upravnega in denarnega poslovanja, vodstvo nadzorstva nad posredovanjem dela v državi preko lastnih organov, znanstveno obravnavanje vprašanja posredovanja dela, vodstvo centralne statistike, dopisovanja dela.

Maribor

☐ Smrt na brivskem stolu. Včeraj popoldne se je vršil ob številni udeležbi prijateljev in znancev pogreb blagopokojnega vpokojenega pisarniškega pristava in hišnega posestnika Franca Muske. Pokojnega je zadela nagla smrt od kapi v brivnici v trenutku, ko ga je hotel brivec obriti. Musek je prišel v soboto v brivnico Weiss na Radvanjski cesti, sedel na brivski stol in brivec ga je namilil po obrazu, ko se je nenkrat krčevito stresel in omahnil. Zadel ga je nepričakovano možganska kap in na posledica je izdihnil. Nenadna in nepričakovana smrt priljubljenega moža je povzročila v celem mestnem predelu razburjenje in dala povod izrazom sočutja, ki se je pokazalo zlasti na včerajšnjem pogrebu.

☐ Huda nesreča veleindustrijalec. Veleindustrijalec Valter Vošnjak iz Soštanja se je hudo ponesrečil pri jahanju. Pri padcu s konja si je zlomil levo nogo v podkolenju. V nedeljo so pripeljali ponesrečenega v Maribor, od koder ga je prepeljal mariborski rešilni oddelek s svojim avtomobilom v Gradec v sanatorij.

☐ Ljudska samopomoč v Mariboru naznanja vsemu cenjenemu občinstvu, da uraduje od 15. junija do 15. septembra 1932 samo od pol 8 zjutraj pa do pol 2 popoldne. 7972

Požar

Ljubljana, 13. junija.

Nocoj ob 20.23 je bila obveščena ljubljanska reševalna postaja po ge. dr. Kurbusovi iz Prekmurske ulice, da gori na Ljubljanskem polju neko poslopje. Poklicni gasilci so takoj odpravili s svojim trenom na Ljubljansko polje, kjer je gorel velik kozolec mrve. Prvi so opazili požar orožniki iz orožniške šole, ki so prihiteli v diru in rešili večino sena. Takoj za orožniki pa so prišli poklicni gasilci in skušali rešiti, kar se je dalo. Rešili so pol kozolca. Za poklicnimi gasilci so prihiteli tudi prostovoljni gasilci iz severnega dela mesta, ki so prvič nastopili pri požaru po svoji ustanovitvi. Škoda znaša približno 10 do 15 tisoč dinarjev. Požar je trajal eno uro. Na pogorišču so pustili gasilci severnega dela mesta svojo stražo. Kozolec je bil baje last ge. Angele Češnovar iz Kolodvorske ulice.

nje z Mednarodnim uradom za delo in podobnim ustanovami v inozemstvu, konstituiranje nadzornih organov odbora za podrejene ustanove javnih borz dela, skrbí skupno s pristojnimi organi za zaposlitev in zaščito domačih delavcev v inozemstvu ter opravljanje poslov, ki jih ji poveri minister za socialno politiko in narodno zdravje iz resora socialne politike.

V osrednji upravi za posredovanje dela se ustanovi kot njen upravni odbor centralni odbor za posredovanje dela, ki ga tvori devet oseb: upravnik osrednje uprave za posredovanje dela kot predsednik in osem članov, in sicer po trije zastopniki delavskih in delodajalskih zbornic, en zastopnik centralnih delavskih organizacij in en zastopnik centralnega tajništva industrijskih korporacij. Za vsakega člana se določi tudi namestnik.

V njihov delokrog spada med drugim prisojanje posameznih podpor, sestava strokovnega sveta za posredovanje dela, dotiranje fonda za posredovanje po ceni posojil za gradnjo delavskih stanovanj. O tem se sklepa na sejah upravnih odborov javnih borz dela soglasno.

Centralni odbor za posredovanje dela določi svoje predsedništvo kot izvršilni odbor. Ta se sestane na vabilo predsednika največ enkrat vsake tri mesece, predsedništvo pa največ enkrat tedensko. Upravnika osrednje uprave za posredovanje dela postavi ministrski svet na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje iz vrst višjih strokovnih uradnikov ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje s fakultetno izobrazbo. Upravnik je šef osrednje uprave za posredovanje dela. On vodi ves upravni aparat za posredovanje dela in predstavlja upravnemu odboru in njegovemu predsedništvu.

Nameščence osrednje uprave za posredovanje dela in šefe javnih borz dela imenuje minister za socialno politiko in narodno zdravje.

Nadzorstvo nad denarnim poslovanjem javne službe posredovanja dela je poverjeno zastopniku Glavne kontrole.

Predpise in navedbe o organizaciji, nadzorstvu, uredbi, javnega posredovanja dela, kontrolnih in potniških legitimacijah brezposelnih delavcev, o razmejitvi področja posameznih borz dela in o otvarjanju in zapiranju ustanov javnega posredovanja dela bo izdal minister za socialno politiko in narodno zdravje na predlog osrednje uprave.

Ta uredba stopi v veljavo, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Zadnja poročila

MacDonaldova prizadevanja za mir

London, 13. jun. tg. Čuje se, da hoče Mac Donald v svrhu, da bi ustvaril ugodno atmosfero za pogajanja v Lausanneu, dati zastali ženevski razorožitveni konferenci novo pozitivno pobudo, in sicer v tem smislu, da naj bi se sprejelo desetletno premirje v oboroževanju in da naj bi se obenem sprejelo tudi nekako politično premirje, da bi se predvsem odstavila z dnevnega reda vsa kršna teritorialna revizija mirovnihih pogodb. V tej obliki pa bi bilo še manj kakor pred šestimi leti mogoče doseči od Nemčije vzhodni Locarno. Gotovo je, da bi Mac Donald prav rad pristopil k vsakemu načrtu, kateri izključuje nasilno revizijo, in da bi prav rad videl, da bi prišlo do razorožitvenega moratorija.

Z razorožitvene konference

Zeneva, 13. jun. tg. Predsedniku razorožitvene konference Arthurju Hendersonu so danes popoldne razorožitveni odbori mednarodne ženske zveze, dijaške zveze, krščansko-socialnih društev, svetovne zveze Društva narodov in mednarodne zveze vojnih ranjencev izročili spomenico pod naslovom »Vox populi« z 8.400.000 podpisov, ki naj se predloži razorožitveni konferenci, Henderson je v pomembnem govoru branil mnenja strokovnjakov proti preostim očitkom, priznal pa je, da so strokovnjaki v svoja poročila vpletli marsikatero stvar, ki niso bile njihova naloga, temveč naloga državnikov. V ostalem je Henderson izjavil svoje mnenje, da je lahko povsem optimističen, ker danes ni nikogar več na svetu, ki bi mogel trditi, da človeštvo lahko pusti še nadalje, da bi se vsako leto žrtvovalo 20 do 25 milijard za priprave za novo vojno. Ta sistem ni več noben sistem samobrambe, temveč sistem samouničevanja.

Dr. Seipel bolan

Dunaj, 13. julija. tg. Zdravstveno stanje dr. Seipela se je poslabšalo. Zopet ga napada mrlica, razen tega pa hudo kašlja. Zaenkrat ne bo šel v nobeno zdravilišče in za pretirano bojazn ni povoda.

Prvi maturanti so izšli iz te gimnazije l. 1913, torej že eno leto pred svetovno vojno. Da pa stoji prva slovenska gimnazija v St. Vidu in ne v Ljubljani, je zasluga tedaj odločujočih činitelev, med nje spada tudi tedanji slovenski občinski svet v Ljubljani, ki so iz neumljivih razlogov napeli vse sile, da onemogočijo ustanovitve slovenske gimnazije v Ljubljani. Omenim še, da smo po zaslugi te gimnazije dobili tudi celo vrsto slovenskih učbenikov, brez katerih bi bilo poslovenjenje ostalih gimnazij ob prevratu praktično skoraj nemogoče.

Za govorom g. Župana je orkester izvajal celo vrsto izključno slovenskih orkestralnih del. Večino smo jih že čuli na pravkar minulem glasbenem festivalu. To so razen že omenjene Škerjančeve uverture trije stavki iz Osterčeve Suite, Bravničarjev Slavicus hymnus in Škerjančeva Simfonija v enem stavku. Potem smo pa čuli še dva stavka iz Adamičevih ljubljanskih akvarelov za godalni orkester in od istega skladatelja stavek »Mož z medvedom« iz suite »Iz moje mladosti« in Scherzo za veliki orkester. Iz Santlove Male suite so pa igrali tri stavke. Gospa Pavla Lovšetova je pa zapela s spremljevanjem orkestra Lajovečovo Begunko pri zibel, Pavčičovo Uspavanko in Mehurček in tako spored prijeto počivila. Instrumental je te pesmi L. M. Škerjane. Pri Bravničarjevem himnu je bilo novo to, da so matične pevke, 20 po številu, na koncu, ko prinese orkester koral v celoti, istega tudi zraven pele. Čudimo se, da niso prišli na to misel ob festivalu, ko so imeli itak cel matični zbor v dvorani. Uspeh bi bil kotosalen. Tako je pa to majhno številce kar utonilo v orkestru in večkrat pri najboljši volji nismo mogli razbrati ali pojejo ali ne. Toda misel je bila dobra; ta način izvajanja je za ta himen edino primeren in naj postane zanjepre obvezen. Spored je bil bogat, zanimiv, dobro izvajen, le žal, da je koncert glede slabega občiska skoraj gotovo dosegel rekord med letošnjimi glasbenimi prireditvami.

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 14. junija: Bazilij, cerkveni učenik; Elizej, prerok.

Novi grobovi

† V Železnikih je umrl včeraj gospod Jakob Dermota, industrijalec, brat pokojnega dr. Antona Dermote, odvetnika in pisatelja v Trstu. Pokopali ga bodo danes popoldne ob 5. Blag mu spomin! Zaljubljen naš iskreno sožalje!

† Na Bledu je umrl g. Jakob Peternel, hotelir in posestnik. Pokojni je bil dolgo vrsto let blejski župan. Pogreb bo danes ob 3 pop. Svetila mu večna luč! Zaljubljen naš iskreno sožalje!

Osebnosti

— Finančni direktor g. dr. Povalej je 13. t. m. nastopil svoj redni letni odmor. Nadomestuje ga pomočnik fin. direktorja gosp. Spindler Martin, ki sprejema stranke vsak delavnik od 10 do 11.

Ostale vesti

— Kn. škof. dijaško semenišče v Mariboru prosi vse gg. župnike lavantinske škofije, da opozorijo starše, kateri nameravajo dati v jeseni svoje sinove v I. razred klasične gimnazije v Mariboru in obenem prositi za sprejem v dij. semenišče, da se je treba letos prijaviti že pred 23. junijem pri gimn. ravnateljstvu. Do tega dne bo gimnazijsko ravnateljstvo sprejemalo prošnje za prijem v sprejemnemu izpitu. Prošnja, pisana na celi pol, mora biti kolkovana s 5 Din, priložena mora biti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Sprejemni izpiti bodo 25. t. m. od 9 dalje iz slovenskega jezika ustmeno in pismeno, iz matematike samo ustmeno. — Iz slovenskega jezika se bo zahtevalo pravilno pisanje diktata, razloženo čitanje, pri katerem bo moral učenec pokazati tudi: popolno razumevanje vsebine, poznati mora vse vrste besed in znati mora razložiti prosti stavek, poleg tega mora znati še kako pesem na pamet. — Iz matematike se bo zahtevalo pisanje celih števil do 100.000, 4 osnovne računske operacije, metrske in denarne mere, poštevanja in 4 načini računanja z večjimi števili. — Učence, ki bodo dobro dovršili sprejemni izpit, bo vpisalo gimn. ravnateljstvo v I. razred. Šol. leta 1932-33 v začetku meseca septembra, ko bo ministrstvo določilo število učencev. — V jeseni sprejemnih izpitov ne bo. Tisti starši, ki nameravajo prositi za sprejem svojih sinov v dijaško semenišče, naj se po dobro opravljenem sprejemnem izpitu predstavijo osebo s svojimi sinovi pri ravnateljstvu dij. semenišča, kjer bodo dobili nadaljnja navodila.

— Misijonski dnevi in akademski misijonski tečaj, ki bi se imeli vršiti v dnevih 27. do 29. junija t. l. v Grobljah, kakor je bilo sporočeno v junjski številki »Katoliških misijonov«, se radi za pretek odgodijo na pozneje. V »Katoliških misijonih« in v časopisu bo objavljen čas, kdaj se bodo pozneje vršili.

— Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu nam sporoča, da v zadnjem času obiskujejo naše zagrebške Slovence ljudje v imenu »Narodne knjižnice in čitalnice« ter jih vabijo, da se prijavijo kot naročniki na slovenski časopis, ki bi naj začel v kratkem izhajati v Zagrebu. Narodna knjižnica in čitalnica izjavlja, da dotični prosti zlorablja ime društva in da društvo nima nobene zveze s to akcijo za izdajanje slovenskega časopisa v Zagrebu. Društvo prosi, da se take agente legitimira in takoj javi društvu, da bo moglo proti njim postopati.

— Narodna slavnost v Lokavcu. Lepi obmejni kraj Lokavec še gotovo ni videl toliko ljudstva, kakor se ga je zbralo v nedeljo ob blizu in daleč ob blagoslovitvi novega šolskega poslopja. Prihiti so ljudje iz vseh krajev Slov. gorice, častno pa je bil zastopan tudi Maribor, od koder je prišlo na kraj slovesnosti mnogo občinstva in moški zbor Glasbene matice v avtobusih. Došli goste je pozdravil šolski upravitelj Čujnik, nakar je izvršil obred blagoslovitve duha, svetnik in dekan Gomišek ob asistenci 4 duhovnikov. Po blagoslovitvi se je razvila iskrena in bratska zabava, pri kateri je bilo izrečenih več pomenljivih besed. Izpovedovali so v imenu narodne odbrane min. dr. Kukovec, šol. nadzornik Karbaša ter polkovnik Putnikovič. Gostje, ki so si ogledali novo šolsko poslopje, so bili polni hvale, ker je vse zgrajeno na podlagi modernih pridobitev ter urejeno zelo smotorno. Domačemu prebivalstvu, ki si je zgradilo s lastnimi močmi vzorno poslopje ter priredilo došlim gostom tako priščen sprejem in slavlje, gre vse priznanje.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 46 od 11. t. m. je objavljena »Uredba, po kateri se smejo opravljati tiskarski, litografski in ksilografski obrti samo na postavi dovolitve«, dalje »Uredba, s katero se predpisuje za pogrebna dovoljenja dovolitev«, »Pravilnik o obrazcih po zakonu o obrti«, »Pravilnik o pobiranju vstopnine v državne muzeje«, »Pravilnik o poslovanju in upravljanju skladov za podpiranje strokovnih šol v banovinah in na področju uprave mesta Belgrade«, »Telefonski promet«, »Oredba o imenovanju izpraševalnih komisij za mojstrski izpit« in »Objava banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932«.

— Razpisi nagrad Mladinske Matice. Opozorjamo naše mladinske pesnike, pisatelje in slikarje na razpise nagrad Mladinske Matice. 1. Prvega junija poteče rok za tekmovanje za naslovno stran »Našega ročca« in vinjete. Nagrada 1000 Din. — 2. Prvega avgusta t. l. poteče rok za tekmovanje za knjigo, ki izide za Miklavža v izredni publikaciji. Razpisani sta dve nagradi, in sicer za 2000 in 1000 Din za dve najboljši deli za najmlajše. Delo je lahko beletristično ali slikarsko (slikanica). — 3. Prvega decembra t. l. poteče rok za tekmovanje za redne publikacije. Razpisanih je šest nagrad, in sicer: a) 3000 Din za beletristično delo primerno za otroke višjih razredov; b) 2000 Din za beletristično ali slikarsko delo primerno za učence nižjih razredov; c) po 2000 Din pa za najboljša eseje o razvoju tehnike, kulture, vsemirja in specijelno zemlje ter o gospodarskem razvoju človeštva. Nagrada dela, ki bodo tiskana, dobijo tudi običajen honorar. Rokopise sprejema tajništvo Mladinske Matice, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Tu dobijo konkurenti tudi vsa podrobnejša navodila. Uradne ure vsak dan od 10 do 18.

— Nove knjige: Luči ob cesti, črtice spisal Ludvik Mrzel (Domači pisatelji), 188 str., 50 Din. — Pregled Ivan izbrani spisi VII. zvezek: Ženske povesti, Od Kranja do Brezij (Domači pisatelji), 226 str., 45 Din, vezano 60 Din. — Sodni kazenski postopnik kraljevine Jugoslavije, sestavljen dr. Metod Dolenc — Sistematični prikaz. 472 strani, 200 Din, vez. 230 Din. — Valvazorjeva Ljubljana, spisal dr. Fr. Stele (ponatis iz »Glasnika muzejskega društva«, 28 strani, 48 slik, 31 Din. — Ljubljanski grad, slovenska akropola, spisal dr. Fr. Stele, 20 str., 15 Din. — Krvave arene, roman, spisal V. B. Ibanez, poslovenil dr. Stanko Leben, 360 strani, 60 Din, vez. 80 Din. — Pišč Nikdaršč in druge pravljice, spisal Griša Koritnik, ilustriral akad. kipar Zajc, 47 strani, 20 Din. — Trska gora, popis božje poti, 2 Din. — Janez Žbogar, roman, spisal Ch. Nodier, poslovenil Fr. Robar, 115 str., 9 Din. — Karl May, Po deželi škipetarjev, 2. zvezek, 13 Din. — Okrožnica papeža Pija XI. vsem katoliškim škofom, 150 Din. — Bevk, Slepac je videl in drugi spisi (Biblioteka za pouk in zabavo), 86 str., 10 Din. — Odmevi 1932, št. 4-6, 40 Din. — Knjige ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

D & J Ledeno kavo DAM

— »Franz-Josef« grenčica uravnava telesno izpraznjenje.

— Kamor pridete, v gostilno ali hotel, vse pi je k vinu Radensko Gizele mineralno vodo. Zakaj? Ker se ta voda najbolje meša z vsakim vinom, zlasti pa s cvičkom, ki mu barve ne spremeni in ker je taka pijača nad vse zdrava in ugasi žejo.

— Najmanjša ženska noga izgleda v letnih »Majac« opankah še manjša, ker so iste naravnost rafinirano izdelane.

— Pri odebelelosti naravna »Franz-Josef« grenčica močno pospeši prebavo in napravi telo vitko. Mnogi profesorji jemljejo »Franz-Josef« vodo kot celo proti odebelelosti srca zelo dragoceno sredstvo in sicer zjutraj, opoldne in zvečer po tretjino kozarca. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Naznanila

Maribor

□ Duhovniški sestanek. V četrtek, dne 16. t. m., bo v frančiškanskem samostanu običajni mesečni sestanek duhovnikov tretjerednikov. Začetek ob pol 16.

□ Krščanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 19. junija ob 6 zjutraj pri Sv. Magdaleni svojo cerkveno pobožnost s skupnim sv. obhajilom (Alojzijevo). Popoldne ob 2 sv. blagoslov z darovanjem. Vljudo vabimo vse članice in članke, da se pobožnosti udeležite v prav obilnem številu. — Odbor.

Kranj

Člana ljubljanske drame g. Ivan Levar in ga. Mira Danilova gostujeta v sredo 15. t. m. z Be-govičev dramo »Brez tretjega«.

Novo mesto

Sprejemni izpiti. Ker je ministrstvo termin za sprejemne izpite predložilo iz avgusta v junij, nanašanja ravnateljstvo, da se bodo sprejemni izpiti na tuk. zavodu vršili dne 25. junija od 8 dalje. Prošnje za pristupitev k izpitu — kolkovane s 5 Din — se morajo vložiti najkasneje do 23. junija, lahko tudi po pošti (priporočeno). Prošnji je treba priložiti rojstni list in izpričevalo, da je učenec izdelal 4. razred brez kakšne slabe ocene. Jeseni seveda sprejemnih izpitov ne bo več. Sprejemni izpit morajo delati tudi učenci, ki so bili v začetku II. polletja iz šole odpuščeni. — Ravnateljstvo drž. realne gimnazije.

Celje

□ Smrtna nesreča na Teharjih. V nedeljo 12. t. m. popoldne se je zgodila na teharskem klancu pri Majdičevi vili huda nesreča, pri kateri je izgubil elektriki zagrebškega gledališča Frilih Vlado svoje življenje. Iz štor je privozil proti Celju neki osebni zagrebški avtomobil, nasproti pa mu je prišel kmetijski voziček. Ko je konj zagledal avtomobil, se je splašal in v svojem strahu zavil proti avtu tako nesrečno, da je oje zadelo Frilih, ki je sedel na avtomobilu, v prsa s tako silo, da je dobil tako hude notranje poškodbe, da je nekaj minut kasneje umrl v bližnji gostilni, kamor so ga tako po nesreči odnesli. Konja so morali po nesreči usmrtiti, ker si je zlomil pri padcu obe nogi.

□ Popravljamo. Naše poročilo v sobotni številki glede sprejemnih izpitov na državni realni gimnaziji moramo popraviti v toliko, da se vršijo izpiti 24. in 25. t. m. ob 8 popoldne (ne 27.). Prošnje se morajo vlagati v času od 20. do 23. t. m. (ne do 13. t. m.) pri ravnateljstvu. Izpit se opravlja iz slovenskega ustmeno in pismeno in iz matematike samo ustmeno.

Trbovlje

Vidova procesija. Stara zaobljubljena procesija gre v sredo ob pol 6 iz Trbovelj k Sv. Lenartu in potem na Sv. Planino, kjer bo cerkveno opravilo.

Bojevniki bodo igrali. Prihodnjo nedeljo priredi njihovo tukajšnje društvo igro v Društvenem domu.

Za prehrano revnih otrok je daroval upravni svet TPD en milijon dinarjev za vse revirje, od tega odpade nekako polovica na trboveljsko občino. Ta lep dar se bo porabil na ta način, da se bodo organizirale javne kuhinje, ki bodo razdeljevale hrano potrebnim.

Sprememba posesti. Janžekovo hišo je kupil na dražbi Berger Ivan, trgovec in čevljar. Zagarjevo na Kleku pa Kraver Ivan.

Trboveljski pravak v nogometu je po zadnjih tekmah ostal SK Amater.

Gospodarstvo

Izpremembe v davku na poslovni promet

Na podlagi zakona o skupnem davku na poslovni promet z dne 12. avgusta je finančni minister predpisal izpremembo v uredbi o skupnem davku na poslovni promet z dne 20. julija.

Po tej uredbi so izpremenjeni posamezni členi tarife na podlagi izprememb zakona o trošarinah in zakonu o prometu s pšenico v notranjosti. Tako je n. pr. izpremenjena tarifna številka 134, kjer je stopnja davka v domačem prometu črtana tako, da bo treba plačevati za žganje, ki je v tej postavki, kakor tudi za vino, ki je v postavki 137, od 1. aprila dalje samo splošni 1% davek po predpisih zakona iz leta 1922. Nadalje so ukinjena določila uredbe po tar. št. 546 z 20. julija 1931, ki so v zvezi s prometom pšenice po Priv. izvozniki družbi. Splošni davek na poslovni promet na vino in žganje se bo razpisal po predpisih, ki veljajo za davek na poslovni promet od 1. aprila 1932.

Največje število izprememb pa se nanaša na ostale postavke, katere v naslednjem prinašamo (prva številka pomeni stopnjo skupnega davka za domače blago, druga stopnjo, plačljivo pri uvozu):

V tarifni št. 93 je dodana nova postavka 93a: sveži slaniki — (3), nadalje je dodana št. 94 prav tako postavka 94a: slaniki nasoljeni — (3), pri postavki 95 je stopnja za uvoženo blago zvišana od 4 na 5, dočim je za domače blago ostala neizpremenjena. Pri tar. št. 117 je dodana pripomba: Kdor proizvajal iz koruznih klic samo sirovo olje, plača davek na poslovni promet v znesku 1%, kdor pa rafinira nabavljeno seme, plača samo davčni dodatek 1,3, notranji promet pa je zapodan v skupnem davku št. 135.

Postavka 132 močne alkoholne pijače je sedaj razdeljena na dve postavke: 1. arak, rum in sliv. no 0, 7; 2. žganje vinsko-konjak 3, 5, likerji, zaslažene in začimjene pijače 0, 7 (doslej je znašala tu skupna postavka 0, 12%, nadalje je znašala tar. post. 138 (šampanjec itd.) od 7, 12 na 3, 4%. V postavki 140 je znižana stopnja uvožena medicinska vina od 5 na 4.

Povišana pa je v postavki št. 237 stopnja za uvoženo blago od 2,4 na 3, nadalje je zvišana v postavki 348 za eterična olja z alkoholom od 1,7, 3 na 5, 6, ter post. 349 eterična olja z alkoholom od 1,7, na 5, 6. V postavkah 352 in 353 (dišeče masti) je sedaj skupni davek 0 (prej 1,7); za uvoženo blago 6 (prej 5, ožir. 8 z alkoholom), podobno je izpremenjena tudi postavka 354 (parfimerije itd.) za domače blago sedaj 0 (prej 2,3), za uvoženo blago 6 (prej 12), nadalje postavka 355 (dišeče vode itd.) za domače blago sedaj 0 (prej 2,3), za uvoženo blago 6 (prej 8), nadalje št. 356 puder, rdečila itd. brez alkohola domače blago sedaj 0, prej 3, uvoženo blago 6 (prej 8), post. 357 isto z alkoholom domače blago sedaj 0 (prej 3), uvoženo blago 6 (prej 12).

Znatne so izpremembe pri tekstilih. Postavka 377 bombažna predvaja za drobno (sukanec) je sedaj razdeljena na sirovo: 2,5 (2,6), beljena 2,5 (2,6), barvana 2,5 (2,8), doslej je bila postavka enaka za domače in uvoženo blago 1,2%. V postavki 386 (črvi itd.) je bila povišana samo stopnja za domače blago od 1,5 na 2,5, dočim je za uvoženo blago ostala nespremenjena 3,1. Iste spremembe so bile tudi v št. 387 (stenji) in 388 (predmeti za tehnično uporabo). V postavki 394 (predvaja iz jute itd.) je znižana postavka za domače blago od 1,2 na 1,1%, dočim je postavka za uvoženo blago zvišana od 1,2 na 1,4. P postavki 386 je dodana pripomba, da se plača za izdelavo predmetov iz te tarifne številke iz predvaja, nabavljenega od koga drugega, samo davčni dodatek z 1,7%. Isto velja tudi za postavko 388. Za vrvarske izdelke v postavki 404 je povišana stopnja za domače blago od 1 na 2,3, za uvoženo blago pa od 2,5 na 3,1, pri čemer določa pripomba, da se plačuje za vrvarske izdelke iz predvaja, dobavljenega od drugega, samo davčni dodatek 1,7. Tudi v postavki 405 (vedra, lesvice, jermena itd.) je povišana stopnja za domače blago od 1 na 2,5, za uvoženo blago pa od 2,5 na 3,1. Dodana je tudi že prej omenjena pripomba. Nadalje je zvišana v postavki 407 (preproge za tla) stopnja za domače blago od 1 na 2,5, za uvoženo blago pa od 2,5 na 3,1 (velja prejšnja pripomba). Končno je zvišana v postavki 408 (predmeti za tehnično uporabo) stopnja za domače blago od 1 na 2,5, za uvoženo blago pa od 2,5 na 3,1.

V postavki 418 (volnene tkanine razen posebej omenjenih) je zvišana samo stopnja za domače blago od 1,5 na 2,5. V postavki 432 (goste svilene in polsvilene tkanine) pa je zvišana stopnja za domače blago od 1,5 na 2,5, dočim je za uvoženo blago znižana od 3,1 na 2,8.

Znatne so spremembe v postavki 485. Ta postavka je sedaj razdeljena tako: kožne rokavice (i s tekstilnim materialom) 1. nepostavljene 0,6, 2. postavljene 1,8, 2. Za pnevmatike v št. 504 je zvišana samo stopnja za uvoženo blago, in sicer od 2 na 4. V postavki 588 (knjige in periodične izdaje) je znižana stopnja samo za uvoženo blago, in sicer od 5 na 4, dodana pa je pripomba, da je ta postavka že zapodena v skupnem davku na karton in papir. Od skupnega prometnega davka so prosti pri uvozu: časopisi, akti in rokopiši, knjige, izvemšji koledarje, note in periodične publikacije v tujih jezikih, vezane ali mehko vezane; modni listi, ceniki in slične knjige, ki služijo za objavo, plačajo skupni davek pri uvozu po tej tarifni postavki. Za električne žarnice je uveden skupni davek sedaj tudi na domače blago v znesku 1,2, dočim je za uvoženo blago ostal nespremenjen. Končno je v postavki 791 (vagoni, prevoznika sredstva itd.) znižana stopnja za uvoženo blago od 3,2 na 1,2.

Uredba, ki spreminja te postavke, je objavljena v »Službenih novinah« z dne 11. t. m. in je tedaj stopila v veljavo, aplicirala pa se bo s 15. junijem t. l. Za blago, ki je bilo 15. junija neocarinjeno pri carinarnicah, bodo veljale že nove stopnje.

Prijave za mojstrske preizkušnje

Banska uprava je postavila pri Zbornici za TOI v Ljubljani izpraševalne komisije za opravljanje mojstrskih izpitov iz vseh rokodelskih obrtnih strok, naštetih v § 23. obrtnega zakona. Izvzemši stavbna in elektroobdelna obrta. Te so začele posloovati. Izpiti se bodo vršili za vse stroke pri Zbornici TOI v Ljubljani, obenem pa do nadaljnjega in po možnosti tudi v Celju, Mariboru in Novem mestu.

Prijave za pristupitev k izpitu morajo priložiti pismeno vlagati pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki bo z rešitvijo obenem tudi odredila, kje bo kandidat polagal izpit. Prijavo je treba kolkovati s 5 Din ter priložiti za izpričevalo kolek za 30 Din, za izpitno takso pa znesek 230 Din. Ta taksa znaša za podkovske kovače, izdelovalce streljiva in razsečil ter vodovodne kanalizacijske in plinske instalaterje 280 dinarjev.

V prijavi je treba navesti točen naslov, iz katere stroke namerava kandidat delati izpit, kje je delal, odnosno bival zadnjih 6 mesecev ter priložiti:

1. kratek svojeročni napisan popis strokovno zaposlitve, opravljene do izpita; 2. krstni (rojstni) list; 3. dokazila, da je predpisano prebil učni čas in opravil pomočniški izpit (pomočniško izpričevalo), odnosno uspešno dovršil učni zavod, ki nadomešča učno dobo; 4. dokazila (delavsko knjižico), da je bil zaposlen kot pomočnik (delavec) najmanj tri leta po opravljenem pomočniškem izpitu v dotičnem obrtu, odnosno kot tvorniški delavec v analognem tvorniškem podjetju ali v isto-vrstni delavnici tvorniškega podjetja ali dokaze o dovršenih strokovnih šolah in zavodih, ki nadomeščajo čas zaposlitve. Kandidati, ki so postali pomočniki pred 9. marcem 1932, so oproščeni predložitve spričevala o prestani pomočniški preizkušnji in jim zadostuje triletna pomočniška služba; 5. spričevala o posebnem pohanjanju kakih strokovnih učnih zavodov; 6. potrdilo o plačani taksi; 7. izjavo pristojne zadrage o predloženih usposobljenostnih dokazilih.

Praktični izpit se bo vršil redoma v delavnici na sedežu komisije, pri izbiri delavnice pa se bodo po možnosti upoštevale želje kandidata, ki jih je navesti v prijavi. Stroške, vezane z izdelavo preizkusnega predmeta ali dela, nosi seveda kandidat sam. Podrobnejša pojasnila glede praktične in teoretične preizkušnje bodo posebej objavljena v glasilu Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice TOI - »Obrtniški Glasnik«.

Borza

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji Bruslja, Curiha in Trsta neizpremenjeni, dočim je popuстил samo tečaj Berlina. Nasprotno so bili čvrstejši tečaji Amsterdam, Londona, New Yorka, v manjši meri Prage in Pariza.

Ljubljana, Amsterdam 2274,82—2286,18, Berlin 1328,47—1339,27, Bruselj 782,95—786,89, Curih 1097,35—1102,85, London 206,29—207,89, New York 5590,88—5619,14, Pariz 221,28—222,40, Praga 166,45 do 167,31, Trst 287,57—289,07.

Na zagrebški in belgrajski borzi so bili za beleženi isti tečaj kot na ljubljanski. Na zagrebški borzi je notiral še New York kabel 5612,88 do 5611,14. — Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 126,479 Din.

Curih, Belgrad 9,05, Pariz 20,1675, London 18,82, New York 511,625, Bruselj 71,35, Milan 26,23, Madrid 42,25, Amsterdam 207,30, Berlin 121,15, Stockholm 96,45, Oslo 93,75, Kopenhagen 102,75, Sofija 3,71, Praga 15,17, Varšava 57,35, Atene 3,40, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,03, Helsingfors 8,70, Dunaj, Dinar notira (valuta) 12,30.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila kakor na koncu preteklega tedna tendenca za državne papirje nekoliko čvrstejša in so bili tečaj deloma višji kot v petek. Na zagrebški borzi je bil promet naslednji: vojna škoda 350 kom., 8% Blair 1000 dol. in agrarji 25 tisoč. V delnicah ni bilo izprememb.

Ljubljana, 8% Bler. pos. 45 bl., 7% Bler. pos. 41 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den. Zagreb, Narodna banka 3800—4000, Priv. agr. banka 205—208, 7% inv. pos. 49,50—51, agrarji 23,25—24,50 (23,50), vojna škoda 190—192 (190, 191, 193), 6, 7, 185—192, 12, 193 bl., 6% begl. obvl. 32,50—33 (33), 8% Bler. pos. 42—43,50 (43), 7% Bler. pos. 39—40, 7% pos. DHB 44—45,25.

Belgrad, Narodna banka 3900 bl. (3900), Priv. agr. banka 208—210 (209, 207), 7% inv. pos. 53 bl., agrarji 23,50—24,50, vojna škoda 193—194 (189, vel. kom. 195), 6. zaklj. 192, 6% begl. obvl. 33,25—34 (33,75), 7% Bler. pos. 41 bl., 7% pos. Drž. hip. banke 44,25—44,50 (44,25).

Dunaj, Don. sav. jadr. 59,85, Escompteges. 100, Aussiger Chemische 99, Alpine 8,85, Trboveljska 19,50.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence: neizpremenjena. Promet: 63 vagonov.

Budimpešta. Tendence: prijazna. Promet: miren. Pšenica: junij 12,54—12,90, zaklj. 12,80—12,90; oktober zaklj. 11,68—11,74. Rž: junij 12,90—12,95, Koruza: junij 16,50—16,55; avgust 15,50, zaklj. 15,70—15,75; maj 11,70.

Chicago (začetek): Pšenica: junij 51, september 53,25, december 56,25, Koruza: junij 29,75, september 31,875, december 32,625, Oves: junij 20,50, september 20,625.

Winnipeg (začetek): Pšenica: junij 56, oktober 58,625, december 59,25.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Co., Dunaj.) Priznanih je bilo 2150 goved. iz Jugoslavije 165. — Cene: volj najboljši 1,78, I. 1,40—1,60, II. 1,20—1,30, III. 1,0—1,10; krave I. 1,10—1,25, II. 0,95—1,05, bikli 1,0—1,25; klavna živina 0,70—0,98. — Tendence je bila zelo živahna, cene za vole so bile dražje za 5 grošev, ostale kvalitete pa za 5—10 grošev. Prodano je bilo vse.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Opera.

Začetek ob 30.

Torek, 14. junija: »RUSALK«, Red D.
Sreda, 15. junija: »MALA FLORAMY«, Red C.

Poizvedovanja

Ura je bila izgubljena pri Tomačevem. Najditelj naj jo odda proti nagradi na naslov, ki ga dobi v upravi.

Društvo za ustanavljanje in vzdrževanje šol. zobnih ambulatorijev v Dravski banovini

razpisuje

nagrado 200 Din

za najprimernejše ime zobne paste, ustne vode in zobnega praška, katere predmete bo izdelovala domača tvrdka in se bodo prodajali v korist društva za brezplačno zobno zdravljenje siromašnih otrok. Ime je lahko eno za vse tri predmete ali za vsak predmet drugo.

Predloge sprejema najkasneje do 20. t. m. glavni tajnik dr. Jos. Tavčar, Gledališka ul. 4. Dopisi ne smejo biti podpisani. Ime predlagatelja naj bo priloženo dopisu v zaprti kuverti.

Svila in sladkor iz lesa

Te dni se na Dunaju vrši mednarodni lesni kongres, ki ima nalogo posvetovati se, na kak način bi bilo mogoče v bodoče ugodneje razviti lesno kupčijo, katera danes v vsej Evropi skoro stoji. Vsled tega zastoja so prizadeti kmetje in lesni delavci. Na tem kongresu je bilo sproženih nekaj misli, katere bi utegnile za bodoče res polnoma spremeniti smer sedanje lesne trgovine.

Brez dvoma je res, da je zastoja lesne trgovine med mnogimi drugimi vzroki krivo tudi to, da zadnji čas za kurjavo porabljajo vedno več premoaga, za zgradbe pa vedno več jekla. Zadnje čase so se v Avstriji vršili poskusi, da bi avtomobile kurili z lesom. Prvi poskusi te vrste so se vršili na Francoskem. O priliki kongresa bodo udeležniki imeli priliko videti, kako se stoječi motorji in avtomobili kurijo z lesom, predvsem z žaganjem. Po dosedanjih poskusih bi se zaenkrat kurjenje z lesom omejilo le na fiovorne avtomobile.

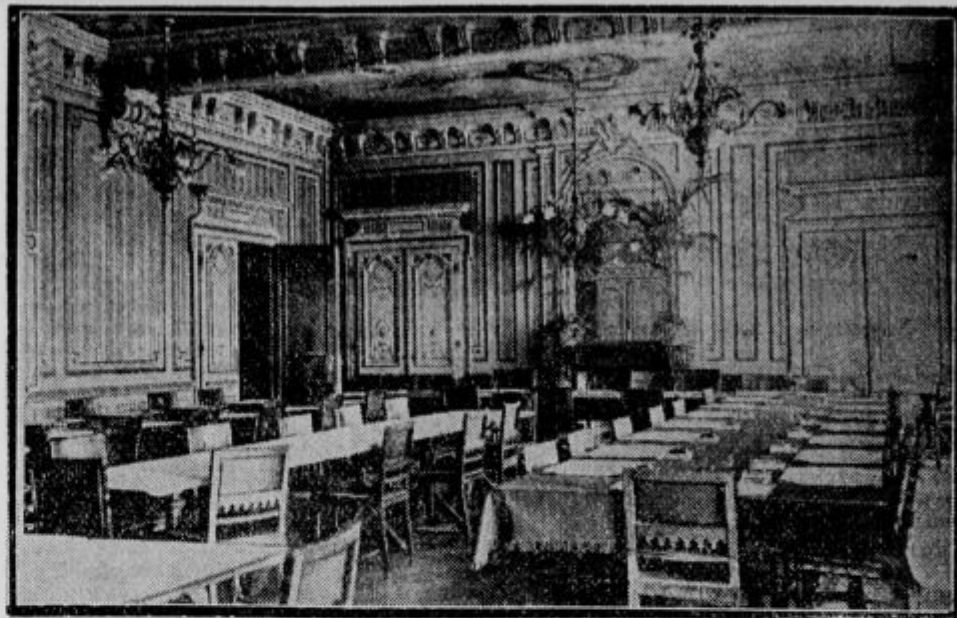
Nadalje pa je treba povdariti prizadevanje, da se umetna svila izdeluje iz lesa. Naše ženske,

ki se oblačijo po modi, navadno niti ne vedo, da nosijo nogavice in obleko iz lesa. In vendar so nitke umetne svile najprvo rastle na drevju, preden so jih naredili iz celuloze. Pravijo, da se bo v Avstriji kmalu začela izdelovati svila iz lesa, če bo dobilo to blago zadostno carinsko zaščito, ker bi jo sicer tuje blago izpodrinilo.

Tudi prizadevanje, iz lesa pridobivati sladkor, se bliža uspešnemu uresničenju. Pred kratkim je bil nagrajen z Nobelovo nagrado iznajditelj izdelovanja sladkorja iz lesa, Bergius. Sedaj so že tudi tehniška vprašanja tega pridelovanja rešena. Težava je le še v gospodarstvu.

Končno se vrši prizadevanje, delati poletne hišice iz lesa, kar bo znatno pospešilo grajenje, posebno, če bodo posamezni deli gradbe narejeni po enem vzorcu kar v tovarni.

Ker je tudi slovenska lesna trgovina, posebno po ruskem lesu, ki je zaprl predvsem italijanski trg, zelo prizadeta, bodo te pobude dunajskega kongresa vse Slovence brez dvoma zelo zanimala.

Lausannska konferenca se bo vršila v tej dvorani na gradu Ouchy.

Otroci brez Boga in staršev

Zakon v sovjetski Rusiji ni zakrament, ni nič svetega, nič nerazdružljivega, ampak je le dnevna pogodba, katero lahko skleneš danes, jutri pa zopet odpoveš. Pri obsojanju teh sovjetskih razmer si moramo biti na jasnem, da so početniki teh razmer doma ne v sovjetski Rusiji, ampak v tako zvanih meščansko-liberalnih državah Evrope in Amerike. Skoro vse države sveta so v preteklih desetletjih smatrale za svoj glavni kulturni cilj, odpraviti zakramentalni značaj nove zakonske zveze. Na materialističnem načelu sloneči marksizem je to idejo svojih liberalno-kapitalističnih očetov prevzel. Njegova posebnost je ta, da jo je dosledno izpeljal, česar si liberalni očetje niso upali.

Posledice take zakonske nezakonitosti pa niso izostale. Kakor beremo, je v Moskvi 70 odstotkov vseh zakonov sklenjenih brez cerkve. Že leta 1928 je v Leningradu na 10.000 prebivalcev prišlo 115 ločitev zakonov. Vendar ne smemo misliti, da se je vsa Rusija pogreznila v to strašno stanje brez morale. Zastopniki kmečkega ljudstva in celo zastopnice komunističnih žensk se večkrat oglašajo z obrambo zakona. Na sibirskem okrožnem zborovanju delegatov je izjavila zastopnica kmetice Surovova: »Moških se to malo tiče. Lahko se poroče desetkrat, če se hočejo. Niti žensk mi ni tako žal, tembolj pa otrok. Rastejo, kakor psički brez gospodarja.« In res, iz takih zakonov porojene otroke mnogokrat najdemo kje na cesti zapuščene, ali položene pred vrata najdeniščnice, ali pa tudi umorjene. Kakor pripovedujejo, je mladina, ki je res do dna boljševistična, tudi brez vsake morale. Zato pa je tudi res, da se celo prepričani komunisti in boljševiki branijo jemati za žene dekleta, ki so vzgojene in prepričane komunistke. Na zborovanju sovjetskih agitatorjev je izrekla komunistka Gordon tele besede: »Kar tiče zakona, nočejo nekateri komunisti (kakor znano, niso vsi pristaši Sovjetov tudi komunisti) pod nikakim pogojem jemati v zakon mladih komunističnih soderžic. Pravijo in se izgovarjajo, da te vedno letajo po zborovanjih in da ne skirbe potem za dom. Zato pravijo, da rajši jemljejo za žene take, ki niso v stranki, ker te ostajajo doma, se brigajo za otroke in dom. To mnenje je zelo razširjeno. Mnogi komunisti pravijo, če se bodo poročali s komunistkami, da bodo njihovi otroci pomrli in da se bo družina v cunjah potikala okrog.«

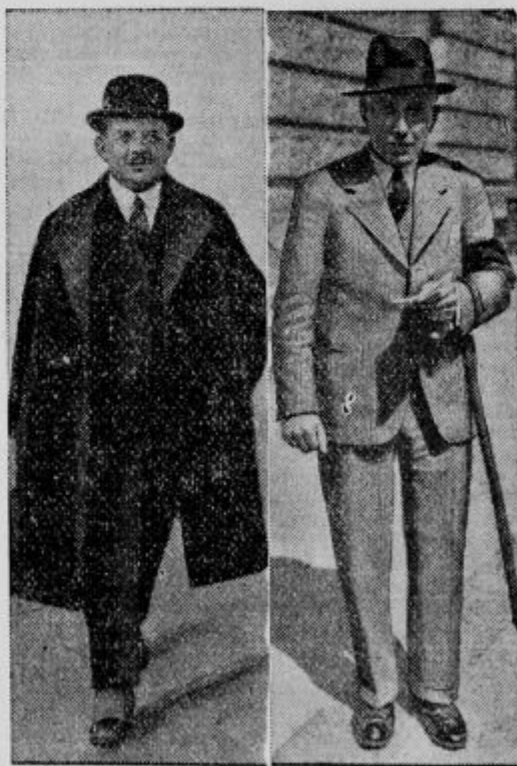
V ruskih mislečih krogih vedno bolj prevladuje prepričanje: »Če nam je že vojska dala nešteto invalidov, nam bo napačno pojmovanje svobodne ljubezni dalo še več pohabljenec!« Res, krščanstvo s svojo moralno je in ostane za vse čase najgloblji vir ljudske sile in moči. Kdor to ruši, ruši svoj narod.

Spominske švicarske znamke v proslavo 50 letnice predora St. Gottharda. Na znamkah je slika švicarskega zveznega svetnika Emila Veltja, ki je čudno podoben Bismarcku.

Kongres čl. katoliških časnikarjev in pisateljev

Zveza katoliških časnikarjev v Pragi se je odločila, da pregleda svoje vrste in da svojemu članstvu trdne smernice za odgovorno in težko delo na polju katoliške publicistike. Zveza se zaveda nujnosti, da zedini vsa prizadevanja na polju kulturnega delovanja v vsej republiki, zato ob enem z literarnim krogom v Olomoucu sklicuje ta kongres, ki ima ustvariti skupne temelje katoliškega kulturnega udejstvovanja. Kongres, ki ima povzdigniti tudi družabnost in seznaniti katoliške novinarje med seboj, se vrši v Olomoucu v dneh 4.—6. julija. Na programu so razen obnega zborovanja tudi referati o stanju katoliškega tiska v državi in njega organizaciji. Sklepati bodo tudi o možnosti ustvarjanja stikov še z drugim slovaškim katoliškim tiskom. Prijave naj se pošljejo na Svaz katoliških novinarjev, Praha II, Spálená 15, do 20. junija.

Dva moža, ki se bosta merla v Lausanni: Herriot, francoski min. predsed. nemški državni kancler von Papen,

Šolska mladina slavi mir

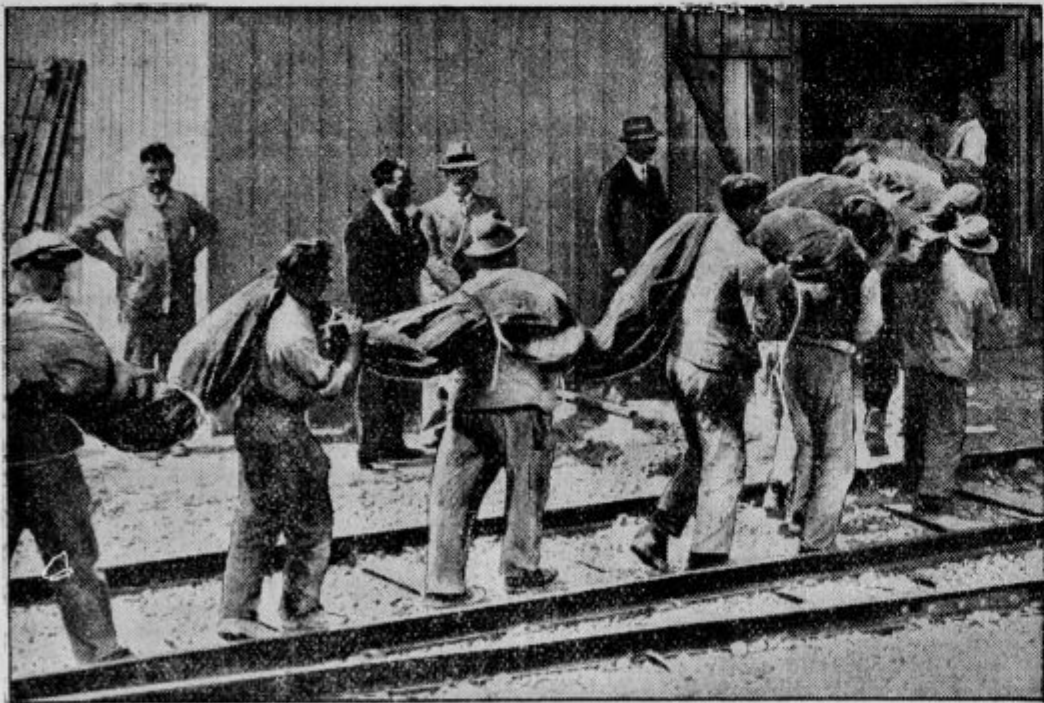
Dne 28. maja leta 1899 se je sestal na pobudo cara Nikolaja II. v Hagu prvi mednarodni mirovni kongres. Ljudski učitelji v Walesu so leta 1921 prvič proslavili to obletnico. Ustanovili so šolski mirovni dan. Od tedaj v teku 11 let obhajajo šolski otroci v angleškem Walesu ta praznik in pošiljajo pozdrave vrstnikom v inozemstvu. Letos so se poslužili v ta namen tudi radio postaje na željo Mednarodne zveze za šolsko vzgojo in pouk. V Wales so dospeli odgovori iz 34 dežel.

»Naj bo vse mednarodno dopisovanje samo izraz prijateljstva in medsebojnega zaupanja!« so vzklicali vsi dopisniki. Najpomembnejša prireditev se je vršila v Zenevi. Nad 200 šolskih otrok v starosti od 8 do 14 let, po večini deklice, se je zbralo ob dveh popoldnevih na trgu. Prišli so v narodnih nošah in nosili najrazličnejše zastavice: francoske, angleške, poljske itd. Razen švicarskih oblek so bile zastopane tudi druge.

Dekletce v ruskem sarafanu in avbi je držalo sovjetsko rdečo zastavico s kladivom in srpom. Neki litovski poročevalec, ki je nepričakovano zagledal litovsko nošo in zastavo, je vprašal zastopnico svoje domovine, ali ve, kje leži Litva? Dekletce je zardelo in po pravici odgovorilo, da ne ve. Obleke so bile narejene po podatkih etnografskega muzeja, in učiteljice so jih v naglici razdelile udeleženkam, ne da bi se bile poprej pobrigale za zemljepis. Drugo dekletce zraven je pohitelo dvigniti roko in s sijajočim obrazom zaklicala: »Jaz vem, gospod! Litva je država v Severni Afriki!« Razočaran Litovec je moral v naglici napraviti zmoto. Otroci so se postavili v vrste. Mali deček je nagovoril v francoščini Hendersona kot predsednika razoroževalne konference in mu voščil obilo uspeha. Tolmač je takoj prevedel nagovor v angleščino. Ganjen se je Henderson zahvalil deci. Nato so zapeli otroci ljubko prikolnosno pesem in zaplesali »Mirovni ples«, ki ga je nalašč zložil Daleroze. Naposled je odkorakal ves spreved na radio postajo, kjer je oddal odgovor waleškim otrokom.

Proslava je naredila jako dober vtis. Občinstvo je le obžalovalo, da ni pogostila Zveza narodov malih prirediteljev vsaj z malinovcem in pecivom. To bi stalo dokaj manj kakor kako povprečno diplomatsko kosilo za par gospodov. Deča je bila potrebna osvežila, ker je bila velika vročina.

Zenevska radio brzojavka za waleško mladino se je glasila: »Otroci iz Zeneve, sedeža Zveze narodov, zvesti vašim naukom o mednarodnem miru in prijateljstvu, vam pošiljajo pozdrave. Vsi otroci na zemlji moramo kot zastopniki novega pokolenja po svojih močeh lajšati Zvezi narodov njeno plemenito poslanstvo na poti do razoroženja. Ziveti hočemo za svetovni mir, ki je eden najbolj plemenitih ciljev v zgodovini človeštva. Ko bo napolnila mirovna doba, bomo porabili za javni blagor vse milijarde, ki jih zdaj zahteva razdiranje. Nekoliko stoletij pozneje bodo počivali topovi po muzejih v spomin na slabo davno preteklost. Samo na slikah bomo še gledali oklopnice. Naredili bomo parke namesto sedanjih trdnjav in vojašnic. Nobena puška ne bo plašila ptice pevke. Nobeno vojno letalo ne bo pretlo z uničenjem iz zraka. Nihče ne bo motil škrlanca, ko bo žvrgolel nad svojim v klasju skritim gnezdecem!«

Ovo Piccardovega zrakoplova, s katerim hoče profesor Piccard poleteti v stratosfero, so pripeljali v Curih. Ovoj je tako ogrožen, da ima 50 delavcev dovolj nesti ga. Tehta 800 kg.

Največji junak islamskega vzhoda

V teku zadnjih 50 let Orient ni imel junaka, pustolovca in vladarja, ki bi se mogel meriti z blestecim imenom Enver paše. O njegovi prvi mladosti nihče ne ve nič gotovega. Rodil se je nekje ob Bosporu, v eni tistih bornih, razpadajočih hiš, kjer prebiva revščina. A muhasta sreča ga je izbrala za svojega varovanca in ga dovedla v kadetnico, kjer je postal častnik, bil pozneje vojni ataše v Berlinu in slednjič revolucionar.

Ko je mladoturška armada prodirala proti Stambulu — Carigradu, je bil Enver paša že eden izmed gospodarjev Turčije. Bil je mlad in lep in kmalu je postal malik celega Orijenta. Postal je vojni minister osmanske države in je poročil princezinjo iz cesarskega harema. Tako je postal sultanov zet, visokost in član sijajne osmanske rodovine. Potem je bil Enver vojskovodja turške armade in ob koncu vojne neomejen diktator Turčije.

Ko je prišel polom, ni bilo v Turčiji nikogar, na kogar bi se bil mogel opreti ter je pobegnil v Berlin. Tam so pa imeli tedaj dovolj posla sami s seboj; samo nova sovjetsko ruska republika se je takrat zanimala za vzhodne dežle. Enver je po večkratnih neuspešnih poskusih, priti čez mejo, v letalu preletel fronto in po mnogih zvitih poteh došel do Ljeninga, ki ga je sprejel kakor dobrodošlega zveznika. Poslal ga je v Baku, kjer je ravno takrat zboroval kongres zatiranih vzhodnih narodov. Enverjev načrt je bil, da bi združil Orient pod vrhovno oblastjo boljševizma. Domačini so ga slovesno sprejeli in Enver je molil po mošejah, spominjal ljudi do zvestobe v veri in jih skušal prepričati, da so boljševiki boljši kakor Angleži.

Po kongresu je bil Enver imenovan za vrhovnega poveljnika buharske armade: na

indijski meji naj bi razvil prerokovo zeleno zastavo in obenem rdeči prapor komunistične internacionale — proti Angliji. Buharsko prebivalstvo mu je priredilo kraljevski sprejem; po ravnih strehah so stale buharske turške žene in si ob njegovem mimohodu potegnile koprene z obrazov, kar se zgodi morda v tisoč letih enkrat.

Komaj se je Enver v Buhari nekoliko udomačil, že se je postavil na lastne noge, se umaknil s svojimi častniki v puščavo in od tam naznanil sovjetom, da se smatra poslej za edinega vladarja v srcu Azije. Čeka je izgubila glavo in začela Enverja iskati; kmalu je zvedela, da je prevzel poveljstvo nad inozemskimi četami pregnanega bivšega buharskega kralja.

Sredi svojih zvestih nomadov je Enver kmalu zasnoval in tudi odkril svoj novi veliki načrt, da obnovi Tamerlanovo dediščino. Postal je pravi šejk puščave, molil je veliko in ljudje so ga oboževali. Kmalu je združil pod svojim praporom vse vstaše, potolkel Ruse in se s svojo armado pojavil pred Buharo. Sovjeti so nemudoma poslali proti njemu slavno Budjonnynovo konjenico.

Začela se je puščavska vojna, ki jo je Enver sijajno vodil. Ukloniti se mu je moral sam buharski emir in pristati na to, da zasede buharski prestol — ne pregnani kralj, marveč Enver.

Zaman je skušal najet boljševiški morilec, Agabekov, zavratno umoriti Enverja, ki je bil neprestano obdan od svojih zvestih častnikov. Pač pa se mu je posrečilo najti med domačini izdajalca, ki je za dobro plačilo odvedel Budjonnynjeve čete do Enverjevega tabora v puščavi. Po hudem boju je padel Enver pod rusko sabljo; orjaški ruski konjenik mu je s strašnim zamahom odsekal glavo z eno ramo vred.

Enverjevo truplo so našli v pesku. V desni roki je držal meč, v levi koran. V prsem žepu so našli sliko njegove žene. Buharski kralj je zapisal v svoj dnevnik: »Enver je umrl kakor junak v sveti vojni.«

Več krščanstva in kruha!

V Budimpešti je pred kratkim izšla knjiga z naslovom: »Dajte nam krščanstva in kruha!« V tej knjigi je pisatelj, katoliški časnikar, zbral podatke o siromaštvu v Budimpešti, kakor ga beleži katoliška karitativna zveza. O tej knjigi je v madjarskem parlamentu govoril tudi posl. Turesanyi, ki je ugotovil, da ta strašna beda v glavnem mestu kliče sodbo in obsodbo nad meščansko družbo. Po teh podatkih živi v Budimpešti 244.000 družin. Od teh jih je, reči in piši, celih 68.000 brez vseh sredstev, da morajo živeti od javne miloščine. V Budimpešti je 240.000 stanovanj, od teh jih je 129.000 takih, ki obsegajo le sobico in kuhinjo. V 53.000 takih stanovanjih živi natlačeni 4—10 ljudi.

Ti podatki, katere je iz omenjene knjige v budimpeštanskem parlamentu objavil omenjeni poslanec, se več ali manj krijejo s podatki po drugih velikih in manjših evropskih mestih. Te ugotovitve kličejo vse resnične kristjane k živemu krščanskemu življenju in iskrenemu delovanju, da se sedanja razkrajajoča se poganska družba enkrat ozdravi. To pa samo z uresničenjem gesla: »Dajte nam krščanstva in kruha!«

De Valera se je pogajal z Angleži. Na sliki vidimo irskega predsednika De Valero (na desni) v družbi angleškega ministra Thomasa (na levi) — ob De Valerovem prihodu v London. Pogajanja pa so se med tem razbila.

Opozorilo!

Cenj. občinstvo prosim, da vsakočar, ki bi ponujal ali prodajal blago pod mojim imenom ali govoril, da je imel isto blago kot jaz razstavljen na ljubljanskem velesojmu, takoj prijavi meni, da zamorem proti takim elementom postopati pravnim potom. — Na velesojmu sem imel samo jaz razstavljen angleška blaga, ker edino jaz zastopam v Dravski banovini svetovno firmo May & Hammel Ltd. iz Anglije.

KARL M. HAM, KRANJ.

Sport

DRŽAVNO PRVENSTVO

Ni se še dobro pričelo, pa že imamo težkoče. Predvsem seveda s sodniki, ki jih JNZ delegira iz krajev izven Slovenije. V nedeljo 5. junija ni bilo zagrebškega sodnika v Maribor, preteklo nedeljo pa spiliškega v Ljubljano. Če bo tako šlo naprej, bodo naši klubi z zagrebškimi igrali same prijateljske tekme. Za te zapletljave trenutke ne vemo, kdo je odgovoren. Eno pa je gotovo: Če bi bili naši slovenski sodniki delegirani k prvenstvenim tekmam, gotovo ne bi bilo težko! Poizvedeli bomo, zakaj naših sodnikov JNZ ne delegira! Dva termina sta ostala neizrabljena, občinstvo je pa nezadovoljno. Pride na igrišče, da vidi prvenstveno tekmo, mesto nje se igra pa prijateljska. Kdo bo končno oškodovan? Naši klubi, kajti občinstvo hoče videti za svoj denar tudi to, kar se napove!

Toda ne samo v Ljubljani in Mariboru, tudi v Zagrebu so bili sinoči, ko so prišle vesti iz mest, kjer so nastopali zagrebški klubi, nezadovoljni. Vse tekme so Zagrebčani izgubili! V soboto so po zagrebških listih napovedovali zmage svojim klubom. Toda okrogla žoga je napravila svoje. Haska je v Zagrebu Hajduk potolkel gladko s 4:1. Igra sama ni bila posebno zanimiva. Obe moštvi sta igrali previdno. Zmago v korist Hajduka sta odločila sijajna krilska igrača Benčić in Lin. Hajduk je le postavil v svoje moštvo stara preizkušena borca Benčića in Bonatiča. Koliko mu ta dva koristita, je že pokazala nedeljska tekma. — Še slabše se je godilo Concordiji v Osijeku. Gradjanski, ki je podlegel Hajduku s 4:0, je gladko odpravil Concordijo z 2:0. — Tretja v tej družbi je bila Victoria, ki je tekmo proti Primorju izgubila s 5:3, k sreči pa ne točk, katere ji bo skušalo odvzeti Primorje v eni prihodnjih tednih. Edini Gradjanski je ostal »nepoškodovan«, ker ni igral. Sedaj bo k sreči daljši odmor.

Tudi po drugih mestih so imeli tekme za državno prvenstvo. Najvažnejša je bila seveda borba v Belgradu, kjer sta se spoprijela Jugoslavija in BSK. Zmagala je zopet Jugoslavija, ki je odpravila BSK s 3:2. Sedaj imajo v Belgradu zopet priliko debatirati, kdo je boljši. Jugoslavija je imela boljšo obrambo in krilsko vrsto. BSK pa napad. To najvažnejšo tekmo je vodil g. Fabris, ki je dal izjavo, da je veliko bolj zadovoljen z belgrajskimi igralci in občinstvom, kot pa v Sofiji, kjer so ga pri tekmi Francija: Bolgarija nekateri vročkrvneži napadli. V Novem Sadu je Njegovina premagala Slavijo iz Sombora z 2:0. S težavo je Bačka rešila dve točki v Bečkerek pri tekmi z Obiličem, katerega je premagala s 4:3. Do julija je sedaj konec z državnim prvenstvom. Zagrebški in belgrajski klubi bodo dali svoje igralce za državno prvenstvo, ki bo nastopala na balkanijadi.

DRUGI PORAZ FRANCOZOV

Posebne sreče na Balkanu francoski nogometaši nimajo. V Belgradu so nezasluzeno zgubili, v Sofiji so zmagali, toda najboljša igralca sta bila poškodovana. Prošlo nedeljo so jih pa Romuni v Bukarešti prav dobro »prezračili«. Pred 20.000 gledalci je romunska nogometna reprezentanca premagala Francoze s 6:3. Vodili so že s 4:0, ko so Francozi zabili svoj prvi gol. Romuni so nastopili z istim moštvom, ki ga bodo poslali na balkanijado. Nastopali so bivši profesionalni igralci iz Ripensije (Temešvar). Po tej zmagi Romunov sklepamo, da bodo tudi letos odnesli iz Belgrada balkanski pokal, kajti z igralci, ki jih ima na razpolago ing. Simonović, ne bo mogoče sestaviti moštva, ki bo zmagalo. Skoro gotovo je, da bodo v našem moštvu igrali igralci, ki so v Franciji in Švici. V prvi vrsti prideta v poštev seveda Bek in Sekulić kot napadalca in Mitrović kot branilec.

Pariz, 13. junija. AA. Po poročilu iz Clevelanda je nemški dijak Metkal postavil nov svetovni rekord v teku na 200 metrov. Progo je pretekel v 20 sek. in 2 desetinkah.

Pariz, 13. junija. AA. Včeraj je bila v Stockholmu nogometna tekma med belgijsko in švedsko reprezentanco. Zmagalo je švedsko moštvo s 3:1.

Po požaru materialnega skladišča tkalnice kokosa v Sarajevu.

Izvedeli smo, da tovarniške zgradbe o priliki požara niso trpele nobene škode, ker je bil požar takoj lokaliziran in je uničen samo del surovine. Tovarna obratuje in izvršuje naročila še nadalje.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 14. junija: 11.30 Šolska ura: Ljubi pliče (Andrej Stole). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Otroška ura (gđc. Sl. Vencelj). — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Dr. I. Grafenauer: Nemačina. — 20.00 Prof. Sirk: Izleti v Kamniške planine. — 20.35 Samospevi g. Sl. Čampa. — 21.00 Samospevi g. Ivica Krmpotič. — Vmes časovna napoved in poročila.

Sreda, 15. junija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Dr. I. Preobraženski: Ruščina. — 19.30 Literarna ura: V spomin Vide Jerajev (ga. prof. Marija Borštnik). — 20.00 Radio-Therma Laško (Bitežnik). — 20.15 Glasbeno predavanje (L. Škerjanc). — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Sreda, 15. junija. Budapest: 20.45 Koncert opernega orkestra. 21.30 Pester program. 22.00 Ciganska glasba. 23.00 Plesna glasba. — Dunaj: 20.00 »Dunaj ostane Dunaj«, potpuri. — Praga: 19.00 Koncert vojaške godbe. 20.05 Instrumentalni koncert. — Langenberg: 20.00 Koncert. 20.30 Ples na prostem. — Beromünster: 20.00 Mandolinski koncert. 21.45 Večerni koncert. — Rim: 20.45 »Tannhäuser«, lirčna drama. — Belgrad: 20.45 Violinski koncert. 21.55 Radio orkester. — Berlin: 19.10 Zabavna glasba. 20.00 Dunaj. — Toulouse: 20.45 Moderna simfonična glasba. — Stuttgart: 19.30 Koncert. 20.30 Pester večer. 21.00 Radio orkester.

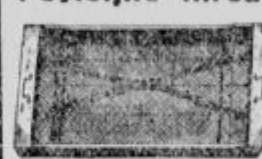
RADI SVETOVNE KRIZE ZNIZANE CENE.

Radioemanacijsko termalno kopališče
DOLENJSKE TOPLICE
zdravi sigurno reumatizem, išias, ženske bolezni i.
Sezona od 1. maja 30. septembra.
Stanovanje, hrana in kopeli v kopališkem domu
50 Din dnevno.
Postaja: Straža-Toplice. Zastavljate brezplačen prospekt.

FURNIRJI

vsake vrste pri trdki
P. R. ALLES, Ljubljana — Frankopanska 18.

Posteljne mreže

podložene s peresi
in navadno izdeluje
najeoneje trdka

Aloiz Andlovic
Ljubljana
Komenskega ul. 34
(na Ledini)

Razprodaja

raznega pohištva, perzijskih preprog, slik, oblek, perila itd. iz zapuščine pok. Petra Kozine
se bo nadaljevala

v njegovem nekdanjem stanovanju na Bregu št. 20
v Ljubljani od torka 14. junija dalje vsako popoldne od pol 4 do 6, dokler ne bo vse razprodano.

Prof. dr. Alojzij Zalokar

je zopet začel redno ordinirati popoldne
od 2 do 3 v Maistrovi ulici 6, Ljubljana.

Ali ste že poravnali naročnino?

Št. 24.377/32.

Razpis

Mestno načelstvo razpisuje v skrajšanem roku 20 dni oddajo težkega, zidarskega in železobetonskega dela za zgradbo delavskega doma v Ljubljani. Vsi razpisni pripomočki se dobe med uradnimi urami v vložišču mestnega gradbenega urada. Solski drevored št. 2/II., proti povračilu nabavnih stroškov. — Kolkovane ponudbe je vložiti do dne 4. julija 1932 do 11 dopoldne v omenjenem uradu.

Mestno načelstvo v Ljubljani,

dne 11. junija 1932.

Zupan in mestni načelnik:
dr. Đinko Puc, l. r.

STEKLARSKA ZADRUGA ZA DRAVSKO BANOVINO
javlja pretužno vest, da je umrl dne 12. junija njen odbornik in bivši podpredsednik gospod

Robert Kollmann

veletržec.

Pogreb bo v torek 14. junija ob 16 izpred hiše žalosti, Mestni trg št. 7.
Blagopokojnemu, kateri si je pridobil s svojim nesebičnim delom v prid steklarstva neveljnih zaslug, ohranimo časten spomin!

V Ljubljani, dne 13. junija 1932.

Načelnik JULIJ KLEIN.

Zahvala

Ker mi v svoji neizmerni boli ni bilo mogoče pregledati vsega častnega spremstva in darovalcev vencev in cvetja ter bi mi bilo težko, da bi katerega prezrla, naj zadoštuje vsem skupaj moja in mojih sinov Francita in Ekita ter sorodstva najsrčnejša zahvala.

Bila sem globoko ginjena v prepričanju, da je vsak posameznik pravilno ocenil blago srce mojega nenadomestljivega pokojnika, kar nam je v veliko uteho.

Globoko žalujoča soproga
Ljudmila Detter in ostali.

Javljamo žalostno vest, da nas je zapustil naš bivši dolgoletni član in vedno dober odbornik, gospod

Jakob Dermota

industrijalec in posestnik.

Moža zelo blagega značaja in vsestransko odprtih rok za naše potrebe, ohranimo v najboljšem spominu!

Železniki, dne 13. junija 1932.

Prostovoljno gasilno društvo.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

57

Bouffieux je pristal; izgubil je. Zahteval je revanšo: križ za kakega drugega tovariša njegove skupine. Zopet je izgubil.

»To je treba biti pa že po kravje pijan, vzlic vsemu...« so se uprli tovariši. »S takimi svirami ni treba uganjati norčije... Opravita svoje svinjsvo zunaj...«

Nato sta bahaško pila dalje: najprej mero za tistega, ki dobi, potem »zadnjo« mero in slednjič »najzadnjo«; sedaj sta bila tako polna, da sta sedela z odprtimi usti, medlimi koleni, in na mizo oprto brado. Nista imela več niti toliko moči, da bi še pila in kričala.

»Ti si zgubil,« je topoglavno ponavljal Fouillard. In drugi je z omahujočo glavo kimal: »Da!«

»Tu ne ostanemo, pojdimos,« je rezko dejal Lambert. In odšli smo.

Ves dan sem nehote mislil na njuno pijano stavo, na ta vložek. Sedaj, tu v šotoru, mislim še vedno na to... Grmenje topov je pojenjalo, a naraščajoči večerni veter prinaša iz jarkov prasketanje pušk. Ena stran šotora je ostala odprta; obrnjena je proti fronti in prek črnih gozdov vidim včasih bežni, blede sij raket.

Zleknjeni na sveži, šumeči slami, smo s široko

odprtim srcem prisluškovali zmedenemu mrmrjanju in petju pridruženih glasov. V temi moremo razločiti nejasne bele lise, ki jih veter pregiba: vojaško perilo, ki se suši. A v tej jasni noči se preliva petje in nežnost, menil bi, da so to bela ženska oblčila, mogel bi sanjati, da tam na stezi, čisto blizu nas, postajajo ženska bitja in nas poslušajo. Ne, ne bomo jih klicali: da le čutimo njihovo navzočnost, vemo, da so tu...

Kako dobro dé božanje tega lahnega vetra! Hrepeneči glasovi še enkrat pridrušeno povzamejo pripev, vlečejo besede ljubezni, da bi jih globlje okusili.

»Ferre tes jolis yeux
Car les heures sont brèves
au pays merveilleux,
au doux pays du rê... è... ve.«

(Zapri svoje lepe oči, ker kratke so ure v čudoviti deželi, v sladki deželi sanj.)

Glasovi se užaloste, pesem zamre... Ničesar več ne moremo videti: ne vojakov ne vojne... V noči niti niso videti tako žalostni, ti blede vojaški plašči. Ali ne bi ljubil ženske obleke te barve?

Gilbert, ki leži čisto zadaj v šotoru, govori verze, nežne Samain-ove dragulje; ostali poslušajo, ne da bi se genili, prepolni zvezd v očeh.

Duh je daleč, tako daleč: Pariz, vas, osamela steza, vezena ali pa tudi velika kmetska postelja s svojim rdečim pernatim trebuhom, v katerega s pestjo napraviš luknjo. Doma... Spomin na minole radosti se taja na jeziku kakor izbrana slaščica in

sreca so tako nežna, da se jim iztrga pesem, če jih stisneš:

Ferre tes jolis yeux...

Zdajci zaslišimo na cesti enakomerni korak pohodnih čet. Kaj pa je to?... Takoj jih prepoznamo po belih trakovih na laktih. Prvi neso na ramah zložene nosilnice, za njimi prihajajo drugi, ki porivajo pred seboj lahke vozove na dveh kolesih. Eden od njih nese v rokah laterno, katere rumeni sij pleše okrog njega kakor nor pes; molčeči polk odhaja.

»Eh, kaj,« dé nekdo v zadregi, »zapoje nam še kaj.«

»Ne, res ne vem nič več...«

Molk leže na nas kakor mora... Saj so bili naši glasovi le tiho žuborenje, ki je pa zadostovalo, da je preglasilo šume te nemirne noči. Sedaj slišimo vse: težko dihanje spečega tovariša, šumenje slame pod izmučenimi telesi in tam spredaj grozo vzbujajoče hrupenje jarkov. Ne da bi vedel kdaj se je noč izpremenila — sedaj je prostrana in resnobna kakor sanje tridesetletnika.

Brez naglice vstaja mesec izza smrekove zaves. Rahlo polaga po nizki travi odsebnne sence ograjnih kolov in puškinih piramid, kakor čudne črne risbe na lepem prašnem polju. Na neki puški visi poprek karabinka; videti je, kakor da bi se stegali dve pošastni roki; ki ju raztreseno gledam...

Zdajci pa mi zastane srce, in v črni risbi spoznam križ, preroški križ sene, ki ga je položila luna po velikem telesu spečega Lamberta.

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjigarn v Ljubljani: 20. zvezek: Sovinski; 21. zvezek: IZVOD GOLICE, 30. Din. — 30. zvezek: Slenkiewicz: NA POLJU SLAV, 28. Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 32. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 33. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 34. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 35. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 36. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 37. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 38. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 39. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 40. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 41. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 42. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 43. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 44. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 45. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 46. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 47. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 48. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 49. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 50. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 51. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 52. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 53. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 54. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 55. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 56. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 57. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 58. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 59. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 60. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 61. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 62. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 63. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 64. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 65. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 66. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 67. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 68. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 69. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 70. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 71. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 72. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 73. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 74. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 75. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 76. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 77. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 78. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 79. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 80. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 81. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 82. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 83. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 84. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 85. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 86. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 87. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 88. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 89. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 90. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 91. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 92. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 93. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 94. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 95. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 96. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 97. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 98. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 99. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 100. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 101. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 102. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 103. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 104. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 105. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 106. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 107. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 108. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 109. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 110. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 111. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 112. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 113. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 114. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 115. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 116. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 117. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 118. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 119. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 120. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 121. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 122. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 123. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 124. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 125. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 126. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 127. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 128. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 129. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 130. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 131. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 132. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 133. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 134. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 135. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 136. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 137. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 138. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 139. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 140. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 141. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 142. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 143. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 144. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 145. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 146. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 147. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 148. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 149. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 150. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 151. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 152. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 153. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 154. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 155. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 156. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 157. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 158. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 159. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 160. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 161. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 162. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 163. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 164. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 165. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 166. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 167. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28. Din. — 168. zvezek: Conan Doyle, I

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglašje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Mnogi dobro situirani klienti kot uspeh oglasov v „Slovenca“!

nam sporoča **L. VILHAR**, urar in trgovec z urami, zlatino, srebrnino in optičnimi predmeti, Ljubljana, Sv. Petra c. 36 (ob Zmajskem mostu).

»Moje oglaševanje v »Slovenca« in drugih listih, kakor v »Domoljubu« in »Bogoljubu«, mi je privedlo mnogo dobro situiranih klientov, tako da prav rad nadaljujem z insercijo v Vašem cenjenem listu.«

In Vaši oglasi?

Ali ne spadajo tudi ti v »Slovenca«?

»V trenutku je občinstvo na nogah, če inserirate v »Slovenca«!

St. 2.

Kuhinjsko omaro
namizne svetilke in citre
prodaja Poljanska cesta
21/II. levo. (l)

Stiskalnico
za seno v dobrem stanju
prodaja Anton Lovrenčič v
Sodražici. (l)

Novi obrtni zakon
se naroča pri Komandit-
ni družbi M. Jankole —
Selenburgova 6/II. (l)

Konfekcija — moda!
Najcenejši nakup. Anton
Presker, Sv. Petra cesta
št. 14. Ljubljana. (l)

Tračnice
normalnotirne prodamo iz
tovarne na Polzeli. Inter-
esenti naj se obrnejo na
Jub, tovarna barva — Dob
pri Ljubljani. (l)

Kupimo
Beseda samo 50 par

Bukova drva
suha polena, bukovo og-
lje in apno — kupujem
na vagon. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
št. 7832. (k)

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Bukova drva
in oglje
kupi stalno
Uran Franc
Ljubljana
Sv. Petra cesta 24.

Ia bukova drva
popolnoma suha, zdrava,
kupim vsako količino —
proti takojšnjemu plačilu.
Na ponudbe brez cene se
ne oziram. »Viktorija« —
Zagreb, Kraljice Jelene 4. (k)

Čebelni vosek
pristen in čist kupujemo
po najvišji ceni v vsaki
množini. — Golob & Ko.,
tovarna kemič. izdelkov,
Vič pri Ljubljani. (k)

Vrednostne papirje
kupi Komanditna druž-
ba M. Jankole. Selenbur-
gova 6/II. (k)

Zobotrebce
ročni izdelek iz mehkega
in trdega lesa, okroglo, v
šopih brez etikete in ška-
tle, kupujem vsako mno-
žino. Ponudbe z vzorcem
in najnižjo ceno na na-
slov J. Martek, Beograd,
Vrazova 26. (k)

125 Din
1 m³ žaganih bukovih drv
prima kakovosti — nudi
Velepič, Sv. Jerneja ce-
sta 25. — Telefon 2708.

Underwood
pisalni stroj, brezhiben,
poceni napredaj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 8869. (l)

GOJZERICE
najboljše kakovosti izde-
luje priznana tvrdka
L. LUKAS
Ljubljana, Sv. Petra cesta

Celuloidne
ščitnike
za vrata, v vseh barvah,
po meri, dobavi in na
vrata montira

Franjo Zrnc
steklarstvo — Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje št. 5.

Soboslikarska,
pleskarska in vsa v to
stroko spadajoča dela po
najmodernejših vzorcih —
solidno in konkurenčno
izvršuje Josip Marn, d. z.
o. z., Ljubljana, Dunajska
cesta 9. Tel. 30-68. (t)

Športne in
gorske čevlje
po Din 160 — in delavske
čevlje la. najnižje nudi

Rihar, vizmarje
št. vld n. Ljubljano

Glasba
Beseda samo 50 par

ORGLE
harmonije, pianine, piščali
in ventilatorje za orgle
izdeluje najceneje Anton
Dernič, izdelovatelj orgel,
Radovljica. (g)

Auto-motor
Beseda samo 50 par

Ford in Essex limuzini
skoraj novi — pod ceno
prodaja Florjančič, Nunska
št. 3. (f)

Motorno kolo
350, zgornji ventil, kupim.
Franc Jerko, Črnuče 10. f

Posrestva
Beseda samo 50 par

Več parcel
na knjižice — Zg. Šiška
— hiše in vile — napro-
daj. Polzve se v restav-
raciji Čarman, Zg. Šiška,
vožnja do nove tramvaj-
ske remize. (p)

Več parcel
po ugodni ceni napredaj.
Foizve se pri Oražmu v
Mostah pri Ljubljani. (p)

Kmetško posestvo
v sredini trga, pripravno
za vsakega obrtnika — s
kmetijo vred — prodaja
za 200.000 Din pod ugodnimi
plačilnimi pogoji Realitet-
na pisarna Grašek, Ljub-
ljana, Kolodvorska 24. (p)

Trgovci, gostilničarji,
pozor! Napredaj je hiša z
brezalkoholno gostilno ter
vrtom v enem najlepših
krajih Gorenjske blizu
postaje, cerkve in šole.
Krasna prilika za trgo-
vino ali pekarijo. Cena
120.000 Din. — Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 9023. (p)

Mala vila
s stavbnimi parcelami v
Šiški, nujno, poceni na-
prodaj. Sušteršič, Goriska
cesta 36, ob gor. žel. (p)

12 ha zemlje in gozda
v enem kompleksu pro-
dam blizu Prijedora. —
Vprašanja na Nikola Mi-
jatović, Prijedor. (p)

Stanovanja
Beseda samo 50 par

ODDAJO:

Trisobno stanovanje
podprtilično, zračno, suho
parket in vrt — oddam s
1. avgustom. Cena nizka.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 7618. (e)

Stanovanje
dve sobi, pritlikline, elek-
trika in vodovod, se odda
s 1. julijem za 450 Din.
Naslov pove uprava »Slov-
venca« št. 9028. (e)

Sobo
oddam solidnemu gospo-
du. Poizve se v trgovini
Sredina 11. Prule. (s)

Zračno, solčno sobo
veliko, v mestu, takoj od-
dam dvema gospodoma.
Dunajska cesta 29/II. n. s

Prazno sobo
s posebnim vhom od-
dam z julijem. Naslov v
upravi »Slovenca« št. 9026. (s)

Dvosobno stanovanje
s kabinetom, parket, v
Sp. Šiški, blizu nove cer-
kve, odda Realitetna pi-
sarna Grašek, Kolodvor-
ska 24. (e)

Vnajem
Beseda samo 50 par

Trgovski lokal
v Kamniku, Šutna 32, na-
sproti farne cerkve, se
odda s 1. avgustom. (n)

Lokal
v sredini mesta na pro-
metni točki oddam takoj
v najem. Naslov v upravi
»Slovenca« pod 7937. (n)

Zasluzek
Beseda samo 50 par

150 Din dnevnega
zaslužka nudim reprezen-
tativnim krajevnim za-
stopnikom v Sloveniji. —
Ponudbe na upravo »Slov-
venca« pod šifro »Siring«
št. 9027. (z)

Razno
Beseda samo 50 par

Koruzo za krmo
oddaja najceneje
veletrgovina šita in moka
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Razmnoževanja,
prepisovanja in druga pi-
sarska dela prevzame
The Rex Co., Gradišče
št. 10, telefon 22-68. (r)

Pozor
mizarji!
NOVOST!

Na velesejmu si ne po-
bite ogledati novoizumlje-
nega obličja za čiščenje
furnirjev pri tvrdki Peter
Angelo, zunaj paviljona F
na vogalu. Zahtevajte, da
se vam v obratu pred-
vaja! 7543

Gostilna Žerjav

Rateče-Planica, nudi celo-
dnevno hrano in stano-
vanje po 40 Din. (r)

Preklic

Tem potom izjavljam, du
nitem plačnica za dolgo-
ve, ki jih dela moj mož
Niko Korošec.

Bizovik, 14. junija 1932.

Katarina Korošec.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

OZEBLINE

novi nastale vsake vrste na roki, prstu, nogi, nosu,
ušesu, ki so zatele v srbijsko, takoj izginejo, ako
jih namažete s poznano

»BARTULICEVO LJEKOVITO MASTJO«

Cena zavitku samo Din 10.— Proizvaja in v pro-
met jo daje stara, leta 1599 ustanovljena Kaptol-
ska lekarna Sv. Marije, Zagreb, Jelačićev trg 20.
Dobi se v vsaki lekarni.

Razprodaja

finega ljutomerskega in haloškega vina od
3.50 Din naprej se bo vršila 17. junija do-
poldne na glavnem kolodvoru iz vagona
na rampi poleg Ranzingerja in v skladišču
Ljubljana, Wolfova ulica šte. 4, dvorišče.

Povodom 20 letnice

obstoja svoje tvrdke bom prodajal
ure, zlatnino, srebrnino,
dragulje z 20% popustom

Ivan Pakiž
Ljubljana, Pred Škofljo 15

Gospodinjska šola

spojena

s tečajem za nemški jezik

šolskih sester v Eggenberg-u pri Gradcu,
Georgigasse Nr. 84, Avstrija.

Družinski dom za deklice s prvovrstno
oskrbo — Cena zmerna — Prospekti se
dobe pri predstojništvu gospodinjske šole.

NAŠA SLOGA

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 17

Izdeluje v lastnih delavnicah:

mašne plašče, pluvijale, bandere, društ-
vene zastave in vsa cerkvena oblačila.

Kelihe, ciborije, monštrance, svečnike, le-
stence ter vse kovinske predmete za cer-
kev in dom.

V zalogi imamo raznovrstno svilo, resice,
porte, platno za albe, čipke, slike, kipe
itd., kakor tudi vse potrebščine za velečast,
gg. duhovnike kot: birete, šemise, ovrta-
nike itd.

V popravilo prevzamemo vsa mašna obla-
čila, kakor tudi kelihe, monštrance itd.

Ilustrirani cenik pošljemo zastonj.

Cene konkurenčne!

Po trti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, pri-
ateljcem in znancem, da je Vsemogočni poklical našega
blagega soproga, očeta, brata in strica, gospoda

Jakoba Dermoto

industrialca

danes 13. junija v boljše življenje.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek 14. junija ob 17
na tukajšnje pokopališče.

Pokojnika priporočamo v blag spomin.
Železniki, dne 13. junija 1932.

Zalujoči ostali: Alojzija, soproga: Miha, Franc, Vida, Rado,
Mara in Neško, otroci: Miha, brat.

Vsemogočni Bog je poklical k sebi našega očeta, starega
očeta, strica, tasta, brata in soproga, gospoda

Jakoba Peternela

bivšega dolgoletnega župana, hotelirja in posestnika.

Umrli je dne 12. junija ob 15 v 75. letu starosti po daljši
in mučni bolezni, previden z zakramenti sv. vere.

Pogreb blagopokojnika bo v torek, dne 14. junija ob treh
popoldne iz hiše žalosti hotel »Europa« na Bledu na blejsko
farno pokopališče.

Sv. mašna zadušnica se bo darovala v sredo, dne 15. junija
ob 8 v župni cerkvi na Bledu.

Bled, Zagreb, Beograd, Skoplje, Nevesinje,
dne 12. junija 1932.

Rodbine:

Peternel, Kenda, Bratina, Florjančič.

† Robert Kollman

Ljubljana, 13. junija.

Včeraj zjutraj malo pred šestjo, je na poti od doma na Večni poti v mesto zadela na Vrtači srčna kap g. Roberta Kollmanna, znanega ljubljanskega veletrgovca in velikega slovenskega mecen. O njegovi nagli smrti smo poročali že v naši včerajšnji izdaji.

S smrtjo Roberta Kollmanna je zapustil vrste naših podjetnikov eden najvplivnejših, najbolj spoštovanih in tudi najbolj uglednih mož. Pokojnikovo delovanje ni obsegalo samo podjetniške strani, temveč je imel pokojni Robert Kollmann zelo vidno vlogo tudi v vsem našem družabnem življenju, zlasti pa v našem finančnem svetu. Rodil se je 5. septembra 1872 v Ljubljani, kjer je bil njegov oče že znan in ugleden trgovec. Študiral je realno ter se je po maturi trgovsko kvalificiral pri očetu. Pri nekdanjem kranjskem 17. pešpolku je bil rezervni poročnik. Trgovino je po očetu prevzel leta 1902. V Mestni hranilnici, kjer je bil njegov oče od leta 1904 do 1908 predsednik, je prišel v upravo leta 1909. Od leta 1913 pa do 1921 je bil podpredsednik Mestne hranilnice, od leta 1923 pa do 1926 večkratni gerent. Nekaj časa je bil tudi upravni svetnik Prve hrvaške štedionice, pri Narodni banki pa je bil cenzor.

Pokojnikovo mecenstvo je bilo znano. K Narodni galeriji je pristopil kot ustanovnik z zneskom 100.000 Din, podpiral pa je tudi mnoga dobrodelna in prosvetna društva ter je tudi neposredno mnogo razdal potrebnim. Bil je velik prijatelj slovenske umetnosti in naklonjen našim umetnikom.

Osebnost je pokojnik užival splošno spoštovanje. Bil je odkrit, prijazna značaja, ves kavalir in gentleman. Svoje podjetje je razvil do velike višine, njegovo uslužbenstvo pa se ga spominja zaradi njegovega koncilijantnega nastopa in velike pravčnosti kot vzora vsakega delodajalca. Odlikovan je bil z redom sv. Save III. in IV. stopnje.

Pokojnik ni bil poročen. Zapuščila sestro gospo Marijo, poročeno Blinc, in več sorodnikov.

Svoje blago srce je pokazal pokojnik tudi v svoji oporoki, ki navaja celo vrsto društev in ustanov, katerih se je pred smrtjo spomnil ponovno: Ta društva so: Narodna galerija, Ciril-Metodova družba, Trgovski dom, pevska društva »Slavce«, »Ljubljana« in »Ljubljanski Zvon«, godba Vič-Glinice, zavod Marijanišče, zavod Lichtenhurn, dijaška kuhinja »Domovina«, ljudska kuhinja, otroška bolnišnica, Prostovoljno gasilno društvo v Ljubljani, Gasilno društvo Vič, Olepsevalno društvo Vič, Mlačinsko zavetišče na Viču (Vincencijeva konferenca), Dečki dom v Ljubljani, Vincentinum, Vincencijeva konferenca v stolni župniji, ubožni slepci Slovenije, Sokol I. Tabor, Sokol II. Višina volil še ni znana in bo še objavljena.

Pogreb blagega pokojnika, ki je še v svoji oporoki pokazal tako darežljivo srce, bo danes iz hiše žalovali na Mestnem trgu 7 na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga bodo položili v rodniško grobnico. Naj mu sveti večna luč in blag mu bodi spomin!

★

Redki so naši trgovci, ki bi dajali s tako polnim rokami za dobrodelne in kulturne namene. Naše kulturne in druge institucije se ne morejo dosti pohvaliti s številnimi dobrotniki, zato je prav, če pokažemo na svetle zglede drugih.

Preteklo leto je praznovala svojo 60. letnico belgrajska trgovska omladina, katere glavna skrb je vzgoja trgovskega naraščaja. Dobili smo obširno knjigo, kjer je popisana vsa njena zgodovina in v njej smo našli seznam dobrotnikov te institucije. V desetine milijonov grede darila posameznikov in ni trgovca, ki se ne bi pred svojo smrtjo spomnil vsaj z večjim zneskom omladine, da ne govorimo o onih, ki so ostali brez polomecev, pa so vse premoženje zapustili v dobrodelne in kulturne namene. Poglejmo belgrajsko univerzo, kako bogata je ravno radi daril srbskih trgovcev. Srbski trgovci so se vedno zavedali, iz kakšnih razmer so prišli in so vedeli, da se za velik del svojega premoženja imajo zahvaliti tudi drugim faktorjem. Mecenstvo je v srbskem narodu pokazalo doslej najlepše rezultate. Zato ne bi bilo prav, da se pustimo osramotiti od Srbov!

Pri nas imamo mnogo gospodarskih družb, ki darujejo že sedaj v splošne namene znatne zneske. Toda, kolikor poznamo njih vodnike in lastnike, bi bili pripravljeni prispevati še mnogo več, če pri nas dobrodelnost ne bi bila tako obdavčena. To je sicer paradokso, toda resnično. Darila in naklonila se pa ne priznavajo kot odbitne postavke in jih štejejo v davčno podlogo ter morajo zanj družbe plačevati davke, ki dosegajo znaten odstotek darovane vsote. To velja za darila, ki niso v neposredni zvezi s poslovanjem podjetja, kar pa se zelo pazljivo zasleduje od davčnih organov in ocenjuje dovolj ozkoarčno. Tako prihajamo do tega, da prepotrebne naše institucije ne dobivajo daril, ki bi jih drugače dobile. Zato je nujno potrebno, da se tozadevni davčni predpisi izpremenijo ali pa, da se vsaj obremenitev zniža. Tako bi imela od tega korist davčna uprava, ki ima sedaj manjše dohodke zaradi omenjenih vzrokov. Še večjo korist pa bi imele od tega dobrodelne, socialne, kulturne, znanstvene, literarne in druge institucije. Vsa dobrodelnost v večjem obsegu pri družbah, ki so zavezane javnemu polaganju računov, bi dobila večji obseg, saj so ravno te družbe v stanu nakloniti v take namene največje zneske.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani

Zahtevajte ceniki

Požari uničili šest domačij

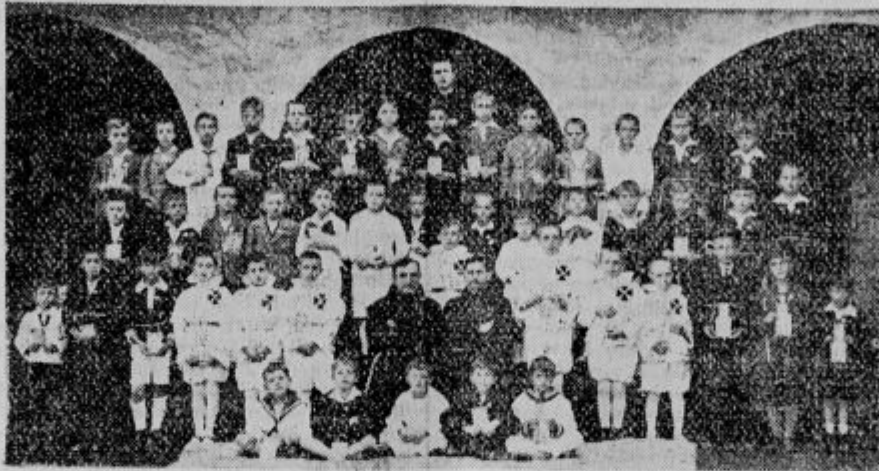
Metlika, 13. junija.

Sinoči ob 9 je nastal v Križevski vasi pri Metliki požar, ki je v eni uri uničil do tal dve domačiji: Pavlovičev in Stelaničev. V naglici so rešili le nekaj pohištva, obleke, živine in prašiče. Drugo je vse pogorelo. Tudi neki mlinar iz Krivoglavice se je nevarno opeknel. Krito je bilo vse s slamo. Škoda je cenjena na 135.000 Din. Ogenj je nastal po neprevidnosti.

Ptuj, 13. junija.

V soboto 11. t. m. popoldne je izbruhnil požar v Braunšvajgu. Goreti je začelo pri posredniku Ferliču; ogenj se je razširil nato na sosednja poslopja, in sicer posostnika Kosirnika, Lize Meglič in Katarine Forstner. Na lice mesta so prihiteli gasilci iz Ptuja, Podove, Gorice in Sv. Jan-

Križarji sv. Frančiška in sestre sv. Klare v Novem mestu

NOVO MESTO, 12. junija.

Danes teden se je vršila v frančiškanski cerkvi v Novem mestu lepa in ginljiva slovesnost. Pred oltar božji je stopila mlada četa dečkov in deklic. Dečki s križi na prsih in prepasani z belimi pasovi, deklice v belih oblačilih. Prednjačilo je sedem dečkov v posebni, popolnoma beli uniformi z velikim križem na prsih (glej sliko). — Kaj pomeni ta četa, ki se je razvrstila pred oltarjem Gospodovim, pred katerega je stopil vsem Novomeščanom zlasti pa mladini dobro poznani in priljubljeni g. p. Krizostom Sekovanič iz Ljubljane ter v ljubkih, navdušenih besedah nagovoril zbrano mladež? — Ta mladina, ti otroci so Križarji. Zveza malih frančiških križarjev in sester sv. Klare, katere se imenuje tudi bratovščina pasu sv. Frančiška. Ta bratovščina ali zveza je popolnoma in strogo cerkvena in verska organizacija ter je za Novo mesto nekaj novega in posebnega. V resnici pa ta bratovščina ni prav nič novega, kajti že leta 1585 je bila ustanovljena v cerkvi sv. Frančiška v Asisiju po papežu Sikstu V. Njeno področje je duhovno

že. Radi pomanjkanje vode pa so imeli pri gašenju požara težko stališče. Imenovanim posostnikom so zgorela tako stanovanjska kakor gospodarska poslopja, ki so bila vsa iz lesa in krita s slamo. Škoda je precejšnja skoraj na 80.000 Din ter je le deloma krita z zavarovalnino. Spet se je pokazala nujna potreba večjih zbirališč za vodo, ki bi bila za slučaj požara pri rokah.

V nedeljo 12. t. m. sta nastala v ptujski okolici zopet dva požara. Ob 3 popoldne je izbruhnil ogenj pri posostniku Skuku v Lancovivsi ter mu uničil stanovanjsko poslopje. Škoda znaša 20.000 Din, zavarovan pa je bil le za 2500 Din.

Tudi v Župečji vasi je v nedeljo gorelo. Ptujski gasilci so odhiteli na pomoč, vendar so se na pol poti vrnil nazaj, ker so domačini med tem ogenj že pogasili.

polje — praktično krščanstvo v pravcu in smislu katoliške akcije, katere zaščitnik je sv. Frančišek. Tudi sedanji papež Pij XI. priporoča to bratovščino v svoji okrožnici z dne 30. aprila 1926 »... zato, da se mladina že v nežni dobi navadi živeti po načinu sv. Frančiška, v duhu ljubezni in miru, katerega svet tako pogreša...« Pri vzgoji današnje mladine je ta bratovščina zares nujno potrebna, zelo koristna in priporočljiva, in mladini naj se nikar ne brani vstopiti vanjo. Saj se mlad človek že itak prehitro lahko pokvari. Tudi prah, ki se je dvignil ob ustanovitvi te bratovščine v Novem mestu, se bo, upamo, kmalu polegel. Ta dan je bilo v to bratovščino sprejetih 47 dečkov in 36 deklic, skupaj 83, kar je za Novo mesto zares presenetljivo število. Vsi otroci so učenci deloma osnovne, deloma meščanske šole ter nižje gimnazije. Otroci so bili vsi navdušeni za novo organizacijo in zelo ginljiv pogled je bil na vrste otrok v cerkvi, ko jih je sprejemal v bratovščino in jih blagoslovil g. p. Krizostom pred oltarjem Omega, ki je rekel: »Pustite male k meni...«

Struga Ljubljanice je oživela

Ljubljana, 11. junija.

Kilometer suhe struge Ljubljanice od št. Petra do Kodeljevega je zadnje dneve izredno oživel. Podjetje »Slograd« je doslej že zaposlilo okrog 130 delavcev in iz struge pod obema vodmatskima mostovima doni daleč naokrog ropotanje pnevmatičnih dlet in brnenje motorjev, ki gonijo kompresorje. Pa tudi v gornjem delu suhe struge za bolnišnico je dosti dela. Po levem bregu, katerega bo treba regulirati in kjer je treba razširiti strugo, teče telefonski in telegrafski vod. Tega sedaj predstavljajo na že regulirani desni breg. Preložiti bodo morali okrog 50 žic. Po levem bregu struge kopljejo delavci skoro v vsej dolžini teren in ga izravnavajo tako, da bodo mogli položiti tračnice za ozkotirno železnico. Na levem bregu, nekako v sredi med starim čevljarškim mostom za bolnišnico in vodmatskima mostovima stoji že pripravljen ogromen kompresor, ki bo dovajal pnevmatičnim dletom komprimirani zrak. Ta še ne obratuje, pač pa dva manjša kompresorja ob vodmatskih mostovih. Najzibavnejše je brez dvoma v stru-

kratkem pa bo prispela še druga lokomotiva in takrat bo obratovalo kar 70 vozčkov oz. malih vagončkov, ki so že pripravljeni. Delavci bodo delali v dveh partijah noč in dan. Vsaka skupina delavcev bo stela približno 200 mož, tako da bo na ta način podjetje »Slograd« dalo lepemu številu brezposelnih dela in zasluzka. Pri sedanjih delih so odkrili tudi zanimivost, da leži v sedaj izsušenem delu struge, nekako od starega čevljarškega mostu za bolnišnico navzdol, še stari tir, ki je ostal v strugi iz leta 1914. Sicer smo vaj vedeli in videli, da je tir ležal v strugi po mestu, nižje doli pa je bila struga vedno tako polna, da tira ni bilo mogoče opaziti. Pred svetovno vojno je desni breg reguliralo in poglobljalo češko gradbeno podjetje Čechovička, in ko je prišla mobilizacija, je seveda delavstvo šlo v vojsko, priprave pa so ostale v strugi. Ta stari tir je ponekod celo dvojen in ima kretnice, vendar najbrž ne bo za nobeno rabo več.

Posebno skrb pa dela sedaj Ljubljančanom Ljubljanica, ki je zastala v reguliranem delu struge

gi v bližini obeh mostov. Tam razbijajo na levem bregu z dleti skale in napeljavajo tir. Skale tudi razstreljujejo, in sicer navadno opoldne in na večer, ko ni tako velikega prometa in tudi ne toliko radovednežev. Razstreljujejo radi varnosti bolj majhne skalnate gmote; kljub temu pa lete skale precej daleč in visoko, dasi jih oblože pred izstreljevanjem še z butalami in vejami, ki nekoliko zadržijo silovitost eksplozije. Začasni tir ozkotirne železnice je že napeljan pod obema mostovima in naprej na levi breg nad mostova, kjer se razcepi in gre nazaj pod obema mostovima, tako da bodo, ko bodo začeli odkopavati breg lahko delali v vsej dolžini. Že do sedaj so položili okrog 1 km dolg tir, ki se vzpenja po desnem bregu in pride za Mladinskim domom na cesto, odkoder gre naprej po bregu in v velikem loku zavije za barakami, ki stoje v nekdanjih gramoznih jamah, katere bodo z izkopom iz Ljubljanice zasuli. Že pri napeljevanju tega tira se je moralo umakniti 6 zaslinih barak.

V ponedeljek bodo začeli z malo lokomotivo in vozički voziti izkopani material iz struge. V

po mestu. Že sedaj je kak občutljiv nos zavohal, da z Ljubljanico ni vse v redu, in to drži, saj je pretekli teden bila struga Ljubljanice od jezua pri Sv. Petru do zatvornice v Trnovem popolnoma odrezana in so se vanjo stekali le kanali z vsemi svojimi dobrotami. To je moralo pač biti, ker je bilo vodno stanje Ljubljanice radi deževja tako visoko, da bi tekla Ljubljanica, če bi odprli zatvornice v Trnovem, čez časni jez pri št. Petru. Sedaj pa je voda že toliko vpadla, da so lahko odprli zatvornice v Trnovem ter teče sedaj vsa brozga, ki se steka v Ljubljanico nad jezum nasproti stari cukrarni sicer počasi, a vendar sigurno nazaj mimo »Spice« v Grubarjev prekop. Jasno je, da bi se bila struga Ljubljanice močno usmrabila, če bi ostalo pri tem. Zato pa bodo strugo vsako noč izpraznili, in sicer takole: sedaj ko je vodno stanje Ljubljanice nekoliko nižje, je razlika med vodnim stanjem Ljubljanice, ki stoji nad zaslinim jezum nasproti cukrarni in gornjim robom zaslinnega jezua okrog 30 cm. Ponoči, in sicer vsako noč, bodo zaprli zatvornice v Grubarjevem prekopu tako, da Ljubljanica ne bo mogla teči naprej,

Do polne veljave pride
naravna lepota in barva
Vaših las, ako redno
negujete lase
s Pixavon-Shampooom

zato bo počasi naraščala in se bo vodna gladina dvignila tako visoko, da bo le še prav malo manjkalo, da ne bi tekla čez zaslini jez. Stala bo torej v vsej strugi Ljubljanice najmanj 30 cm visoka plast vode, ki se je med nočjo natekla. Nato bodo zopet odprli zatvornice v Grubarjevem prekopu in voda bo hitro odtokala naprej in prav tako iz regulirane Ljubljanice struge. Ta vodni val pa bo potegnil za seboj precejšen del broze in umazanije, ki se bo čez dan natekla v strugo. Kadar bo potreba, bodo pa izpustili vso Ljubljanico kar naravnost skozi mesto in čez sedaj izsušeni del struge tako, da bo Ljubljanica odnesla vse, kar se je nabralo na dnu. — Podjetje bo na vsak način pazilo, da bodo te neugodnosti čim manjše. Prepričani smo, da bo na ta način tudi dobro rešen problem čiščenja struge, ki bi poleg smrdu lahko povzročil še kake bolezni.

Izjava mestnega fizika g. dr. Rusa

Ljubljana, 13. junija.

Zaradi neznosnega vonja, ki prihaja iz zajezene struge Ljubljanice, smo se obrnili na g. mestnega fizika dr. Mavricija Rusa, ki nam je dal naslednjo izjavo: »Vonj iz Ljubljanice je zlo, ki ga morajo Ljubljančani za nekaj časa, dokler trajajo regulacijska dela, pač potrpeti. Ljubljanica mora biti zajezena, sicer ni mogoče del nadaljevati. Niso samo fekalije, ki se zbirajo v strugi in ki povzročajo takšen vonj, temveč tudi vse tisto, kar se je v strugi v teku dolgih let nabralo, vsa plesen in truhoba, ki se je sedaj dvignila. Da pa se prepreči še nadaljnji neprijetni vonj in da se Ljubljanica vsaj malo izsuši, bodo Ljubljanice danes odprli, tako da bo vsa ta nesnaga odtokala. V strugo bo v Trnovem izpuščena tudi čista Ljubljanica, tako da bo struga izpraznjena in bo neznosni vonj odstranjen. Že jutri izgine torej ta nesnaga iz struge. Seveda se bodo potem zopet zbirale fekalije in drugo v strugi in bomo pač morali od časa do časa zopet očistiti strugo. Kakšne nevarnosti epidemij v Ljubljani ni, ker so vse epidemične bolezni pojenjale. Tudi delavcem, ki delajo v strugi, je s posebnimi in vidnimi napisi strogo naročeno, da si morajo pred vsako jedjo — kar je sicer samo ob sebi umetno — dobro roke umiti, prav tako tudi delovodjem in drugim, ki so zaposleni v strugi. Upam, da je storjeno vse, da zdravje Ljubljančanov, ki je bilo vedno ugodno, tudi sedaj ni ogroženo.«

Obljuba g. fizika se je izpolnila že popoldne in nesnaga se je popoldne že odtokala.

Izpred drž. sodišča

Belgrad, 12. junija.

Včeraj zjutraj so pripeljali policijski agenti iz Ljubljane v posebnem vagonu brzovlaka v preiskovalne zapore državnega sodišča: bivša državna poslanca Janeza Brodarja in Janeza Strojca, bivšega oblastnega poslanca Antona Umnika, posestnika Jerneja Vombargarja, župnika v Kranju Matijo Škrbca, misijonarja Josipa Godina, kaplana v Komendi Ivana Platišo in kaplana v Dolu pri Ljubljani Josipa Hostnika. Navedeni gospodje so v preiskavi zaradi znanih dogodkov zadnjega časa. Preiskava proti njim je bila v glavnem zaključena že v Ljubljani, vendar pa jih bo državno sodišče ponovno zaslišalo. Kdaj se bo vršila razprava, se še ne ve.

Smrtni padec z bukve

Sv. Jurij pod Kumom, 12. junija.

Posednik Franc Brinovec iz vasi Jesenove ravani, ki je oddaljena četr ure od Sv. Jurja, je šel te dni popoldne okrog petih v gozd obsekavat bukve za stelo. Ker se dolgo časa ni vrnil domov, je njegova hči rekla svojemu sinu, naj gre pogledat za očetom. Fant pa ni šel, ker je mislil, da je oče šel v goro v svojo zidnico, kjer je večkrat ostal čez noč. Ko oče do 11 ni bilo domov, ga je fant le šel iskat. Vzel je svetilko in preiskal velik del hoste, pa ga ni našel. Ko se je drugo jutro začelo svitati, je fant ponovno šel iskat očeta. Kmalu ga je našel — toda mrtvega. Brinovec je že obsekaval dve bukvi, tretjo pa je napol. Očividno je padel z drevesa in nato strmoglavil kakih 30 m globoko v strugo. Pokojni Brinovec — star je bil 76 let — je bil zelo dobrega srca in zato splošno priljubljen. To je pokazal tudi pogreb, katerega se je udeležilo izredno veliko število ljudi. Naj mu sveti večna luč!

Ljubljana

Znižali smo cene vsem oblačilom Oglejte si zalogo!

J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

Štiri družine iz Vestfalije

Ljubljana, 13. junija.

Ponovno smo morali že poročati o brezposelnih iz Vestfalije, ki so jih nemške oblasti izgnale iz Vestfalije nazaj v domovino. Te dni je zopet prišla v Ljubljano skupina takih bednih, revnih izseljencev. Obmejni komisariat na Jesenicah je telefoniral izseljenskemu komisariatu g. ravnatelju Finku, da so dospeli na Jesenice štiri družine naših izseljencev, ki so povsem brez sredstev in ki jih bo treba odpraviti v domače kraje. Izseljenski komisar se je za pomoč obrnil na ravnatelja mestnega socialnega urada g. Cluho, ki je z njemu lastno dobrosočustvo ukrenil vse potrebno za dostojen sprejem izgnanih izseljencev. Ko so prišli izseljenci v Ljubljano, so povedali, da že dva dneva niso nič krogga jedli. Mestni ječar Jezovšek jim je takoj preskrbel kompletno kosilo, ki so ga ubogi ljudje s slastjo pojedli. Izseljenci so pa imeli le malo časa. Opoldne so prišli, z vlakom čez poldrugo uro pa so morali že dalje, ker je bilo v Ljubljani nerodno zaradi prenočišč. Zato so imeli ravnatelj g. Fink, uslužbenec socialnega urada g. Ostere in mestni ječar g. Jezovšek dela čez glavo, da so vsem preskrbeli potrebne hitine, kosilo in tudi vse lepo popisali, kakor je potrebno. Vendar pa, ker je šlo za naše ljudi, ki so se po dolgih letih vrhili v domovino, so se res zelo potrudili.

Bile so to štiri družine. Prva družina je štela z očetom in materjo ter otroci šest članov in je bila iz Hrastnika, druga družina je štela sedem članov in je odšla v Sibenik, tretja družina, ki je prav tako odšla v Sibenik, je štela pet članov, četrta družina, ki je štela šest članov, je odpotovala v Zagreb. S seboj so imeli mnogo prtljage, kakor poslejšine, obleke in celo pohištva. Ljubljanski gospodje so sami pomagali nakladati prtljago v vagon. Denarja pa ni imela niti ena družina nič, ker so ljudje pač vse svoje prihranke že porabili. Tako je usoda teh trpinov, ki so dali svoje najboljšje stvari, da se morajo praznih rok vrniti v domovino.

Isti dan, ko so odpravili te štiri družine, je imela odgonska postaja še drugo delo. Odpravila je dve ciganski družini, skupno osem oseb, v pristojni kraj, to je v St. Vid pri Stični in v Zagreb.

Reveščina, ki je razpela svojo mrežo po vsem svetu, daje sedaj mestnemu socialnemu uradu in odgonski postaji mnogo bridkega dela in skrbi.

KAVA dnevno sveža pri
LEGAJ, Miklošičeva c. 18
specerija, delikatesa, zajutrkov

Resnična zgodba z velesejma

Ljubljana, 13. junija.

Ta zgodba ni izmišljena, temveč je prav tako resna zgodba na sedanjem velesejmu, čeprav izgleda, da si jo je izmišljal navihani šalijev.

Na velesejmu je razstavila svoje plinske aparate in peči tudi mestna plinarica ljubljanska. Prihajale so gospodinjice in njihovi možje, ogledovali so aparate, žene so hvalile lepo blago, možje pa so vsi vihali nosove nad cenami, kakor pač povsod na velesejmu, kjer so se žene navduševale, možje so pa imeli dolžnost poravnati račune. Med ogledovalci je bil pri oddelku mestne plinarne tudi starejši človek. Malo kmečko je res izgledal, no, pa tudi v mestu se dobe taki, in še prav soliden vtis gospodarjev napravilo na človeka. Mož se je pričel zanimati za aparate in povpraševal prijazno gospodinjico od plinarne po ceni tega in onega aparata. Plinska peč se mu je zdela malce predraga, a mož je takoj pokazal, kako rad bi jo kupil. Prišel se je pogajati za ceno in glihati, boljše kakor vsak Ribničan. Gospodinja je malce popuščala, pa ne preveč, samo toliko procentov je popustila, kolikor ji je bilo predpisano. »Boste takoj plačali?« je vprašala. »Takoj, zato mi pa še nekoliko zbijte cenot!« Gospodinja je popustila še za blagajniški skonto. Cena je bila dognana. Gospodinja in mož sta si krepko udarila v roko, češ, da je kupčija sklenjena. Tedaj je gospodinja, vesela ene ugodne kupčije, vzel, zapisala naslov moža. Pri imenu se ni ustavila, samo tam, ko ji je mož povedal, da naj dostavi plinsko peč v Zaplano nad Vrhniko, je začudeno pogledala. Nekaj se ji ni ujemalo. Tako daleč pa še nikoli niso prodali peči. »Pa imate v Zaplani plin?« je vprašala moža. »Mi ga boste pa v vrelah pošiljali?« se je mož nasmehnil, še enkrat stisnil strmeči gospodinjici roko in odšel v drug paviljon.

● Pogreba gospoda R. Kollmanna, ki bo danes popoldne ob štirih izpred hiše žalosti Mestni trg 7, se udeležijo tudi Vincencijeva družba in vabi vse gospode delavne člane ljublj. konference, da se jim številneje udeležijo žalnega spreveda.

● Peči ljubljane se zberejo danes ob 3/4 na Mestnem trgu št. 7 k pogrebu blagopokojnega gosp. Roberta Kollmanna.

● Prosvečno društvo v Trnovem proslavi v soboto 18. jun. in v nedeljo 19. jun. 25-letnico svojega plodnostnega dela med prebivalstvom trnovske župnije. Bogat spored proslave obeta nuditi prijateljem požrivalnih trnovskih delavcev obilo užitka pa tudi zabave. Na predvečer v soboto, 18. junija bo ob osmih koncerti gošč »Sloga«. Ob pol 9 pa uprizorijo na prostem na obširnem dvorišču društvenega doma v Karunovi ulici 14 društveni igralci učinkovito Finčgarjevo ljudsko igrano »Naša krta«. Na dan proslave same v nedeljo 19. junija bo ob 6 zjutraj v trnovski župni cerkvi služba božja za umrle duševnike. Ob 10 popoldne se zbere društveno članstvo na jubilejnim obnem zboru. Ob 11 dop. pa bo koncertirala »Sloga« pred trnovsko cerkvijo. Popoldne bo ob 4 na dvorišču društvenega doma najprej preskrbljeno za duševni užitek z lepim sporedom slavnostne akademije, nato pa se bo razvila ljudska zabava z najraznovrstnejšimi vabami. Trnovčani pričakujejo, da bodo mogli ob slavnostnih dneh pozdraviti goste vse svoje številne prijatelje iz Ljubljane in okolice.

● Cerkev sv. Kristofa v Ljubljani bo v kratkem povečala. Zato bodo morali vsi spomeniki z grobov za cerkvijo premakniti. Lastniki nagrobnih spomenikov teh grobov imajo do 30. junija čas, da jih odstranijo in da poskrbe za te svoje grobove. Po 30. juniju, ko se bo začelo delo povečanja, jih bo odstranilo podpisano društvo, ako bi jih lastniki ne. Prosimo vse, da se takoj zgledajo v pisarni duhovniškega urada na Dunajski cesti št. 52 med 9 in 10 dop. ali 5 in 7 zvečer. — Društvo za zidavo cerkve sv. Cirila in Metoda pri Sv. Kristofu v Ljubljani.

● Počitniške kolonije zveze borcev in strazark. 3. prihodnjega meseca prične fantovsko taborenje. Torej le še malo časa je za premišljevanje. Ker je verjetno, da bo v drugi polovici tega meseca prišlo mnogo prijav, števalo pa ni neomejeno, pišite takoj po prospektu na Ravnateljstvo ZBS, Ljubljana, Posavskega ulica 9.

● Razglas. Pošto ravnateljstvo v Ljubljani razpisuje pismeno licitacijo za nabavo 682 parov čevljev. Licitacija bo 1. julija t. l. ob enajstih v pisarni ekonomskega oddelka poštne ravnateljstva v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2.

● Novih stojnic ne dovolijo. Na mestni magistrat prihajajo še vedno nove prošnje za razne stojnice na živilskem trgu, največ za branjarije sadja in zelenjave. Mestno tržno nadzorstvo pa lake prošnje odločno odklanja, ker je trg že prenapolnjen, število branjev pa čez in čez zadostuje za ljubljansko prebivalstvo. Tudi bi preveliko število branjev povzročilo le draginjo, ker bi vsaka hotela pri malem izkupičku pač nekaj zaslužiti.

● Znižani dohodki in konzum. Občutno znižane plače in dohodki državnim in drugim javnim in zasebnim nastavljenjem se poznajo občutno tudi na ljubljanskem trgu. Konzum sočivja je nazadnje zadnja dva tedna skoraj za 30%, konzum mesa pa skoraj še bolj. Družine so pač prisiljene v še večje varčevanje in ker ne morejo več varčevati drugje, varčujejo tudi že v železodu. Zaradi znižanja dohodkov je torej zopet udarjen naš kmet, glavni producent živil. — Na drugi strani pa zaradi slabega povpraševanja in močne ponudbe cene sočivju stalno padajo, pač pa se drži krepko cena mesa, ker kmetje ne prodajajo več živine za tako slepo ceno, kakor so jo spomladini in pozimi.

● Kontrola živil na trgu. Poročali smo, da je uvedlo mestno tržno nadzorstvo letos ostrejšo kontrolo mleka, namenjenega za ljubljanski konzum. Vzorec suniljivega mleka jemljejo letos kar pri mitnicah in jih dajejo potem v preiskavo državnemu higijskemu zavodu. Letos so skupno odvzeli na mestnih mitnicah 187 vzorcev mleka, od katerih je bilo 153 preiskanih. Med temi je bilo 47 vzorcev slabega mleka, torej razmeroma malo. 34 vzorcev pa še ni bilo preiskanih. Smetane je bilo odvzetih 14 vzorcev in preiskava je ugotovila 3 slabe vzorce. Masla je bilo odvzetih 6 vzorcev, ki so bili vsi dobri, mlečnega praška 1 vzorec, ki je bil dober, kakava 2 vzorca, prav tako oba dobra. Začimbe je bilo odvzetih 12 vzorcev, ki so bili vsi dobri, ocvirkov 1 vzorec, ki je bil slab, moke 1 vzorec, ki je bil dober, malinovec 1 vzorec, prav tako dober, kisa 2 vzorca, ki sta tudi bila oba dobra. Živila, ki jih konzumiramo ljubljanci so torej skoraj vsa v ugodnem stanju.

● Pogreb prtljkavega artista Veljkovića. Pogreb, kakor ga morda že dolgo nismo videli v Ljubljani, se je vršil večeraj popoldne iz mrtnišnice splošne bolnišnice. V soboto namreč je v bolnišnici umrl artist Vladimir Veljković, ki je bil visok samo 60 cm in ki je dospel na ljubljanski velesojem, hotel tu nekaj zaslužiti s svojo malo postavjo. Pogreba so se udeležili vsi pokojnikovi stanovski tovariši, ki se trenutno mude v našem mestu, k pogrebu pa je prihitela tudi velika množica občinstva, ki ga je privabila sveda radovednost. Pokojnik je bil v beli krsti, ki pa je bila še nekoliko prevelika. Preden so krsto zaprli, so pokojnika, ki je bil oblečen v frak in cilindar, še enkrat fotografirali, njegovo družico, nekoliko visjio Kate pa je nekdo dvignil, da se je mogla posloviti od pokojnika. V sprevodu je šla cirkuska godba na deset glasbil, tem temi godbeniki so bili tudi trije cigani. Godba je igrala prav ginjaivo. Mala Kati sveda ni mogla iti peš, temveč se je peljala z avtom za krsto. Občinstvo se je razšlo po večini že pred prelazom, stanovski tovariši pa so krsto spremili do pokopališča. Pokojnik je bil pravoslavne vere in je verske ceremonije opravil prota Budimir Gjorgjevič. Na grobu so tovariši pokojnika še enkrat zaklicali »Zbogom Vlado« in grob se je zagrnul.

● Nočno službo imata danes lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9.

— Napetost, nepravilno vrelje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« grenčico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presenetljive uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Naročajte 'Slovenca'!

Kulturni obzornik

»PRODANA NEVESTA« NA PROSTEM

Sprememba veseli človeka. Tudi neprestanega poslušanja raznih oper v istem prostoru, na istem odru, se naveličamo, če ni stvar posebnega privlačnega. Zadnjo soboto in nedeljo je pa naša gledališka uprava poskrbela za prijetno izpremembo. Po lanskem zgledu, ko so na prostem igrali »Gorenjskega slavka«, so uprizorili letos v Tivolskem parku Smetanovo »Prodano nevesto«. Otroško igrišče za Tivoljskim gradom je kot nalašč za take prireditve: lep, s peskom nasut »parter« z naravnimi »balconi« in »galerijami«. Dobro bi bilo, ko bodo igrisče na novo posipali, da ga z zadaj nekoliko dvignejo; zdi se da visi nekoliko nazaj. Potem bodo tudi začeli gledalci v »parterju« dobro videti in bo odpadlo neprestano vstajanje. Predstava se je popolnoma posrečila. Ne bom našteval imen vseh 15 glavnih igralcev in igralk, ki so nastopili in vsi svoje vloge izbornostno rešili. Omenim samo Kecal, ki ga je izvrstno podal g. Križaj.

Neizogibno je, da v odprtem prostoru glasba in petje nekoliko trpita in se mnoge finese izgubijo. Zato je pa režiser g. O. Šest poslušalce bogato odškodoval s tisoč duhovitimi domisleki, ki jih sicer na odru ni mogoče izvesti. Ze gibanje na odprtem prostoru nudi igralcu čisto drugačnej možnosti kot na odru, kjer je treba vsak korak točno preračunati. Zato je Vasek brez skrbi zlezal na pristno drevo in s pomilovanjem mislil na Rusalko, ki mora čepeti na obtesanem stromu. Kecal se je kot pravi mešetar pripeljal z resničnim konjčkom. Vasek ni neženarjal na balinali na mehki pesku kot so to vajeni na gostilniškem vrtu. Tudi Gasperček je postavil svojo budo in razkazoval strmečemu občinstvu svoje čarovnije. Balet

Maribor

□ Odhod otrok na Počitniški dom na Pohorju. V nedeljo je odšla prva skupina 70 otrok pod vodstvom upravnika Dečjega doma Dimnika na Počitniški dom v Smartnem na Pohorju. Druga skupina, ki bo štela 130 otrok, ki bodo deloma namenjeni že v povečanem poslopu Počitniškega doma, dogotovljenega v predvidoma dveh tednih, bo odšla dne 11. julija. Novost in veselje za otroke bo med drugim letos tudi kopalni bazen, ki se sedaj dovršuje ter bo koncem tedna že pripravljen, da sprejme mlade kopalce. Stranke, ki nameravajo oddati svoje otroke z drugo skupino na lastne stroške, se opozarjajo, da jih nemudoma prijavijo, ker je za to skupino razpoložljivih razmeroma še malo mest. Tretja skupina bo odšla 11. avgusta.

□ Iz poštne službe. Poštni uradnik Ivo Jamnik je premeščen iz tukajšnje kolodvorske pošte h glavni.

□ Izlet mariborskih veslačev. Preteklo nedeljo so priredili mariborski veslači izlet do Ormoža, ki je nad vse lepo uspel. Izleta se je udeležila iz Maribora flotilja 11 čolnov, kateri sta se pridružila 2 kajaka iz Ruš. Plutječi so priredili na Dravi časten sprejem ter se priključili nadaljnji vožnji do Ormoža, kamor so prispeli čolnarji popoldne okrog 4. ure. Iz Ormoža je sledil povratek nazaj v Maribor z vlakom. Uspeši izlet je znatnega pomena za napredek veslaškega sporta v obravnavanih mestih.

□ Tekma mariborskih frizerjev. Zanimiva tekma, o kateri smo že večeraj delno poročali, se je vršila v Gambinovi dvorani. Tekma je tvorila zaključek frizerskega strokovnega tečaja ter je pokazala, da se morejo mariborski frizerji po pravici postaviti ob bok kolegom iz drugih večjih mest, kar so morali s priznanjem ugotoviti delegati strokovnjaki iz Zagreba, Ljubljane in Celja, ki so se nahajali v razsodišču. Za tekmo, kakor tudi za sledečo zabavno prireditev je vladalo mnogo zanimanja ter je bil obisk odličen. Med drugimi so prisostvovali prireditvi mestni podžupan Rudolf Golouh, obrtni nadzornik g. Založnik, dalje predstavniki obrtnišva itd. Prvo nagrado v tekmovalnem damskem friziranju si je pridobil Drago Dobocič, pomočnik v salonu Dobaj; zlat prstan mu je bil prisojen kot darilo. Druga nagrada — srebrna cigaretna doza — je bila podeljena pomočniku salona Gjurin Francu Knezu. Tretji odlikovanec je bil Herman Dreksler iz Salona Mareš ter je dobil za darilo škarje za onduliranje. Po tekmi se je vršila animirana in prijetna prosta zabava.

□ Mrtvaški zvoni. V Studeneli je umrla večeraj na Aleksandrovi cesti 56 vdova višjega paznika Franciška Ress. Pogreb blagopokojne bo jutri ob 5 popoldne na pokopališču v Studeneli. — Na Pobrežju v Cankarjevi ulici 4 je pobrala smrt preživetkarico Marjeto Pirš. Pogreb blage pokojnice bo danes ob 4 na magdalensko pokopališče. V splošni bolnišnici je bil podlegel zavratni boleznj posestniški sin Pavel Boruta. Pokopali ga bodo danes popoldne ob pol 5 na magdalenskem pokopališču. — Svetila pokojnikom večna luč, žalujočim pa naše iskreno sožalje.

□ Peka brez masti. Okusno in lahko prebavljivo je meso, ki se peče v plinskem pečniku. Dokaz o tem kakor tudi o praktični kuhi s plinom s posebnim ozirom na štednjo bo doprinesla mariborskim gospodinjam že dobro znana gospodinja Erika Pergova iz Dunaja-Karlsruhe dne 15. junija popoldne ob petih in dne 16. junija ob 8 zvečer obraket v obdnicni deklishe meščanske šole v Cankarjevi ulici. Vstop prost.

□ Poravnave. V poravnavi se nahaja trdka Rojs Karol, posestnik in zidarstvi mojster iz Ormoža. Poravnalni narok je 9. julija, terjatve je prijavilo do 4. julija. Ponuja 40% v treh enakih obrokih. — Končana so naslednja poravnalna postopenja: Füllekrus Apolonija, trgovka v Mariboru; dosežena 40% kvota. — Jegličs Karol, trgovec z mešanim blagom v Novi vasi pri Mariboru; dosežena 40% kvota, plačljiva v 10 enakih mesečnih obrokih. — Robič Walfrid, trgovec, Pekre, Konkurz se smatra za odpravljen, ker je masa razdeljena. — Trautman Mirko, trgovec v Murski Soboti; poravnalna postopenja se izreka za končano.

□ Veleposestva ginejo. Eno za drugim ginejo veleposestva mariborske okolice, ki so še pred leti prevladovala. Obrati se ne izplačajo, ker so pridelki brez cene, drže se le še nekateri, katerih lastniki so se spretno prilagodili novim tržnim razmeram. V Mariboru se sedaj mnogim govori o nameravani parcelaciji veleposestva na desnem bregu Drave, ki je bilo dolga leta v rokah znane patrijske rodbine.

□ Smrt na brivskem stolu. Večeraj popoldne se je vršil ob številni udeležbi prijateljev in znancev pogreb blagopokojnega vpokojenega pisarniškega pristava in hišnega posestnika Franca Muske. Pokojnega je zadela nagla smrt od kapi v brivnici v trenutku, ko ga je hotel brivce obriti. Musek je prišel v soboto v brivnico Weiss na Radvanjski cesti, sedel na brivski stol in brivce ga je namilil po obrazu, ko se je naenkrat krčevito stresel in onemnil. Zadela ga je nepričakovano možganska kap in na posledica je izdihnil. Ne nadna in nepričakovana smrt priljubljenega moža

je povzročila v celem mestnem predelu razburjenje in dala povod izrazom sočutja, ki se je pokazalo zlasti na večerajšnjem pogrebu.

□ Huda nesreča veleindustrijalca. Veleindustrijalec Valter Vošnjak iz Šoštanjja se je hudo ponesrečil pri jahanju. Pri padcu s konja si je zlomil levo nogo v podkolenu. V nedeljo so pripeljali ponesrečenega v Maribor, od koder ga je prepeljal mariborski rešilni oddelke s svojim avtomobilom v Gradec v sanatorij.

□ »Železni kralj« in njegovi pomagači pred sodniki. Ernst List, 33 letni slikarski mojster je v Mariboru popularna osebnost. Znan je po svojih svoječasni javnih nastopih kot »Kralj železa«, ko je zviljal železne palice ter kazal svojo velike telesno moč, še bolj znan pa je po svojih številnih izgredih, katere je često povzročal po javnih lokalih ter imel radi njih pogoste posle s policijo. Nihče pa ni sumil v Mariboru, da se skriva v njegovi osebi tudi opasen vlomilec, ki ima na vesti drzne večje vleme. Lansko leto so se pričele pojavljati v skladišču tvrdke Kemindustrija v Einspielerjevi ulici tatvine raznih kemičnih izdelkov, kot so oljate barve, firneži itd. Lastnik tvrdke Goleš tatvin dolgo ni opazil, ker je skladišče zelo obsežno, dokler ni zmanjkalo parkrat v pisarni tudi manjših svot v gotovini. Polcija je nato uvedla preiskavo ter dognala, da je vlomil nekajkrat v skladišče bivši slikarski pomočnik mojstra Lista Franc Bedenik, ki je nato izpovedal, da je prodal ukradene predmete Listu. Na ta način so prišli potem na sled tudi »kralju železa«, katerega so sicer že dolgo sumili nepoštenih dejanj. List je priznal številne vleme, istotako tudi njegov učenec Fric Gojčnik, s katerim sta se skupno vtihotapljala v skladišče skoli okno ter nato nakradeno blago vozila domov v vozičku. Blago je potem List uporabljal v svoji obrti. Obtožnica naštevava večje število vlomov v isto skladišče, ki so prizadeli lastniku okrog 30.000 Din škode. List in njegova pajdaša so vleme priznali, imeli pa so pri rokah vse polno izgovorov, s katerimi so pa po večini drug drugega obremenjevali. — Razpravo proti čednim ptičkom je vodil vs. dr. Tombak, prisednika pa sta bila dr. Cemer in Kolšek. Obtožbo pa je zastopal državni pravdnik Sever. Bedenik ni prišel na razpravo, ker je moral med časom preiskave k vojakom ter se bo postopanje proti njemu vršilo, ko odsluži svoj rok. Pač pa je padla sodba proti Listu in njegovemu učencu. Mojster List je dobil 3 leta in pol robij, 300 Din denarne kazni in 5 letno izgubo časti; učenec je odnesel samo eno leto strogega zapor, ker pa je bil že svoječasno obsojen radi tatvin na 6 mesecev bo moral sedaj odsedeti vse skupaj.

□ Budočega tasta zaklal. Kraj Jelovec pri Kamnici je znan po žalostnih krvavih zločinah, ki so se odigravali v zadnjih letih. Dne 5. maja je prebivalce zopet prestrašila vest o novem krvavem dogodku, ki se je pripetil na stanovanju posestnika Odra med starih posestnikom in njegovim podnajemnikom in bodočim zetom, Jožefom T. Večeraj se je T. zagovarjal pred sodniki radi uboja starega Odra. Obtožnica opisuje dogodek in njegove vzroke sledeče: Obtoženi T. je stanoval pri Odru, hodil pa je na delo na žago podjetnika Magerla. T. se je počutil pri Odrovih čisto domačega, zlasti pa se je razumel z mlajšo hčerko, s katero je kmalu navezal ljubavne odnose, ki niso ostali brez posledice. Oče od dekleta je stvar opazil ter večkrat očital Jožetu T., da je zlorabil zaupanje družine. Vendar so se nekoliko pomirili, ker so Odrovi upali, da bo Tomažič deklico poročil. Dne 5. maja pa je prišlo med starih Odro in Jožefom T. na domu zopet do prepira pri večerji. Odr mu je jel zopet očitali pregreho, kar je poslednega spravilo tako v divjost, da je pograbil na mizi ležeč nož za rezanje kruha ter ga zasadel Odru v srce. V par minutah je Odr izdihnil. T. pa se je izgubil iz hiše v temo. — Pred sodniki se je skušal obtoženec izgovarjati s silobranom, češ, da je pokojni zamahnil proti njemu z vrčem. Vendar okolnosti izključujejo silobran. Obtoženec je bil obsojen na 5 let strogega zapor.

□ Ljudska samopomoč v Mariboru naznanja vsemu enjenemu občinstvu, da uraduje od 15. junija do 15. septembra 1932 samo od pol 8 zjutraj pa do pol 2 popoldne.

Ptuj

Vinski lepaki. Mestni magistrat razglašja: Po točki 4 in 14 vinskega zakona mora biti lepak »izvleček iz vinskega zakona« nabit na vidnem mestu v vseh obratovalnicah, vinskih kletah in na mestih, kjer se proizvajajo in točijo odnosno prodajajo vino in druge proizvode, ki spadajo pod zakon o vinu. Da bo tej dolžbi zadoščeno, se pozivajo vsi prizadeti, da najkasneje do konca junija t. l. nabavijo navedeni lepak, oziroma se prijavijo pri mestnem magistratu radi nabave. Proti zamudnikom se bo kazensko postopalo.

se je do mile volje naplesal, da je pesek frčal izpod nog. In še pravi pravcati cirkus z vsemi pritlikavci se je z »godbo« na delu pripeljal pred presečne gledalce, da smo kar pozabili na opero in gledali cirkusko predstavo, n eda bi bilo treba za to še posebej kaj plačati. Skratka: gledalci so bili veseli, navdušeni in zadovoljni, igralci in uprava pa gotovo tudi. Drugič še kaj takega!

SIMFONICNI KONCERT OB PRILIKI 50-LETNICE SLOVENSKEGA ZUPANOVANJA V LJUBLJANI

Pred nekaj dnevi je minilo ravno 50 let, kar ima Ljubljana slovenskega župana. Ta jubilej je proslavilo naše stolno mesto s simfoničnim koncertom. Orkester, sestavljen iz članov opernega orkestra in orkestralnega društva Glasbene Matice, je dirigiral gg. L. M. Škerjanec. Najprej so odigrali Škerjančevu Slavnostno uverturo. Zatem je povzel besedo sedanjí ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc. V svojem govoru je najprej poudaril pomen Ljubljane v zgodovinskem razvoju, nato pa orisal žalostno stanje slovenstva pred 50 leti; inteligenca se je odtujila svojemu narodu, zato so imeli germanizatorji lahko delo; mali človek je bil tisti, ki se je najprej zavedal in prinesel rešitev. Kmet in delavec, dva najboljša tlačena stanova, sta se organizirala, se uprla nasilju in izvojevala zmago in svobodo ter dala slovenski videz našemu stolnemu mestu. Zmaga pa še ni bila popolna, kajti šele 35 let sme vibrati na magistratu naša trobojnica in sme tam naš človek govoriti v svojem jeziku. In še celo ob vstopu v svetovno vojno smo bili tako zapostavljeni, da nismo imeli niti ene slovenske srednje šole. Ta trditve bo pač veljala samo za Ljubljano kot tak. V informacijo vsem, ki tega še ne vedo, na moramo povedati, da imamo že 27 let slovensko srednjo šolo. Je to sedanja škof. klasična gimnazija v St. Vidu nad Ljubljano, ki jo je ustanovil l. 1905 knežof dr. A. B. Jeglič.

Prvi maturanti so izšli iz te gimnazije l. 1913, torej že eno leto pred svetovno vojno. Da pa stoji prva slovenska gimnazija v St. Vidu in ne v Ljubljani, je zasloga tedaj odločujočih činiteljev, med nje spada tudi tedanji slovenski občinski svet v Ljubljani, ki so iz neumljivih razlogov napeli vse sile, da onemogočijo ustanovitev slovenske gimnazije v Ljubljani. Omenim še, da smo po zaslugi te gimnazije dobili tudi celo vrsto slovenskih učbenikov, brez katerih bi bilo poslovenjenje ostalih gimnazij ob prevratu praktično skoraj nemogoče.

Za govorom g. župana je orkester izvajal celo vrsto izključno slovenskih orkestralnih del. Večino smo jih že čuli na pravkar minulem glasbenem festivalu. To so razen že omenjenega Škerjančeve uverture trije stavki iz Osterčeve Suite, Bravničarjev Slavicus hymnus in Škerjančeva Simfonia v enem stavku. Polem smo pa čuli še dva stavka iz Adamičevih Ljubljanskih akvarelov za godalni orkester in od istega skadatelja stavek »Mož z medvedom« iz suite »Z moje mladosti« in Scherzo za veliki orkester. Iz Santlove Male suite so pa igrali tri stavke. Gospa Pavla Lovsetova je pa zapela s spremljevanjem orkestra Lajovčevu Begunko pri zibel. Pavčičevo Uspavanko in Mehurček in tako spored prijetno počivila. Instrumentiral je te pesmi L. M. Škerjanec. Pri Bravničarjevem himnu je bilo novo to, da so matične pevke, 20 po številu, na koncu, ko prinese orkester koral v celoti, iztega tudi zraven peke. Čudimo se, da niso prišli na to misel ob festivalu, ko so imeli itak cel matični zbor v dvorani. Uspeh bi bil kolosalen. Tako je pa to majhno število kar utonilo v orkestra in večkrat pri najboljši volji nismo mogli razbrati ali pojejo ali ne. Toda misel je bila dobra; ta način izvajanja je za ta himen edino primeren in naj postane znaneprij obvezen. Spored je bil bogat, zanimiv, dobro izvajen, le žal, da je koncert gleda slabega obiska, skoraj gotovo dosegel rekord med letošnjimi glasbenimi prireditvami.

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 14. junija: Bazilij, cerkveni učenik; Elizej, prerok.

Novi grobovi

† V Zelenikih je umrl včeraj gospod Jakob Dermota, industrijalet, brat pokojnega dr. Antona Dermote, odvetnika in pisatelja v Tretu. Pokopali ga bodo danes popoldne ob 5. Blag mu spomin! Zaljubljeni naša iskreno sožalje!

† Na Bledu je umrl g. Jakob Peternel, hotelir in posestnik. Pokojni je bil dolgo vrsto let blejski župan. Pogreb bo danes ob 8 pop. Svetila mu vočna luč! Zaljubljeni naša iskreno sožalje!

Osebnosti

— Finančni direktor g. dr. Povalec je 13. t. m. nastopil svoj redni letni odmor. Nadomestuje ga pomočnik fin. direktorja gosp. Spindler Martin, ki sprejema stranke vsak delavnik od 10 do 11.

Ostale vesti

— Kn. skol. dijaško semenišče v Mariboru prosi vse gg. župnike lavantijske škofije, da opozorijo starše, kateri nameravajo dati v jeseni svoje sinove v I. razred klasične gimnazije v Mariboru in obenem prošiti za sprejem v dij. semenišče, da se je treba letos prijaviti že pred 23. junijem pri gimn. ravnateljstvu. Do tega dne bo gimnazijsko ravnateljstvo sprejemalo prošnje za prijem v sprejemnem izpitu. Prošnja, pisana na beli polt, mora biti kolkovana s 5 Din, priložen mora biti krstni list in zadnje šolsko izpričevilo. Sprejemni izpiti bodo 25. t. m. od 9 dalje iz slovj. jezika ustmeno in pismeno, iz matematike samo ustmeno. — Iz slovenske se bo zahtevalo pravilno pisanje diktata, razloženo čitanje, pri katerem bo moral učenec pokazati tudi popolno razumevanje vsebine, poznati mora vse vrste besed in znati mora razčleniti prosti stavek, poleg tega mora znati še kako pesem na pamet. — Iz matematike se bo zahtevalo pisanje celih števil do 100.000, 4 osnovne računске operacije, metrske in denarne mere, poštevanka in 4 načini računanja z večjimi števili.

— Učence, ki bodo dobro dovršili sprejemni izpit, bo vpisalo gimn. ravnateljstvo v I. razr. šol. leta 1932-33 v začetku meseca septembra, ko bo ministrstvo določilo število učencev. — V jeseni sprejemnih izpitov ne bo. Tisti starši, ki nameravajo prošiti za sprejem svojih sinov v dijaško semenišče, naj se po dobro opravljenem sprejemnem izpitu predstavijo osebnostno s svojimi sinovi pri ravnateljstvu dij. semenišča, kjer bodo dobili nadaljnja navodila.

— Misijonski dnevi in akademski misijonski tečaj, ki bi se imeli vršiti v dnevih 27. do 29. junija t. l. v Grobljah, kakor je bilo sporočeno v junjski številki »Kataloških misijonov«, se radi za prehod odgodi do pozneje. V »Kataloških misijonih« in v časopisu bo objavljen čas, kdaj se bodo pozneje vršili.

— Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu nam sporoča, da v zadnjem času obiskujejo naše zagrebške Slovence ljudje v imenu »Narodne knjižnice in čitalnice« ter jih vabijo, da se prijavijo kot naročniki na slovenski časopis, ki bi naj začel v kratkem izhajati v Zagrebu. Narodna knjižnica in čitalnica izjavlja, da dotičniki prosto zlorabljajo ime društva in da društvo nima nobene zveze s t. akcijo za izdajanje slovenskega časopisa v Zagrebu. Društvo prosi, da se take agente legitimira in takoj javi društvu, da bo moglo proti njim postopati.

— Narodna slavnost v Lokaven. Lepi obmojni kraj Lokave se gotovo ni videl toliko ljudstva, kakor se ga je zbralo v nedeljo od blizu in daleč ob blagoslovitvi novega šolskega poslopja. Prihiti so ljudje iz vseh krajev Slovj. gor, častno pa je bil zastopan tudi Maribor, od koder je prispelo na kraj slovesnosti mnogo občinstva in moški zbor Gmebene matice v avtobusih. Doše goste je pozdravil šolski upravitelj Cufnik, nakar je izvršil obred blagoslovitve duha, svetnik in dekan Gorniček ob asistenci 4 duhovnikov. Po blagoslovitvi se je razvila iskrena in bratska zabava, pri kateri je bilo izrečenih več pomenljivih besed. Izprigovorili so v imenu narodne odbrane min. dr. Kukovec, šol. nadzornik Karbaša ter polkovnik Putnikovič. Gostje, ki so si ogledali novo šolsko poslopje, so bili polni hvale, ker je vse zgrajeno na podlagi modernih pridobitev ter urejeno zelo smoleno. Domačemu prebivalstvu, ki si je zgradilo z lastnimi močmi vzorno poslopje ter priredilo dolgi gostom tako prisrčen sprejem in slavlje, gre vse priznanje.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 46 od 11. t. m. je objavljena »Uredba, po kateri se smejo opravljati tiskarski, litografski in knjižniški obrti samo na podlagi dovolitve«, dalje »Uredba, s katero se predpisuje za pogrebna dovoljenja dovolitve«, »Pravilnik o obrazcih po zakonu o obritih«, »Pravilnik o pobiranju vstopnine v državne muzeje«, »Pravilnik o poslovanju in upravljanju skladov za podpiranje strokovnih šol v banovinah in na področju uprave mesta Belgrade«, »Telefonski promet«, »Odredba o imenovanju izpraševalnih komisij za mojstrski izpit« in »Objava banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932«.

— Razpisni nagrad Mladinske Matice. Opozarjamo naše mladinske pesnike, pisatelje in slikarje na razpisne nagrade Mladinske Matice. 1. Prava julija poteče rok za tekmovanje za naslovno stran »Našega roda« in vinjete. Nagrada 1000 Din. — 2. Prava avgusta t. l. poteče rok za tekmovanje za knjigo, ki izide za Miklavža v izredni publikaciji. Razpisani sta dve nagradi, in sicer za 2000 in 1000 Din za dve najboljši deli za najmlajše. Delo je lahko beležično ali slikarsko (slikanica). — 3. Prava decembra t. l. poteče rok za tekmovanje za redne publikacije. Razpisanih je šest nagrad, in sicer: a) 3000 Din za beležično delo primerno za otroke višjih razredov; b) 2000 Din za beležično delo ali slikarsko delo primerno za učence nižjih razredov; c) po 2000 Din pa za najboljšo spise o razvoju tehnike, kulture, vsenirja in specijelno zemlje ter o gospodarskem razvoju človeštva. Nagrada dela, ki bodo tiskana, dobijo tudi običajen honorar. Rokopise sprejema tajništvo Mladinske Matice, Ljubljana, Francišanska ulica 6/1. Tu dobijo konkurenti tudi vsa podrobnejša navodila. Uradne ure vsak dan od 16 do 18.

Društvo za uslanavljanje in vzdrževanje šol. zobnih amulatorijev v Dravski banovini

razpisuje

nagrado 200 Din

za najprimernejšo ime zobne paste, ustne vode in zobnega praška, katere predmete bo izdelovala domača tvrdica in se bodo prodajali v korist društva za brezplačno zobno zdravljenje siromašnih otrok. Ime je lahko eno za vse tri predmete ali za vsak predmet drugo. Predloge sprejema najkasneje do 20. t. m. glavni tajnik dr. Jos. Tavcar, Gledališka ul. 4. Dopisi ne smejo biti podpisani. Ime predlagatelja naj bo priloženo dopisu v zaprti kuverti.

— Nove knjige: Luči ob cestih, črtice spisal Ludvik Mrzel (Domači pisatelj), 188 str., 50 Din. — Pregled Ivan Izbrani spisi VII. zvezek: Ženske povesti, Od Kranja do Brezje (Domači pisatelj), 226 str., 45 Din, vezano 60 Din. — Sodni kazenski postopnik kraljevine Jugoslavije, sestavljen dr. Metod Dolenc — Sistematičen prikaz, 472 strani, 200 Din, vez. 230 Din. — Valzerjeva Ljubljana, spisal dr. Fr. Stele (ponatis iz »Glasnika muzejskega društva«, 28 strani, 48 slik, 31 Din. — Ljubljanski grad, slovenska akropola, spisal dr. Fr. Stele, 20 str., 15 Din. — Krvave arene, roman, spisal V. B. Ibanez, poslovenil dr. Stanko Leben, 360 strani, 60 Din, vez. 80 Din. — Ptič Nikdarnič in druge pravljice, spisal Griša Koritnik, ilustriral akad. kipar Zajc, 47 strani, 20 Din. — Trška gora, popis božje poti, 2 Din. — Janez Zbogor, roman, spisal Ch. Nodier, poslovenil Fr. Robar, 115 str., 9 Din. — Karl May, Po deželi škipetarjev, 2. zvezek, 13 Din. — Okrožnica papeža Pija XI. vsem katoliškim škofom, 1,50 Din. — Bevk, Slepec je videl in drugi spisi (Biblioteka za pouk in zabavo), 86 str., 10 Din. — Odmevi 1932, št. 4-6, 40 Din. — Knjige ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

D A J Ledeno kavo DAM

— »Franz-Josef« grenčica uravnava telesno izpraznjenje.

— Kamor pridete, v gostilno ali hotel, vse pi je k vinu Radensko Gizela mineralno vodo. Zakaj? Ker se ta voda najbolje meša z vsakim vinom, zlasti pa s cvičkom, ki mu barve ne spremeni in ker je taka pijana nad vse zdrava in ugasi žejo.

— Najmanjša ženska noga izgleda v letnih »Majah« opankah še manjša, ker so iste naravnost rafinirano izdelane.

— Pri odebelelosti naravna »Franz-Josef« grenčica močno pospeši prebavo in napravi telo vitko. Mnogi profesorji jemljejo »Franz-Josef« vodo kot celo proti odebelelosti srca zelo dragoceno sredstvo in sicer jutraj, opoldne in zvečer po tretjino kozarca. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Naznanila

Maribor

□ Duhovniški sestanek. V četrtek, dne 16. t. m., bo v frančiškanskem samostanu običajni mesečni sestanek duhovnikov tretjerednikov. Začetek ob pol 16.

□ Krščanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 19. junija ob 6 jutraj pri Sv. Magdaleni svojo cerkveno pobožnost s skupnim sv. obhajilom (Alojzijevo). Popoldne ob 2 sv. blagoslov z darovanjem. Vljudo vabimo vse članice in člane, da se pobožnosti udeležite v prav obilnem številu. — Odbor.

Kranj

Člana ljubljanske drame g. Ivan Leyar in ga. Mira Danilova gostujeta v sredo 15. t. m. z Be-govičevim dramo »Brez tretjega«.

Novo mesto

Sprejemni izpiti. Ker je ministrstvo termin za sprejemne izpite prelozilo iz avgusta v junij, naznanja ravnateljstvo, da se bodo sprejemni izpiti na tuk. zavodu vršili dne 25. junija od 8 dalje. Prošnje za pristupitev k izpitu — kolkovane s 5 Din — se morajo vložiti najkasneje do 23. junija, lahko tudi po pošti (priporočeno). Prošnji je treba priložiti rojstni list in izpričevilo, da je učenec izdelal 4. razred brez kakšne slabe ocene. Jeseni seveda sprejemnih izpitov ne bo več. Sprejemni izpit morajo delati tudi učenci, ki so bili v začetku II. polletja iz šole odpušteni. — Ravnateljstvo drž. realne gimnazije.

Celje

□ Smrtna nesreča na Teharjih. V nedeljo 12. t. m. popoldne se je zgodila na teharskem klancu pri Majdičevi vili huda nesreča, pri kateri je izgubil elektrik zagrebškega gledališča Freljih Vlado svoje življenje. Iz štor je privozil proti Celju neki osebnih zagrebški avtomobil, nasproti pa mu je prišel kmetijski vozček. Ko je konj zagledal avtomobil, se je splašil in v svojem strahu zvil proti avtu tako nesrečno, da je oje zadelo Freljha, ki je sedel na avtomobilu, v prsa s tako silo, da je dobil tako hude notranje poškodbe, da je nekaj minut kasneje umrl v bližnji gostilni, kamor so ga tako po nesreči odnesli. Konja so morali po nesreči usmrtiti, ker si je zlomil pri padcu obe nogi.

□ Popravljamo. Naše poročilo v sobotni številki glede sprejemnih izpitov na državni realni gimnaziji moramo popraviti v toliko, da se vsi izpiti izpiti 24. in 25. t. m. ob 8 popoldne (ne 27.). Prošnje se morajo vlagati v času od 20. do 23. t. m. (ne do 13. t. m.) pri ravnateljstvu. Izpit se opravlja iz slovenskega ustmeno in pismeno in iz matematike samo ustmeno.

Trbovlje

Vidova procesija. Stara zaboiljubljena procesija gre v sredo ob pol 6 iz Trbovelj k Sv. Lenartu in potem na Sv. Planino, kjer bo cerkveno opravilo.

Bojevniki bodo igrali. Prihodnji nedeljo priredi njihovo tukajšnje društvo igro v Društvenem domu.

Za prehrano revnih otrok je daroval upravni svet TPD en milijon dinarjev za vse revirje, od tega odpade nekako polovica na trboveljsko občino. Ta lep dar se bo porabil na ta način, da se bodo organizirale javne kuhinje, ki bodo razdeljevale hrano potrebnim.

Sprememba posesti. Janžekovo hišo je kupil na dražbi Berger Ivan, trgovec in čevljar. Zagarjevo na Kleku pa Kraner Ivan.

Trboveljski prvak v nogometu je po zadnjih tekmah ostal SK Amater.

Gospodarstvo

Izpremembe v davku na poslovni promet

Na podlagi zakona o skupnem davku na poslovni promet z dne 12. avgusta je finančni minister predpisal izpremembo v uredbi o skupnem davku na poslovni promet z dne 20. julija.

Po tej uredbi so izpremenjeni posamezni členi tarife na podlagi izprememb zakona o trošarinah in zakonu o prometu s pšenico v notranjosti. Tako je n. pr. izpremenjena tarifna številka 134, kjer je stopnja davka v domačem prometu črtana tako, da bo treba plačevati za žganje, ki je v tej postavki, kakor tudi za vino, ki je v postavki 137, od 1. aprila dalje samo splošni 1% davek po predpisih zakona iz leta 1922. Nadalje so ukinjena določila uredbe po tar. št. 546 z 20. julija 1931, ki so v zvezi s prometom pšenice po Priv. izvoznih družbi. Splošni davek na poslovni promet na vino in žganje se bo razpisal po predpisih, ki veljajo za davek na poslovni promet od 1. aprila 1932.

Največje število izprememb pa se nanaša na ostale postavke, katere v naslednjem prilašamo (prva številka pomeni stopnjo skupnega davka za domače blago, druga stopnjo, plačljivo pri uvozu):

V tarifni št. 93 je dodana nova postavka 93a: sveži slaniki — (8), nadalje je dodana št. 94 prav tako postavka 94a: slaniki nasoljeni — (3), pri postavki 95 je stopnja za uvoženo blago zvišana od 4 na 5, dočim je za domače blago ostala neizpremenjena. Pri tar. št. 117 je dodana pripomba: Kdor proizvaja iz koruznih klic samo sirovo olje, plača davek na poslovni promet v znesku 1%, kdor pa rafinira nabavljeno seme, plača samo davčni dodatek 1,3. notranji promet pa je zapodan v skupnem davku št. 135.

Postavka 132 močne alkoholne pijače je sedaj razčlenjena na dve postavki: 1. arak, rum in sliv. no 0, 7; 2. žganje vinsko-konjak 3, 5, likerji, zaslažene in začimjene pijače 0, 7 (doslej je znašala tu skupna postavka 0, 12%, nadalje je znižana tar. post. 138 (šampanjec itd.) od 7, 12 na 3, 4%. V postavki 140 je znižana stopnja uvožene medicinske vina od 5 na 4.

Povišana pa je v postavki št. 237 stopnja za uvoženo blago od 2,4 na 3, nadalje je zvišana v postavki 348 za eterična olja z alkoholom od 1,7, 3 na 5, 6, ter post. 349 eterična olja z alkoholom od 1,7, na 5, 6. V postavkah 352 in 353 (dišeče masti) je sedaj skupni davek 0 (prej 1,7); za uvoženo blago 6 (prej 5, ožir. 8 z alkoholom), podobno je izpremenjena tudi postavka 354 (parfimerije itd.) za domače blago sedaj 0 (prej 2,3), za uvoženo blago 6 (prej 12), nadalje postavka 355 (dišeče vođe itd.) za domače blago sedaj 0 (prej 2,3), za uvoženo blago 6 (prej 8), nadalje št. 356 puder, rdečila itd. brez alkohola domače blago sedaj 0, prej 3, uvoženo blago 6 (prej 8), post. 357 isto z alkoholom domače blago sedaj 0 (prej 3), uvoženo blago 6 (prej 12).

Znatne so izpremembe pri tekstilijah. Postavka 377 bombažna predvra za prodajo na drobno (sukance) je sedaj razčlenjena na sirovo: 2,5 (2,6), beljena 2,5 (2,6), barvana 2,5 (2,8), doslej je bila postavka enaka za domače in uvoženo blago 1,2%. V postavki 386 (vrvi itd.) je bila povišana samo stopnja za domače blago od 1,5 na 2,5, dočim je za uvoženo blago ostala nespremenjena 3,1. Iste izpremembe so bile tudi v št. 387 (stenji) in 388 (predmeti za tehnično uporabo). V postavki 394 (predvra iz jute itd.) je znižana postavka za domače blago od 1,2 na 1,1%, dočim je postavka za uvoženo blago zvišana od 1,2 na 1,4. P postavki 386 je dodana pripomba, da se plača za izdelavo predmetov iz te tarifne številke iz predvra, nabavljenega od koga drugega, samo davčni dodatek z 1,7%. Isto velja tudi za postavko 388. Za vrvarske izdelke v postavki 404 je povišana stopnja za domače blago od 1 na 2,3, za uvoženo blago pa od 2,5 na 3,1, pri čemer določa pripomba, da se plačuje za vrvarske izdelke iz predvra, dobavljenega od drugega, samo davčni dodatek 1,7. Tudi v postavki 405 (vedra, lestvice, jermena itd.) je povišana stopnja za domače blago od 1 na 2,5, za uvoženo blago pa od 2,5 na 3,1. Dodana je tudi že prej omenjena pripomba. Nadalje je zvišana v postavki 407 (preproge za tla) stopnja za domače blago od 1 na 2,5, za uvoženo blago pa od 2,5 na 3,1 (velja prejšnja pripomba). Končno je zvišana v postavki 408 (predmeti za tehnično uporabo) stopnja za domače blago od 1 na 2,5, za uvoženo blago pa od 2,5 na 3,1.

V postavki 418 (volnene tkanine razen posebej omenjenih) je zvišana samo stopnja za domače blago od 1,5 na 2,5. V postavki 432 (goste svilene in polsvilene tkanine) pa je zvišana stopnja za domače blago od 1,5 na 2,5, dočim je za uvoženo blago znižana od 3,1 na 2,8.

Znatne so spremembe v postavki 485. Ta postavka je sedaj razčlenjena tako-le: kožne rokavice (i s tekstilnim materialom) 1. nepostavljene 0,6, 2. postavljene 1,8, 2. Za pnevmatike v št. 504 je zvišana samo stopnja za uvoženo blago, in sicer od 2 na 4. V postavki 588 (knjige in periodične izdaje) je znižana stopnja samo za uvoženo blago, in sicer od 5 na 4, dodana pa je pripomba, da je ta postavka že zapodena v skupnem davku na karton in papir. Od skupnega prometa davka so prosti pri uvozu: časopisi, akti in rokopi, knjige, izvzemski koledarje, note in periodične publikacije v tujih jezikih, vezane ali mehko vezane; modni listi, ceniki in slične knjige, ki služijo za objavo, plačajo skupni davek pri uvozu po tej tarifni postavki. Za električne žarnice je uveden skupni davek sedaj tudi na domače blago v znesku 1,2, dočim je za uvoženo blago ostal nespremenjen. Končno je v postavki 791 (vagoni, prevozna sredstva itd.) znižana stopnja za uvoženo blago od 3,2 na 2.

Uredba, ki spreminja te postavke, je objavljena v »Službenih novinah« z dne 11. t. m. in je tedaj stopila v veljavo, aplicirala pa se bo s 15. junijem t. l. Za blago, ki je bilo 15. junija neocarinjeno pri carinarnicah, bodo veljale že nove stopnje.

Prijave za mojstrske preizkušnje

Banska uprava je postavila pri Zbornici za TOI v Ljubljani izpraševalne komisije za opravljanje mojstrskih izpitov iz vseh rokodelskih obrtnih strok, naštetih v § 23. obrtnega zakona, izvzemši stavbo in elektrotehnične obrte. Te so začele posloovati. Izpiti se bodo vršili za vse stroke pri Zbornici TOI v Ljubljani, obenem pa do nadaljnjega in po možnosti tudi v Celju, Mariboru in Novem mestu.

Prijave za pristupitev k izpitu morajo priti pismeno vlagati pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki bo z rešitvijo obenem tudi odredila, kje bo kandidat polagal izpit. Prijavo je treba kolkovati s 5 Din ter priložiti za izpričevilo kolek za 30 Din, za izpitno takso pa znesek 230 Din. Ta taksa znaša za podkovske kovače, izdelovalce streljiva in raznesil ter vodovodne kanalizacijske in plinske instalaterje 280 dinarjev.

V prijavi je treba navesti točen naslov, iz katere stroke namerava kandidat delati izpit, kje je delal, odnosno bival zadnjih 6 mesecev ter priložiti:

1. kratek svojerodni napisan popis strokovne zaposlitve, opravljene do izpita; 2. krstni (rojstni) list; 3. dokazila, da je predpisano prebil ueni čas in opravil pomožniški izpit (pomožniško izpričevilo), odnosno uspešno dovršil ueni zavod, ki nadomešča ueno dobo; 4. dokazila (delavsko knjižico), da je bil zaposlen kot pomočnik (delavec) najmanj tri leta po opravljenem pomožniškem izpitu v dotičnem obrtu, odnosno kot tvorniški delavec v analognem tvorniškem podjetju ali v isto-vrstni delavnici tvorniškega podjetja ali dokaze o dovršenih strokovnih šolah in zavodih, ki nadomešajo čas zaposlitve. Kandidati, ki so postali pomočniki pred 9. marcem 1932, so oproščeni predložitve spričevala o prestatni pomožniški preizkušnji in jim zastopuje triletna pomožniška služba; 5. spričevala o posebnem pohajanju kakih strokovnih uenih zavodov; 6. potrdilo o plačani taksi; 7. izjavo pristojne zadrge o predloženih usposobljenostnih dokazilih.

Praktični izpit se bo vršil redoma v delavnici na sedežu komisije, pri izbiri delavnice pa se bodo po možnosti upoštevale želje kandidata, ki jih je navesti v prijavi. Stroške, vezane z izdelavo preizkušnega predmeta ali dela, nosi seveda kandidat sam. Podrobnejša pojasnila glede praktične in teoretične preizkušnje bodo posebej objavljena v glasilu Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice TOI - »Obrtniški Glasnik«.

Borza

Dne 13. junija.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji Bruslja, Curiha in Trsta neizpremenjeni, dočim je popustil samo tečaj Berlina. Nasprotno so bili čvrstejši tečaj Amsterdama, Londona, New Yorka, v manjši meri Prage in Pariza.

Ljubljana, Amsterdam 227,82-228,18, Berlin 1328,47-1339,27, Bruselj 782,95-786,89, Curih 1097,35-1102,85, London 206,29-207,89, New York 5590,88-5619,14, Pariz 221,28-222,40, Praga 166,45 do 167,31, Trst 287,57-289,07.

Na zagrebški in belgradski borzi so bili za beleženi isti tečaji kot na ljubljanski. Na zagrebški borzi je notiral še New York kandel 5612,88 do 5611,14. — Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 126,479 Din.

Curih, Belgrad 9,05, Pariz 20,1675, London 18,82, New York 511,625, Bruselj 71,35, Milan 26,25, Madrid 42,25, Amsterdam 207,30, Berlin 121,15, Stockholm 96,45, Oslo 93,75, Kopenhagen 102,75, Sofija 3,71, Pariza 15,17, Varšava 57,35, Atene 3,40, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,06, Helsingfors 8,70, Dunaj. Dinar notira (valuta) 12,90.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila kakor na koncu preteklega tedna tendenca za državne papirje nekoliko čvrstejša in so bili tečaji deloma višji kot v petek. Na zagrebški borzi je bil promet naslednji: vojna škoda 350 kom., 8% Blair 1000 dol. in agrarji 25 tisoč. V delnicah ni bilo izprememb.

Ljubljana, 8% Bler. pos. 45 bl., 7% Bler. pos. 41 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb, Narodna banka 3800-4000, Priv. agr. banka 205-208, 7% inv. pos. 49,50-51, agrarji 23,25-24,50 (23,50), vojna škoda 190-192 (190, 191, 193), 6. 7. 185-192, 12. 193 bl., 6% obvl. 32,50-33 (33), 8% Bler. pos. 42-43,50 (43), 7% Bler. pos. 30-40, 7% pos. DHB 44-45,25.

Belgrad, Narodna banka 3900 bl. (3900), Priv. agr. banka 208-210 (209, 207), 7% inv. pos. 53 bl., agrarji 23,50-24,50, vojna škoda 193-194 (189, vel. kom. 195), 6. zaklj. 192, 6% begl. obvl. 33,25-34 (33,75), 7% Bler. pos. 41 bl., 7% pos. Drž. hip. banke 44,25-44,50 (44,25).

Dunaj, Don. sav. jadr. 59,85, Escompteges. 100, Aussiger Chemische 99, Alpine 8,85, Trboveljska 19,50.

Zitni trg

Novi Sad, Vse neizpremenjeno. Tendence: neizpremenjena. Promet: 63 vagonov.

Budimpešta, Tendence: prijazna. Promet: miren. Pšenica: junij 12,54-12,90, zaklj. 12,80-12,90; oktober zaklj. 11,68-11,74, Rž: junij 12,90-12,95, Koruza: junij 16,50-16,55; avgust 15,50, zaklj. 15,70-15,75; maj 11,70.

Chicago (začetek): Pšenica: junij 51, september 53,25, december 56,25, Koruza: junij 20,75, september 31,875, december 32,625, Oves: junij 20,50, september 20,625.

Winnipeg (začetek): Pšenica: junij 56, oktober 58,625, december 59,25.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Co., Dunaj.) Priznanje je bilo 2150 goved iz Jugoslavije 165. — Cene: volji najboljši 1,78, I. 1,40-1,60, II. 1,30-1,60, III. 1,0-1,10; krave I. 1,10-1,25, II. 0,95-1,05, biki 1,0-1,25; klavna živina 0,70-0,98. — Tendence je bila zelo živahna, cene za vole so bile dražje za 5 grošev, ostale kvalitete pa za 5-10 grošev. Prodano je bilo vse.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Opera.

Začetek ob 20.

Torek, 14. junija: »RUSALKA«, Red D.
Sreda, 15. junija: »MALA FLORAMYER«, Red C.

Poizvedovanje

Ura je bila izgubljena pri Tomačevem. Najditej naj jo odda proti nagradi na naslov, ki ga dobi v upravi.

Svila in sladkor iz lesa

Te dni se na Dunaju vrši mednarodni lesni kongres, ki ima nalogo posvetovati se, na kak način bi bilo mogoče v bodoče ugodneje razviti lesno kupčijo, katere danes v vsej Evropi skoro stoji. Vsled tega zastoja so prizadeti kmetje in lesni delavci. Na tem kongresu je bilo sproženih nekaj misli, katere bi utegnile za bodoče res polnoma spremeniti smer sedanje lesne trgovine.

Brez dvoma je res, da je zastoja lesne trgovine med mnogimi drugimi vzroki krivo tudi to, da zadnji čas za kurjavo porabljajo vedno več premoga, za zgradbe pa vedno več jekla. Zadnje čase so se v Avstriji vršili poskusi, da bi avtomobile kurili z lesom. Prvi poskusi te vrste so se vršili na Francoskem. O priliki kongresa bodo udeležniki imeli priliko videti, kako se stoječi motorji in avtomobili kurijo z lesom, predvsem z žaganim. Po dosedanjih poskusih bi se zaenkrat kurjenje z lesom omejilo le na lovorne avtomobile.

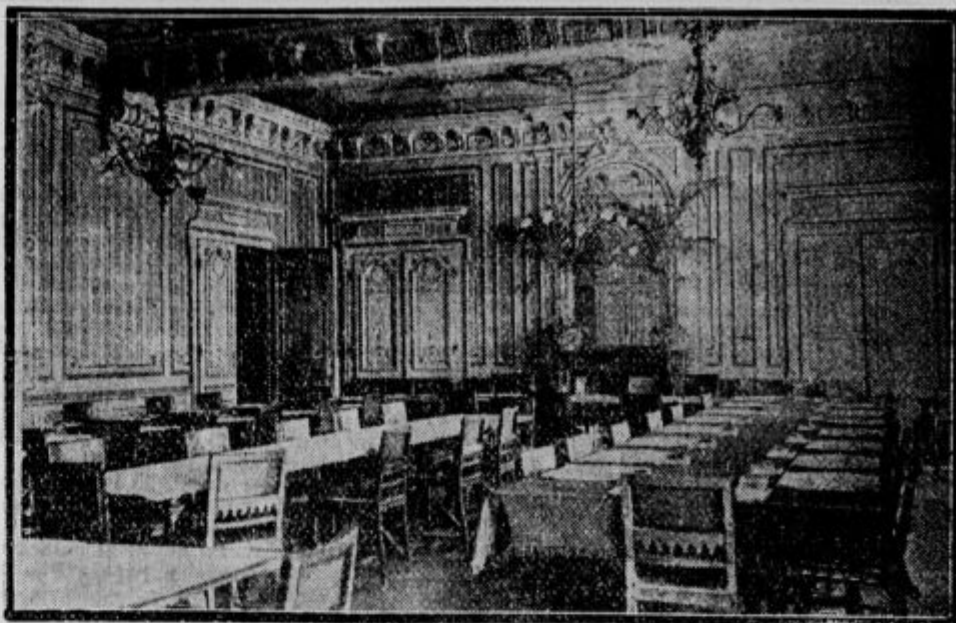
Nadalje pa je treba poudariti prizadevanje, da se umetna svila izdeluje iz lesa. Naše ženske,

ki se oblačijo po modi, navadno niti ne vedo, da nosijo nogavice in obleko iz lesa. In vendar so nitke umetne svile najprvo rastle na drevju, preden so jih naredili iz celuloze. Pravijo, da se bo v Avstriji kmalu začela izdelovati svila iz lesa, če bo dobilo to blago zadostno carinsko zaščito, ker bi jo sicer tuje blago izpodrinilo.

Tudi prizadevanje, iz lesa pridobivati sladkor, se bliža uspešnemu uresničenju. Pred kratkim je bil nagrajen z Nobelovo nagrado iznajditelj izdelovanja sladkorja iz lesa, Bergius. Sedaj so že tudi tehniška vprašanja tega izdelovanja rešena. Težava je le še v gospodarstvu.

Končno se vrši prizadevanje, delati poletne hišice iz lesa, kar bo znatno pospešilo grajenje, posebno, če bodo posamezni deli gradbe narejeni po enem vzorcu kar v tovarni.

Ker je tudi slovenska lesna trgovina, posebno po ruskem lesu, ki je zapril predvsem italijanski trg, zelo prizadeta, bodo te pobude dunajskega kongresa vse Slovence brez dvoma zelo zanimala.

Lausanska konferenca se bo vršila v tej dvorani na gradu Ouchy.

Otroci brez Boga in staršev

Zakon v sovjetski Rusiji ni zakrament, ni nič svetega, nič nerazdružljivega, ampak je le dnevna pogodba, katero lahko skleneš danes, jutri pa zopet odpoveš. Pri obsojanju teh sovjetskih razmer si moramo biti na jasnem, da so početniki teh razmer doma ne v sovjetski Rusiji, ampak v tako zvanih meščansko-liberalnih državah Evrope in Amerike. Skoro vse države sveta so v preteklih desetletjih smatrale za svoj glavni kulturni cilj, odpraviti zakramentalni značaj nove zakonske zveze. Na materialističnem načelu sloneči marksizem je to idejo svojih liberalno-kapitalističnih očetov prevzel. Njegova posebnost je ta, da jo je dosledno izpeljal, česar si liberalni očetje niso upali.

Posledice take zakonske nezakonitosti pa niso izostale. Kakor beremo, je v Moskvi 70 odstotkov vseh zakonov sklenjenih brez cerkve. Že leta 1928 je v Leningradu na 10.000 prebivalcev prišlo 115 ločitev zakonov. Vendar ne smemo misliti, da se je vsa Rusija pogreznila v to strašno stanje brez morale. Zastopniki kmečkega ljudstva in celo zastopnice komunističnih žensk se večkrat oglašajo z obrambo zakona. Na sibirskem okrožnem zborovanju delegatov je izjavila zastopnica kmetice Šuropova: »Moških se to malo tiče. Lahko se poroče desetkrat, če se hočejo. Niti žensk mi ni tako žal, tembolj pa otrok. Rastejo, kakor psički brez gospodarja.« In res, iz takih zakonov porojene otroke mnogokrat najdemo kje na cesti zapuščene, ali položene pred vrata najdenišnice, ali pa tudi umorjene. Kakor pripovedujejo, je mladina, ki je res do dna boljševistična, tudi brez vsake morale. Zato pa je tudi res, da se celo prepričani komunisti in boljševiki branijo jemati za žene dekleta, ki so vzgojeni in prepričani komunistke. Na zborovanju sovjetskih agitatorjev je izrekla komunistka Gordon tele besede: »Kar tiče zakona, nočejo nekateri komunisti (kakor znan, niso vsi pristaši Sovjetov tudi komunisti) pod nikakim pogojem jemati v zakon mladih komunističnih soderžice. Pravijo in se izgovarjajo, da te vedno letajo po zborovanjih in da ne skrbijo potem za dom. Zato pravijo, da rajši jemljejo za žene take, ki niso v stranki, ker te ostajajo doma, se brigajo za otroke in dom. To mnenje je zelo razširjeno. Mnogi komunisti pravijo, če se bodo poročali s komunistkami, da bodo njihovi otroci pomrli in da se bo družina v cunjah potikala okrog.«

V ruskih mislečih krogih vedno bolj prevladuje prepričanje: »Če nam je že vojska dala nešteto invalidov, nam bo napačno pojmovanje svobodne ljubezni dalo še več pohabljenecv!« — Res, krščanstvo s svojo moraljo je in ostane za vse čase najgledljivi vir ljudske sile in moči. Kdor to ruši, ruši svoj narod.

Spominske švicarske znamke v proslavo 50 letnice predora St. Gottharda. Na znamkah je slika švicarskega zveznega svetnika Emila Weltja, ki je čudno podoben Bismarcku.

Kongres čl. katoliških časnikarjev in pisateljev

Zveza katoliških časnikarjev in pisateljev v Pragi se je oddolila, da pregleda svoje vrste in da svojemu članstvu trdne smernice za odgovorno in težko delo na polju katoliške publicistike. Zveza se zaveda nujnosti, da zedini vsa prizadevanja na polju kulturnega delovanja v vsej republiki, zato ob enem z literarnim kongrom v Olomoucu sklicuje ta kongres, ki ima ustvariti skupne temelje katoliškega kulturnega udejstvovanja. Kongres, ki ima povzdigniti tudi družabnost in seznaniti katoliške novinarje med seboj, se vrši v Olomoucu v dneh 4.—6. julija. Na programu so razen običnega zbora Zveze tudi referati o stanju katoliškega tiska v državi in njega organizaciji. Sklepalni bodo tudi o možnosti ustvarjanja stikov še z drugim slovenskim katoliškim tiskom. Prijave naj se pošljejo na Svaz katoliških novinarjev, Praha II, Spálená 15, do 20. junija.

Dva moža, ki se bosta merila v Lausanni:

Herriot, francoski min. predst. nemški državni kancler von Papen,

Šolska mladina slavi mir

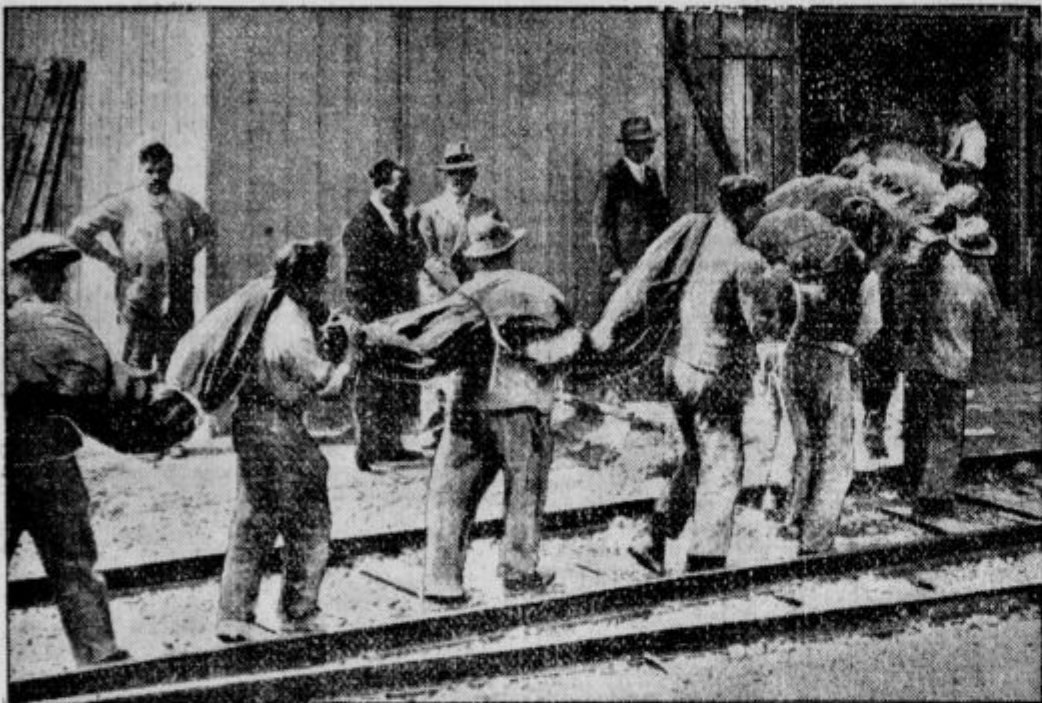
Dne 28. maja leta 1899 se je sestal na pobudo cara Nikolaja II. v Hagu prvi mednarodni mirovni kongres. Ljudski učitelji v Walesu so leta 1921 prvič proslavili to obletnico. Ustanovili so šolski mirovni dan. Od tedaj v teku 11 let obhajajo šolski otroci v angleškem Walesu ta praznik in pošiljajo pozdrave vrstnikom v inozemstvu. Letos so se poslužili v ta namen tudi radio postaje na željo Mednarodne zveze za šolsko vzgojo in pouk. V Wales so dospeli odgovori iz 34 dežel.

Naj bo vse mednarodno dopisovanje samo izraz prijateljstva in medsebojnega zaupanja! so vzklikali vsi dopisniki. Najpomembnejša prireditev se je vršila v Zenevi. Nad 200 šolskih otrok v starosti od 8 do 14 let, po večini deklice, se je zbralo ob dveh popoldne na trgu. Prišli so v narodnih nošah in nosili najrazličnejše zastavice: francoske, angleške, poljske itd. Razen švicarskih oblek so bile zastopane tudi druge.

Deklece v ruskem sarafanu in avbi je držalo sovjetsko rdečo zastavico s kladivom in srpom. Neki litevski poročevalec, ki je nepričakovano zagledal litevsko nošo in zastavo, je vprašal zastopnico svoje domovine, ali ve, kje leži Litva? Deklece je zardelo in po pravici odgovorilo, da ne ve. Obleke so bile urejene po podatkih etnografskega muzeja, in učiteljice so jih v naglici razdelile udeleženkam, ne da bi se bile poprej pobrigale za zemljepis. Drugo dekletce zraven je pohitelo dvigniti roko in s sijajočim obrazom zaklicala: »Jaz vem, gospod! Litva je država v Severni Afriki!« Razočaran Litovec je moral v naglici popraviti zmoto. Otroci so se postavili v vrste. Mali deček je nagovoril v francoščini Hendersona kot predsednika razoroževalne konference in mu voščil obilo uspeha. Tolmač je takoj prevedel nagovor v angleščino. Ganjen se je Henderson zahvalil deci. Nato so zapeli otroci ljubko priljubeno pesem in zaplesali »Mirovni ples«, ki ga je nalašč zložil Dalcroze. Naposled je odkorakal ves spreved na radio postajo, kjer je oddal odgovor waleškim otrokom.

Proslava je naredila jako dober vtis. Občinstvo je le obžalovalo, da ni pogostila Zveza narodov malih prirediteljev vsaj z malinovcem in pecivom. To bi stalo dokaj manj kakor povprečno diplomatsko kosilo za par gospodov. Deča je bila potrebna osvežila, ker je bila velika vročina.

Zenevska radio brzojavka za valedsko mladino se je glasila: »Otroci iz Zeneve, sedeža Zveze narodov, zvesti vašim naukom o mednarodnem miru in prijateljstvu, vam pošiljajo pozdrave. Vsi otroci na zemlji moramo kot zastopniki novega pokolenja po svojih močeh lajšati Zvezi narodov njeno plemenito poslanstvo na poti do razoroženja. Živeti hočemo za svetovni mir, ki je eden najbolj plemenitih ciljev v zgodovini človeštva. Ko bo napačila mirovna doba, bomo porabili za javni blagor vse milijarde, ki jih zdaj zahteva razdiranje. Nekoliko stoletij pozneje bodo počivali topovi po muzejih v spomin na slabo davno preteklost. Samo na slikah bomo še gledali oklopnice. Naredili bomo parke namesto sedanjih trdnjav in vojašnic. Nobena puška ne bo plašila ptice pevk. Nobeno vojno letalo ne bo pretlo z uničenjem iz zraka. Nihče ne bo motil škrlanca, ko bo žrgolel nad svojim v klasju skritim gnezdom!«

Ovoj Piccardovega zrakoplova, s katerim hoče profesor Piccard poleteti v stratosfero, so pripeljali v Curih. Ovoj je tako ogromen, da ima 50 delavcev dovolj nesti ga. Tehta 800 kg.

Največji junak islamskega vzhoda

V teku zadnjih 50 let Orient ni imel junaka, pustolovca in vladarja, ki bi se mogel meriti z blestecim imenom Enver paše. O njegovi prvi mladosti nihče ne ve nič gotovega. Rodil se je nekje ob Bosporu, v eni tistih bornih, razpadajočih hiš, kjer prebiva revščina. A muhasta sreča ga je izbrala za svojega varovanca in ga dovedla v kadetnico, kjer je postal častnik, bil pozneje vojni ataše v Berlinu in slednjič revolucionar.

Ko je mladoturška armada prodirala proti Stambulu — Carigradu, je bil Enver paša že eden izmed gospodarjev Turčije. Bil je mlad in lep in kmalu je postal malik cellega Orienta. Postal je vojni minister osmanske države in je poročil princezinjo iz cesarskega harema. Tako je postal sultanov zet, visokost in član sijajne osmanske rodovine. Potem je bil Enver vojskovodja turške armade in ob koncu vojne neomejen diktator Turčije.

Ko je prišel polom, ni bilo v Turčiji nikogar, na kogar bi se bil mogel opreti ter je pobegnil v Berlin. Tam so pa imeli tedaj dovolj posla sami s seboj; samo nova sovjetsko ruska republika se je takrat zanimala za vzhodne dežle. Enver je po večkratnih neuspešnih poskusih, priti čez mejo, v letalu preletel fronto in po mnogih zvijih poteh dospel do Ljenina, ki ga je sprejel kakor dobrodošlega zaveznika. Poslal ga je v Baku, kjer je ravno takrat zboroval kongres zatiranih vzhodnih narodov. Enverjev načrt je bil, da bi združil Orient pod vrhovno oblastjo boljševizma. Domačini so ga slovesno sprejeli in Enver je molil po mošejah, spominjal ljudi do zvestobe v veri in jih skušal prepričati, da so boljševiki boljši kakor Angliži.

Po kongresu je bil Enver imenovan za vrhovnega poveljnika buharske armade: na

indijski meji naj bi razvil prerokovo zeleno zastavo in obenem rdeči prapor komunistične internacionale — proti Angliji. Buharsko prebivalstvo mu je priredilo kraljevski sprejem; po ravnih stolah so stale buharske turške žene in si ob njegovem mimohodu potegnile koprene z obrazov, kar se zgodi morda v tisoč letih enkrat.

Komaj se je Enver v Buhari nekoliko udomačil, že se je postavil na lastne noge, se umaknil s svojimi častniki v puščavo in od tam naznanil sovjetom, da se smatra poslej za edinega vladarja v sreu Azije. Čeka je izgubila glavo in začela Enverja iskati; kmalu je zvedela, da je prevzel poveljstvo nad inozemskimi četami pregnanega bivšega buharskega kralja.

Sredi svojih zvestih nomadov je Enver kmalu zasnoval in tudi odkril svoj novi veliki načrt, da obnovi Tamerlanovo dediščino. Postal je pravi šejk puščave, molil je veliko in ljudje so ga oboževali. Kmalu je združil pod svojim praporom vse vstaše, potolkel Ruse in se s svojo armado pojavil pred Buharo. Sovjeti so nemudoma poslali proti njemu slavno Budjonnyjevo konjenico.

Začela se je puščavska vojna, ki jo je Enver sijajno vodil. Ukloniti se mu je moral sam buharski emir in pristati na to, da zasede buharski prestol — ne pregnani kralj, marveč Enver.

Zaman je skušal najet boljševiški morilec, Agabekov, zavratno umoriti Enverja, ki je bil neprestano obdan od svojih zvestih častnikov. Pač pa se mu je posrečilo najti med domačini izdajalca, ki je za dobro plačilo odvedel Budjonnyjeve čete do Enverjevega tabora v puščavi. Po hudem boju je padel Enver pod rusko sabljo: orjaški ruski konjenik mu je s strašnim zamahom odsekal glavo z eno ramo vred.

Enverjevo truplo so našli v pesku. V desni roki je držal meč, v levi koran. V prsnem žepu so našli sliko njegove žene. Buharski kralj je zapisal v svoj dnevnik: »Enver je umrl kakor junak v sveti vojni.«

Več krščanstva in kruha!

V Budimpešti je pred kratkim izšla knjiga z naslovom: »Dajte nam krščanstva in kruha!« V tej knjigi je pisatelj, katoliški časnikar, zbral podatke o siromaštvu v Budimpešti, kakor ga beleži katoliška karitativna zveza. O tej knjigi je v mad. jarkem parlamentu govoril tudi posl. Turcsanyi, ki je ugotovil, da ta strašna beda v glavnem mestu kliče sodbo in obsodbo nad meščansko družbo. Po teh podatkih živi v Budimpešti 244.000 družin. Od teh jih je, reci in piši, celih 68.000 brez vseh sredstev, da morajo živeti od javne miloščine. V Budimpešti je 240.000 stanovanj, od teh jih je 129.000 takih, ki obsegajo le sobico in kuhinjo. V 53.000 takih stanovanjih živi natlačeni 4—10 ljudi.

Ti podatki, katere je iz omenjene knjige v budimpeštanskem parlamentu objavil omenjeni poslanec, se več ali manj krijejo s podatki po drugih velikih in manjših evropskih mestih. Te ugotovitve kličejo vse resnične kristjane k živemu krščanskemu življenju in iskrenemu delovanju, da se sedanja razkrajajoča se poganška družba enkrat ozdravi. To pa samo z uresničenjem gesla: »Dajte nam krščanstva in kruha!«

De Valera se je pogajal z Angleži. Na sliki vidimo irskega predsednika De Valero (na desni) v družbi angleškega ministra Thomasa (na levi) — ob De Valerovem prihodu v London. Pogajanja pa so se med tem razbila.